ANJA SNELLMAN GÜZPRENSİ

ANJA
SNELLMAN

Güzprensi

Türkçesi: Kübra Ataman

İMGE
kitabevi

İMGE kitabevi

Anja Snellman (Kauranen), 23.5.1954'de Helsinki'de doğdu. Helsinki Üniversitesi'nde Deneyimsel Psikoloji, İngiliz Filolojisi, Fransızca, Rusça, Karşılaştırmalı Edebiyat ve Fin Edebiyatı alanlarında öğrenim gördü. Ayrıca, film senaristliği alanında Finlandiya, İsveç ve ABD'de eğitim aldı.

Anja Snellman, günümüz Fin edebiyatının en önde gelen adlarından biridir ve kuşağının en çok okunan yazarıdır. Snellman, bir yazar olarak ilk çıkışını 80'li yılların başında ilk yapıtı "Sonja O. kävi täällä-*Sonja O. Buraya Uğradı*" ile yapmış, yapıt edebiyat çevrelerinde çok geniş yankılar uyandırmıştır. Eleştirmenlerin, "şehrin öyküsünü anlatan bir yıldız doğdu" diye alkışladıkları bu ilk roman, yazarın bir virtüöz ustalığı ile kullandığı dili ve "Fellinivari roman kişileri galerisi" ile dikkatleri çekmiştir ve bugüne kadar en çok okunan ilk roman olma özelliğini de korumaktadır.

Snellman'ın yazarlığının en ilgi çeken yanı, dil ve mizah yoluyla tarihi ve ütopyayı, doğuyu ve batıyı, kurmaca ile belgeseli, kişisel ve evrensel materyali hiçbir çekince duymadan birleştirmesi olmuştur. Kadının cinselliği, anne ve kızı arasındaki ilişki, aşk ve ölüm, savaş sonrası yerinden yurdundan edilenlerin ardından gelen kuşağın sorunları, sırlar, yaşamın yalanları, marjinale ve radikal seçimlere zorlanan insan kaderleri Snellman'ın yapıtlarının ana temalarıdır.

Snellman'ın romanları her zaman olay olmuştur. Bireyin ve toplumun değerleri, ahlak, zamanımızın tabuları, cinsellik ve kuşaklar gibi başlıkları içeren eserleri tartışmalara yol açmıştır.

Snelmann ayrıca renkli bir medya kişisi, etkin bir toplumsal tartışmacı, televizyonda edebiyat programları yapımcısı, sabah televizyonunun tartışmacısı ve Finlandiya'nın en önemli haftalık haber dergisi Suomen Kuvalehti'nin köşe yazarı olarak tanınmaktadır.

Birçok senaryoya ve televizyon programına da imzasını atan yazar, edebiyatın önyargısız bir biçimde toplumda yayılmasından yanadır. Yazarın metinleri şimdiye kadar aerobic liberettolarında olduğu gibi, ulusal işsizliği önleme kampanyalarında, cd-romlarda ve hatta şarap etiketlerinde de kullanılmıştır.

Özel yaşamında modern dans, sinema sanatı, çeşitli spor dalları, Yunanca ve İbranice, Egiptoloji, bahçıvanlık, piyano çalma ve kedilerle ilgilenen yazar, Helsinki'de yaşamaktadır. Finlandiya'nın ulusal şairi olarak bilinen Pentti Saarikoski'nin oğlu ve Finlandiya'nın en büyük gazetesi Helsingin Sanomat'ın gazetecisi Saska (eskiden

Saarikoski) Snelmann ile evlidir. İki kızı vardır.

Yapıtları:

- Sonja O. kavi täällä (Sonja O. Buraya Uğradı), 1981
- Tuska, 1983
- Kultasuu (Altın Ağız), 1985
- Pimeää vain meidän silmillemme (Yalnızca Bizim Gözlerimize Karanlık), 1987
- Kiinalainen kesä (Çin Yazı), 1989
- Kaipauksen ja energian lapset (Özlemin ve Enerjinin Çocukları), 1991
- Ihon aika (Ten Zamanı), 1993
- Pelon maantiede (Korkunun Coğrafyası), 1995
- Arabian Lauri (Arabistan'ın Lauri'si), 1997
- Side (Bag) -Snellman adıyla, 1998

Yazarın iki romanı tiyatro oyunu, bir romanı da radyo tiyatrosu için dramatize edilmiştir. "Ihon aika" (Ten Zamanı) adlı romanı da filme alınmış ve Aralık 1998'de televizyonda oynamıştır. Halen "Pelon maantiede" (Korkunun Coğrafyası) adlı yapıtı televizyon filmi olarak çekilmektedir. Yazarın yapıtları şimdiye kadar Danimarkacaya, Çekceye, Estoncaya, İsveççeye, Norveççeye, Almancaya ve Fransızcaya çevrilmiştir.

Kübra Ataman 1962 yılında İstanbul'da doğdu. İstanbul'da başladığı orta öğrenimini ABD'de tamamladı. 1980 yılında Felsefe Bölümü'ne kaydolduğu AÜ DTCF'nin İngiliz Dili ve Edebiyatı Bölümü'nden 1985 yılında mezun oldu. ODTÜ ve Boğaziçi Üniversitesi'nde öğretim görevlisi olarak çalıştıktan sonra, 1988 yılında AÜ'ne geri dönerek lisansüstü çalışmalarına başladı. Halen Finlandiya'da Turku Üniversitesi'nde Fin Edebiyatı üzerine doktora çalışmalarını sürdürmektedir. İmge Kitabevi Yayınları'nca yayımlanan Charles Bukowski'nin *Postane* adlı kitabını türkçeye çevirmiştir.

Anja Snellman

Güzprensi

Fince Aslından Çeviren
Kübra Ataman

İMGE kitabevi

Anja Snellman
Syysprinssi
ISBN 975-533-257-X

1. Baskı: Mart 1999

Dizi Editörü
Erdal Alova

Kapak Tasarımı
Elvan Özsezgin

Kapak Baskısı
Kırali Matbaası 425 42 07

İç Baskı ve Cilt
Cem Ofset 385 37 27

İmge Kitabevi
Yayıncılık Paz. San. ve Tic. Ltd. Şti.
Konur Sok. No: 17/12 Kızılay 06650 Ankara
Tel: (312) 419 46 10 - 419 46 11
Faks: (312) 425 65 32
İnternet: www. imge. com.tr
E-Posta: imge@www.imge.com.tr

Nedir bu gelecek kuşakla ilgili sürüp giden tartışma.
Neden onları düşünmeliyiz ki bizler.
Ne yaptılar ki onlar bizim iyiliğimiz için.

Sir Boyle Roche

Aşk her şeydir.

V. Mielonen

yağmur bile aynı değil artık

Genç adama öyküsünü kimseye anlatmayacağıma dair söz verdim.

Yıllar kopup gitti yaşamımdan, diye içini çekti genç adam, ben bile anımsamıyorum ki, senden benimle ilgili olarak neleri aklında tutmanı isteyeyim, bilmiyorum.

Susup kalmıştık. Sazlıkların dibinden, on beş yıl önce, gençken, âşıkken, sık sık birlikte yürüdüğümüz patikada yürüdük; ilk güzüydü on yılın, yine güzdü o zaman, epey zaman vardı daha Noel'e. Her yerde John Lennon'in Imagine şarkısı çalıyordu, Barbara Streisand da, I am a Woman in Love'la yanıt veriyordu.

Daha yeni âşıktık biz, çevremiz de 80'li yıllara inişe geçmişti, olanaklar ve tehlikelerle doluydu ülke,

gökten düşme özgürlüklerle, sulandırılmış yasaklarla, sevgili Tabula.

Demek hâlâ yazıyorsun, dedi genç adam. Benim yıllardır kendime ait bir ajandam bile olmadı.

İleriye doğru yürüdük, dökülmüş yaprakların içine dalıyorduk arada. Kuru yaprakların sesi yağmurun sesini anımsatıyordu.

Genç adamın kaburgası değdi bana. Ara ara yan yana geliyorduk, ara ara birbirimizden uzaklaşıyorduk, bir patikanın ortasında, bir kenarında, bedenlerimiz için yeni bir yakınlık, yeni bir doğallık arıyorduk.

Genç adamın benden korktuğunu hissettim; yine de, onca yıldan, düşünce ayrılıklarından, çocuklardan, yıldönümlerinden, kitaplardan sonra orada, onun yanı başında yürümemden bir biçimde gurur duymaktaydı ve mutluydu. Biz ikimiz yeniden bir aradaydık, benden dileği, kendisine anlayış gösterebilir miydim, acaba.

Biz şimdi ne konuşuyorduk, diye soruverdi, yüzünde utangaç bir gülümsemeyle.

Elektroşok seansına girmişti sabah, haftalardır giriyordu elektroşoka. Pazartesileri, çarşambaları ve cumaları. Elektroşoka girdiği günler, çok yakın geçmişi konusunda bile yanıltıyordu belleği. Genç adam, sabah kendisiyle buluşmuş olduğumu akşam olduğunda anımsamıyordu. Önceleri bu beni şaşırtmış, incinmiştim; sonradan neredeyse doğal gelmeye başladı.

Her defasında uzun zamandır ilk kez görüşüyor-

muş gibi buluşuyorduk. Aynı konuları hep yeni baştan konuşuyorduk. Bu durum bana aşkımızın ilk aylarını anımsatmıştı, dur durak tanımayan itiraf etme, merak duyma, harika bir konuşma isteği.

Genç adama karşı büyük bir sıcaklık duydum, bu belki de uygunsuz bir duyguydu, çünkü genç adam bir zamanlar benim sevgilim olmuştu, saplantımdı. Çok uzun zaman önce çılgın âşıklardık biz. Çılgın on yılın çılgın çocuklarıydık.

Kızlarıma anlatmak isterdim bu öyküyü. Onların artık beni genç ve yaşam dolu bir kadın olarak anımsama yetilerini çoktan yitirdikleri bir zaman anlatmak isterdim bunu.

Kendimi anlatırken gördüm bile. Anne ve gençlik aşkı. Anne çılgın, aklı başından gitmiş, yoldan çıkmış. Kendi annemin hiçbir zaman bana anlatmayı beceremediği öykü.

Tehlikeli aşk, neredeyse yıkıcı, benim şimdi yazdıklarım hem başka türlü, hem de bir bakıma bu da annemin öyküsü, annemin ve gerçeği göğüsleyemeyişin. Annem ve kızkardeşimle birlikte hiçbir zaman ulaşamadığımız bir adresin öyküsü.

Öyle olmadı ki.

İkimiz yeniden buluştuk, ve benim, sancılı gençlik aşkımı koruma düşüncemden vazgeçmem gerekti. Anılarımı yeniden bir yerlere yerleştirmem gerekti. Anıların kenarlarında azıcık bir altın tabakası oluşmaya başlamıştı bile.

Eski terane sürdü, buna karşı bir önlem alama-

dım. Kolları iki yanında kazık gibi yürüyen, cildi karası olmuş ve gözlerinin feri sönmüş anız saçlı bu adamı yaşamıma sokmam gerekti.

Birbirimize havaalanında rastlamıştık, aceleyle tanımadan geçip gitmiştim yanından. Bir şey -tanıdık bir koku- yine de durdurtmuş, arkama dönüp bakmama neden olmuştu.

İçhatlar terminalinde, oraya buraya koşuşan insanların ortasında, yerinde öylece ayakta duruyordu. Gözlerini, kırpıştırarak bana dikti, Noel babayı bekleyen bir çocuk gibi korkulu bir heyecanla.

"Size uçmayı öğretmek istemiştik, koşmayı ve hız almayı öğretmek istemiştik, düşmeyi ve yeniden kalkmayı, büyük şehirlerin caddelerini ve parklarını arşınlamayı, yuvarlanmayı, hacıyatmaz gibi yuvarlanmayı, sonra da zınk diye doğrulmayı ve yeniden hız alıp uçmayı öğretmek," diye yazmıştık on beş yıl önce, birlikte.

Yavaşça birbirimize doğru yaklaştık ve el sıkıştık. Avucu şaşılacak derecede kuru ve pürüzlüydü. Dokunmanın verdiği duygunun neredeyse içimi kaldıracak kadar güçlü olduğunu hissettim, bir zamanlar ne kadar da düşkündük birbirimizin tenine. Sonra biraz şaşkınca sarmaştık. Birbirimizin adını yineledik seslice.

Son çağrı yapıldı, ayrılırken genç adama dikkat ettim. Yüzünde şişlikler vardı, gözlerinin altında da morluklar, geriye tek bir ifade kalmıştı, aldırmaz bir hava.

Omzunda, üstünde solmuş bir ağrı kesici reklamı yapışık olan küçük bir çanta taşıyordu.

Tişört, uzun don, diş fırçası, ilaçlar ve bir şişe rom, dedi genç adam ve çantasına pat pat diye vurdu. O konuştukça yanak kasları hızla inip kalkıyordu.

Aynı uçağa biniyorduk ve yan yana oturmak üzere yer aldık, genç adamın isteği üzerine kanadın arkasındaki o hep aynı sıradan. Uçakta bizden başka, tundraya geziye giden bir yaşlı grup bulunuyordu. Her birinin göğsünde, üzerinde Ruska Seyahat[1] yazan kırmızı kartondan bir akçaağaç yaprağı vardı. Oturduğum yerden, koltukların tepesinden grup rehberinin ve bazı yolcuların açık mor renk saçlarına gitti gözlerim.

Genç adam, dayısının yanına, geyik avına gitmek üzere yola çıktığını söyledi. Çağrılınca gitmek gerekiyordu. O soyun erkeklerinin eski adetleri, diye güldü genç adam. Güzün ormana bütün alkolikler ve deliler bile kabuldü, zaten başkaları da pek olmuyordu.

Tavşan avlamıyor musun artık, diye sordum, genç adamın bakışlarını yakalamaya çalışarak. Yoksa şimdi tavşan zamanı değil miydi?

Cerrahların ve ortopedistlerin koca hayvan gövdelerini parçaladıklarını izlemek her zaman hoş oluyor, diye sürdürdü genç adam ve uçak penceresinin perdesini aşağı çekti.

Seslice yutkundu ve güvenlik talimatlarını birçok kez baştan sona okudu. Ben, havayollarının, içindeki resimlerde güneş yanığı tenli genç insanların gökkuşağı

renkli paraşütlerle bembeyaz kumlu, palmiyeli plajlara indiği, parlak kuşe kâğıda basılı dergisine göz attım.

Genç adama, siz, diye seslenme gereksinimi duydum. Duygularımı bir biçimde ifade etmek isterdim, ancak nereden başlayacağımı bilemedim. Güçsüz hissettim kendimi, sanki aldatılmış gibi, kendi anadilim birdenbire düşmanca geldi, içinden, itici olmadan üstü kapalı türden bir uzaklığın ifadelerini bulup çıkarmak güçtü.

Yağmurdan konuştuk. O zamana değin yağışlı geçmişti güz, şu ve şu on yılla karşılaştırıldığında, ayda şu ve şu kadar milimetre yağış.

Hüznün ölçüsü, diye belirtti genç adam. Yağış milimetresi.

Yağmur artık zevk vermiyor muydu, diye sordum derginin yapraklarını çevirirken. Derginin renkli resimlerinden birinde bile yağmur yağmıyordu.

Yağmur bile aynı değil artık, diye yanıtladı ve içine gömdü soluğunu.

"Yaşamın böyle kısa gün ve gecelerinde kendi bedenini ve onun her organını ve her teni ve tüm organları ve varolmayanları bile sevmeyi, kendi içinde ve kendine, birbirinizde ve birbirinize serüvene çıkmayı öğretiyor, öyle güzel ki bunun kızgınlığı, öyle sıcacık ki ten," diye yazmıştık, kapağında Tintoretto'nun Genç Johannes tablosu bulunan, tümüyle bizim olan dergimizin dünyadaki ilk sayısında.

Kuzeydeki küçük havaalanında, akşamın alacasında, telefon numaralarımızı alıp verdik, cep telefonlarımızınkini de, ve araşmak üzere sözleştik. Yeniden sarmaştık, içcebindeki gözlüklerinin kabarıklığını, boyun çukurunun tuzlu tadını hissettim. Sağ kulak memesindeki küçük delik hâlâ duruyordu, altın kreyol küpe yoktu.

Dikkat et, dedim ona.

Neye, diye sordu genç adam, neredeyse hayret ederek.

Kendine, diye yanıtladım gülümseyerek.

Genç adamın gittikçe gözden kaybolan ceketinin sırtına baktım durdum ve ilk kez o zaman birlikte uçmuş olduğumuzun farkına vardım aslında bir zamanlar ne kadar da çok yazmıştık uçmaktan.

Hiç aramamaya karar verdim genç adamı, yaşamıma almak istemiyordum onu. İstemiyordum böyle bir şeyi. Onu iç dünyamda yenilemek istemiyordum. Gençliğime ait imgeleri yeniden yaratmak, geceleri şehrin o huzursuz çoluk çocuk kalabalığını istemiyordum. Düşüncelerimi o patırtılı on yıla, hele hele bütün yol işaretlerinin fırıldak gibi dönüp tangır tangır sesler çıkarttığı on yılın ilk yıllarına döndürmeyi hiç dilemiyordum.

Aradan bir hafta geçtikten sonra genç adamın numarasını aradım. Telesekreterden uykulu bir sesle başka bir numaranın aranmasını rica ediyordu. Verdiği numarayı aradım, akıl hastanesinin beş numaralı koğuşuydu burası.

İyi av rastgeldi mi, diye sordum genç adama. Uzun süre ses çıkarmadı.

Ağır bir soluk aldı. Sonunda kendimi tanıttım. Daha yeni havaalanında karşılaşmış olduğumuzu söyledim.

Güldü, sanki her şeyi hemen anında anımsamış gibi.

O soyun erkeklerinin eski bir adetiydi, bütün alkolikler ve deliler bile kabuldü, zaten soyda da başka türlüleri pek kalmamıştı. Cerrahları ve ortopedistleri, o kocaman hayvan gövdelerini parçalarken izlemek her zaman çok hoş oluyordu. Ava gelince, ya çok az oluyordu, ya da gereğinden fazla; ben de bir yandan burada kapalı. Sonra soy da, ya çok azdı ya da gereğinden fazla, diye güldü genç adam. Burası bizim gibi eski orman adamları için tam anlamıyla sağlıklı bir yer.

Beni anımsıyor musun, diye sordum ona alçak bir sesle.

Her defasında biraz, dedi yavaşça.

Genç adamın sesi telefonda yumuşaktı, insanı çağıran bir sesti, eskiden olduğu gibiydi. Sanki eskiden geceleri yaptığımız gibi yine uzun uzun telefon tartışmaları yapmıştık, arada yalnızca bizim mırıl mırıl seslerimiz, diye düşündüm. Şimdiyse genç adam hepten durulmuştu ve ne zaman olsa kendisine ulaşılabiliyordu. Hastane yatağının ucuna ilişip, elleri kucağında, telefon bile bekleyebiliyordu.

Kedi tam telefon sehpasının yanı başında miyavlayınca genç adam duraksadı ve ardından, o anın birdenbire kendisine tanıdık geldiğini, aklına yılların geri-

sinden daha önce yaşanmış bir anlık zaman dilimini getirdiğini söyledi.

Hangi renk kedi miyavladı, diye sordu bir süre geçtikten sonra.

Kara, diye yanıtladım, geride bir tek o kalmıştı.

Sahi biz daha önce ilk nerede tanışmıştık, diye sordu bana genç adam, hastanenin dış kapısında görüştüğümüzde.

Benden aşağıda beklememi rica etmiş, koğuşa kadar gelmemi istememişti. Beni orada görmeyi istemezsin belki, demişti telefonda.

Genç adama eşlik eden beyaz üniformalı hastabakıcı arkadan başıyla bana saatini gösterdi ve parmaklarıyla işaret etti: iki saat.

Genç adam muzipçe güldü: kadınlar hâlâ peşimde koşuşturuyorlar.

Yılın hangi zamanıydı? Bir güz müydü yoksa?, diyerek hastanenin bahçesinde birdenbire duraladı genç adam, ellerini ceplerinin dibine daldırmıştı. Ceketini açtığında keskin bir ter kokusu yayıldı.

Düşündüm, becerebilir miydim anlatmayı, ve dayanabilir miydim. Yani, endişesiz bir ses tonuyla anlatsaydım. Bir zamanlar, uzun kabarık tavşan tüyleri sen soluk alıp verdikçe kımıldayan beyaz, yumuşak bir angora kazağım ve terli ellerinin iz bıraktığı, kokunun sindiği lacivert bir deri pantolonum vardı, seninse

çiçekli bir alın bandın, yırtık pırtık bir blucinin, boynunda gümüş yumurtan ve beyaz kıvırcık bir kuzu postu yeleğin. Yani cismen tek tek söyleyecek olursam. Tavşan ve Kuzu, biz tir tir titreyenler, biz korkusuzlar. Kısa bir süre sanki dünyada birbirimizden başkası yoktu, sanki birbirimiz için yaratılmıştık. Yirmi dört yaşını daha yeni doldurmuştum, sen de yirmi ikiyi. Bazen, gençlik yıllarının ortasında gelip insanı bulan bir zaman baskısı söz konusu olabilir. Yirmi dört yaşında birisi olarak daha çok genç sayılırdım, hele hele bir yıllık fark bile göz önünde tutulduğunda.

"Yanlış'ın bir parçası olarak ortaya çıkan ve V. Mielonen adını benimseyen her kim olursa olsun, yanlış yapıyor olabilir. V. Mielonen adı kimseye göndermede bulunmuyor, bu yüzden herkes olabilir. Ad saptanmıştır, ancak bu adı taşıyanlar değil. Amacımız, belirgin olarak hiç kimsenin ondan sorumlu olmayacağı bir sistem yaratmak ve uygulama düzeyinde batı düşünce tarzında kimliğin, bireyselliğin, değerlerin ve gerçekliğin egemen olduğu kavramları araştırmaktır," diye yazmıştık dergimizde.

Hastanenin bahçesinde çiseleyen yağmurun altında bir uçtan öbür uca, bir yandan öbür yana biraz dolaştık, genç adam sigara yakmağa kalktı. Tüm gücünü toparlayarak bana baktı bekleyen gözlerle. Gözlerinin etrafında kara halkalar vardı.

Gerçekten de anımsamıyor musun beni, diye sordum üzgün üzgün ve genç adam gözüme biraz daha, sırılsıklam olmuş bir köpek gibi gözüktü.

harika bir anlatımın var senin

Sex Pistol'sun Londra konserinden ilk tv görüntüleri.

Iroquois kızılderilisi kafaları aşağı yukarı inip kalkan oğlanlar ve dudaklarıyla tırnakları karaya boyanmış anilin saçlı kızlar. Oralarına buralarına tutsun diye çengelli iğneler takılmış yırtık pırtık görünümlü giysiler, kantazısı tasmaları, onlarca halkanın deldiği kulak memeleri ve burun delikleri, zincirler, dikenli bilezikler, beteliyle boyanmış diller.

O kuşağa özgü olarak tepetaklak, iki ayak birleştirerek zıplanıyordu, ki buna pogo[2] yapmak deniliyordu. Sara nöbetleri, istemdışı hareketler, yumruklar, öğürmeler, böğürmeler, iğrenti verici solumalar, hırlayan köpeğin dişleri. Bütün kuşağı sıtma tutmuştu.

Çok geçmeden Helsinki'nin tüm rock kulüpleri, yüzleri rengârenk boyanmadan savaş alanına dönmüş, çoğu omuzlarında canlı sıçanlar, yılanlar ve ker-

tenkeleler, boş reçel kavanozlarında hamamböcekleri ve örümcekler taşıyan yeni akımın küçük kadınlarıyla ve düzene ters giden tiplerle kaynıyordu.

Haber spikerleri geçen haber görüntülerinin ardından halkı şöyle aydınlatıyorlardı: 'Punk' sözcüğünün gerçek anlamı, kötü, işe yaramayan, gözden düşmüş demektir.

Punk, karşı yaşam biçimi, hareket karşıtı, boyunlarındaki svastikaları meydan okurcasına etrafa gösterip sallayan bir çengelli iğne insanları topluluğu. Canın cehenneme geçmiş, elveda gelecek, şimdi şimdidir. Punk için geçerli tek saat zamanı, son derece dikkatli bir biçimde tepetaklak pogo yapılan gölgesiz doruk noktasıydı.

Çok geçmeden herkes alternatif yaşam biçiminden, altkültürden ve gelen yeni dalganın sanatından söz ediyordu. Genç tiyatrocular, ilkel cinselliğe, sirk kültürünün bütünsel topluluk ruhuna, fizikselliğe dönüşü bağırıyorlardı bas bas. Hep bir örnek Fjälräven[3] marka giysiler giymiş öğrenciler, gencecik bedenlerini sulama traktörlerine ve yaşlı ağaçlara bağlıyorlardı.

Üniversiteye punk, ideoloji ve giyim açısından daha şık biçimiyle geldi, kömür karası saçlar, leopar desenli blucinler, üstlerine süsler dikilmiş perçinli deri montlar halinde. Saatler süren tartışmalar ve son derece radikal sorular biçiminde.

Üniversitenin ilan tahtalarında, öğrenci kulüplerince düzenlenen ve Wittumonta Wattia, Saasta ve Yäk gruplarının çalıp söylediği eğlence ve seminer par-

tilerine çağrıda bulunan ciddi görünümlü ilanlar belirmeye başladı.

Derslerde ve seminerlerde, coşkulu bir biçimde işlevselliğin *diletant* bakış açıları aranıyordu. Yalnızca, bakalım, o görüşte olunabilir mi, diye son derece saçma savlar atılabilirdi ortaya.

Sınav yanıtlarında, yalnızca sorulana yanıt verme tekniğinden ve hijyenik bir biçimde formüle edilmiş akademik dilden kaçılıyordu. Düşüncesiz ve kaba olunsun, olabildiğince!

Droit à la connerie! Alıklık hakkı!

Akşamları felsefe bölümünde öğrenciler, akademik ve punk arogant'ı, verimli bir biçimde birleşebilir mi, diye tartışmak amacıyla toplanmaya başladılar.

Ancak bu koşulla akademisyenlerin ruhlarında azıcık da olsa biraz şenlik, gerçek yaşama sevinci bulunabilirdi, diye belirtti felsefe bölümünde yetişmiş Olli.

Bütün o ordinaryüs osurukçular, içi boş akademisyenler ne işe yarıyorlardı? Dişleri dökülmüş kafataslarına ne için gereksinim vardı, diye devam etti Olli öfkeli öfkeli.

Taşkınlık, özellikle de sokak punk'larının tekeline bırakılmayacak kadar görkemli bir konuydu! Kim demişti ki şunları:

"Ülkeye yeni tür müzik getirmek tüm devlet çapında sakınılması gereken bir tehlikedir, çünkü, müzik eğiliminde olagelen bir değişiklik, hiçbir zaman devle-

tin bütün kurumlarını etkilemeden edemez. Yavaş yavaş yer etmeye başlayan yeni eğilim, sinsice, tavırların ve alışkanlıkların içine işler, ve tepeden inercesine yasaların ve devlet kurallarının canına okur, sonunda her şeyi mahvedinceye kadar en arsızca haliyle kendisini ortaya koyarak."

Rotten değil tabii ki, Plato, diye bağırdı Olli avazı çıktığı kadar.

Sulusepken kara çevirdi ve yoğunlaşmaya başladı.

Genç adam bana doğru döndü ve saçlarıma baktı uzun uzun. Dokunmasını bekledim, ya da bir şeyler demesini; o en son okşadığından, her sabah alıp yüzüne götürüp, derin derin içlerine soluduğundan bu yana seyrelmiş ve tabii ki solmuştu saçlarım.

Bir keresinde donmuş denizin üzerinde elele koşmuş ve gülmüştük, böyle bir ânı anımsıyorum, dedi genç adam. O zamanlar senin üzerine kocaman kar tanelerinin yağdığı upuzun saçların vardı. Birisi fotoğrafımızı çekmişti bizim.

Sonunda Olli ve ben, Kültür Kulübü'nün konukları olarak verdiğimiz sözü tutmak üzere çağrılmıştık.

Güzün, öğretim yılının başında Üniversite dergisinde edebiyat ve punk kültürüyle ilgili olarak yazmıştık. Fanatikcesine polemik olan yazımız ülkenin yaşlı edebiyat çevrelerini birkaç hafta boyunca deliye döndürmüştü.

Provokasyonumuz beklenenin de ötesinde başarılı olmuştu. Gerek sağda, gerek solda, herkes kızmıştı.

Birdenbire ülkenin küçük edebiyat kurumu, eleştirmenler, araştırmacılar, üniversite ahalisi bize cephe almışlardı. Nüfusun ileri yaş gruplarının saçları kırlaşmış önde gelenleri ve genç akademisyen kariyeristler. Daha yaşlı kuşağın bazı yazarları bize taşkınlıkla çıkıştılar bile; beni, bir öğrenci kızı, akşamları evinden arayıp, birer birer kendilerini yazmaya iten nedenleri saydılar bir yandan da tırnaklarını kemirerek.

Yazarların özdeğer duygularının hiç bu kadar kötü olabileceğini düşünemezdim; serinkanlı olmak ne demek, sonradan öğrendim tabii.

Halk şiiri arşivlerindeki işimin son gününü geride bırakmıştım. İşim bittikten sonra *laudatur* seminerimde zar zor oturabilmiş, hemen onun ardından akşam üstüme geçirecek bir şey bakmak üzere dolanmaya çıkmıştım. Günün modasını izleyip sokağa çıkanların giydiği türden şeylerle görünmek istemiyordum, zaten o türden şeylerim de yoktu ve bizden doğal olarak beklenen, kulaklarımıza jilet takmasak da, siyah deri, perçinler ve çengelli iğnelerdi.

Aldığım öğrenci kredisinin yazın biriktirdiklerimden arta kalanıyla Mic Mac'dan beyaz, uzun tüylü bir angora kazak ve iki kez indirime girmiş, fermuarı bozuk bir çift lacivert deri pantolon aldım.

(Tek çengelli iğneyi işte tam oraya taktım, onu da gerçek bir gereksinimi karşılamak için.) Kalan parayla,

butiğin vitrininde durmaktan harelenerek solmuş, topukları mütevazı bir biçimde eğimli, kara çizmeler aldım.

Uzun süre, belime değin uzanan saçlarımı salık mı bıraksam, yoksa bağlasam mı, diye düşündüm. Örük saçlarımla çocuksu görünüyordum, topuz yapsam gereksiz yere ciddi kaçacaktı, böylece bant takıp, saçlarımı salık bırakmaya karar verdim. Saç bandı kara deridendi ve üzerinde yıldız ve kalp biçiminde zımbalı süsler vardı; bu benim punk klişesine bilinçli olarak verdiğim tek ödündü.

Savunma konuşmamı gecelerdir bilemekteydim, "Gençliğin yolu güzellikleri havaya uçurmaktan geçer - duygu gerçekliklerinin zamanından kalma vizyonlar".

Konuşmamı aynanın önünde yüksek sesle okudum, ifadelerimi ciddileştirdim, hak huk sesleri çıkartmadan yutkunma alıştırmaları yaptım. Abajurdan yardım alarak, konuşmam sırasında meydan okurcasına öteki elimle mikrofonun sapından nasıl tutayım ki, onu bir yandan da başı dik bir biçimde gülümseyerek sallayayım, diye denemede bulundum.

Ancak o son an gelip çattığında kendimi kanun kaçağı gibi duyumsadım, yüzümü ter bastı, ellerim tir tir titriyordu, sesim kısık ve çatal çataldı, kocaman kara mikrofon yalnızca korkutucu görünüyordu, Kültür Kulübü'nün masalarının ardında oturmuş olan dinleyicilerime önceden şöyle iddialı bir bakış atacak gücü bile bulamadım kendimde.

Yüzlerinde daha çok eğlenmiş olmanın getirdiği ya

da dost olmayan bir ifade vardı. Takındıkları ifadelerde ustalaşmışlardı artık; aynı yerde iki yıl önce, "Genç kuşak neden sünepe?" başlıklı bir tartışma toplantısı düzenlenmişti.

Olli daha rahat davrandı, tabii. Konuşurken en azından çenesini dik tutmaya çalıştı. Toplantıdan bir saat önce beni telefonla aramış, moral görüşmesi yapmıştı; tepeden tırnağa kreasyonunu anlatmıştı ince ince, tıraş losyonundan çoraplarına kadar.

Üzerinde kendisine birazcık fazla küçük gelen kara, takım elbiseden bozma bir ceket, Sex Pistols yazılı bir tişört ve o ayak değiştirdikçe gıcırdayan kara deri bir pantolon, ayaklarında da Miki Fareli çoraplar vardı. Özellikle bu toplantı için berbere gitmişti, saçları temiz ve derli topluydu, pertavsız gözlükleri pırıl pırıl parlatılmıştı. Benim de yaptığım gibi, konuşmasına uluslararası düzeyde kullanılan sözcükleri katarak, canavar gibi küfrediyordu.

"İnsan olmanın en derin öz varlığı, anası satılmışlığın içinde kristalize oluyor", diye kükredi Olli.

"Yeni karşı çıkışlar peydahlatacak bir başkaldırıya gereksinimimiz var bizim, sürekli bir karışıklığa; öfkeli bir karşı çıkma, kitlenin estetiği, pozitivistlerin güzellik değerleri yaratmalarından daha önemli olabilir," diye açıkladım ben, neredeyse fısıldayan bir sesle.

Salon iki kampa ayrılmıştı, insanlar sosyal güvenlik konumlarına göre oturtulmuşlardı masalara. 50'li ve 60'lı yıllarda doğmuş olanlar, aralarında tek tük gösteriş budalası punk'ımsı tipler de vardı, en kenar-

daki köşe masalara yayılmışlardı ve diğerleri, bir önceki kuşağın kültürlü krema tabakası, salonun ortasında jüri makamını andıran blokta oturuyordu.

"Sosyal refah dönemi veletleri!"

"Entel bozuntuları!"

"Elektrikli yılan balıkları!"

"Tıpa!"

"Koka kola jugendcileri!"[4]

"Bak sen, ölüler hortluyor!"

"Aynı yerde beş yıl sonra buluşalım ve görelim o zaman ne düşünüyorsunuz!"

"Beş yıl sonra yarınızın karaciğeri patlamış olacak, diğer yarınız da kalp krizinden ölmüş olacaksınız!"

Yılmaz bir tavırla sürdürdüm konuşmamı: "Punk hareketinin gerçekleri, duygu dünyasının gerçekleridir her şeyden önce, politik ve kültürel açıdan ölmüş olan için yaşam görüşü taşıyan dürtülerdir."

"Finlandiya'nın başbakanı kim? Üçüncü dünyanın ne anlama geldiğinden haberiniz yok, ancak hangi müzik topluluğunun ya da hangi blucin markasının en iyisi olduğunu bilirsiniz! Nasıl oluyor da o kadar küçük ve zayıfsınız! Çırpı bacaklar! Öğrenci kredilerinizi olduğu gibi stereolara ve plaklara mı yatırdınız, bari patates kaynatmayı becerebilir misiniz? Yitik kuşak mısınız siz?"

"Winston Churchill'in dediği gibi..."

Tabii aralarından bazıları bizi savundu, hepsinden

önce iyi niyetli bir iki beyefendi, edebiyat profesörüm ve gelecekteki yayımcım. Akademisyenler çöplüğündeki kokuşmuş içi geçmişler, Olli'nin yabancı sözcükler kullanarak onlara yakıştırdığı gibi, yaşlı osurukçular topluluğuna katılmaktan kaçınmışlardı.

Yabancı dilden ödünç alınan sözcük ve düşünceler, Londra'nın işçi mahallelerinin armağanı olarak girmişlerdi harekete, her şeyi Fince'ye çevirme zahmetine katlanılmıyordu.

Özellikle de "power" sözcüğü o aylarda yıldırım hızıyla yayıldı moda sözcük olarak. Ve de Kültür kulübünün toplantısının ardından Olli ülkenin resmi Punk-Snobu, ben de Punk'ın Bayan Papazı, Kızılkafa oldum. Bu ifadeler, özellikle Bayan Papaz ifadesi annemin o güzki ruh halini çok etkiledi.

Toplantıda bizi anlayan bazı kişilerin olduğunu anımsıyorum, gerçekten merakla bakan birkaç çift gözü, destek vermek için söz alan bir iki kişiyi. Ancak o akşamın nasıl sonuçlandığını, ne türden bir yargıya varıldığını, teknik ayrıntıları ve toplantının sanatsal açıdan ne gibi bir etki yarattığını anımsamıyorum. Kuşakların çatışmasının daha sonra basında nasıl yorumlandığını, acımasızca linç mi edildik, yoksa genç yazarlara karşı acıma duygusu mu kazandı, anımsamıyorum.

Resimlerinde Olli ile yan yana, lokantanın arka duvarına ağırbaşlı yüz ifadeleriyle yaslanarak, aynı infaz edilmeyi bekleyen ağır suçlular gibi durduğumuz bütün o yazıları okumaktan beni kendini savunma iç-

güdüm alıkoydu. Resimlerde benim perçinli saç bandım neredeyse alnıma düşmüştü, Olli'nin ise gözlükleri kaymıştı.

Her ne olursa olsun, sağ kanat entelektüellerinin, başkaldırımızın entelektüel olmamasından rahatsızlık duyduğu, sol kanadın da toplumsal gerçekleri algılama eksikliğimiz nedeniyle şaşkına döndüğü ortaya çıkmıştı.

Punk'ın temel varlığını, içi geçmiş karşısında olgunlaşmamışlığını, hızını ve atikliğini, dolaysız davranışlarını, tıkanmış olan ve kendini fazlasıyla önemseyenle alay eden isyankâr ruhunu, bizden estetik ya da Marksist açıklamalar bekleyenlere açıklamaya çalışmak bile boşunaydı.

Ultimatomumuz galvanizden sümüktü, diye adını koyduk Olli ve ben!

Hiç yoktan tatava, diye yanıt verdi jüri!

Evcil kuşlar özgürlüğü düşler durur, yabanıl olanlarsa uçar!

Açıklayın! Gösterin!

Who cares?

Genç, saat onu biraz geçe Kültür Kulübüne geldiğinde bütün başlar çevrildi.

Dönemin en genç öfkeli adamıydı. İlk yapıtını vermiş bir yazar, hem de büyük i ile, gençliğin yeni narsizminin ve başkaldırının vücut bulmasıydı. Öyle yazılmıştı hakkında. Güzprensi'ydi, omuzlarına sevinç ve enerji cüppesini atmış, kendilerini saygın bulan bü-

tün dergilerin renkli resimlerle süsleyerek röportaj yaptığı kişi. Ve şimdi sanki bizden biri olmuştu, punk dalgasının genç edebi asilerinden biri.

Bir akşam önce cesaretimi toplamış ve ona telefon etmiştim, annesi yanıt vermişti, hemen annesinin son derece gurur duyduğunu söylediği ilk romanını tartışmıştık. Oldukça eğlenceli bir hazırcevaplık ve dingin bir öznellik, Fincesi de pek harika değildi, annesi böbürlenmiş, ben de isteye dileye onaylamıştım. Aman tanrım, büyükbabası Noelde İncil'den okunan bölümü bile på fiñska[5] olarak okumaya yanaşmamıştı.

Oğlum her zaman çok bağımsız bir insan olmuştur, kendi yolunun yolcusu, iyi huylu bir dikbaşlıdır, demişti annesi. Büyük bir olasılıkla onu uzun vadede tıp ilgilendiriyordu, ancak şimdi yazmakla daha ilgiliydi, en azından şu sıralar.

Konuşmanın bitiminde annesi yeniden adımı sordu ve sanki hiç bilinmeyen bir adı ağzına alıyorcasına usul bir sesle yineledi. Numaramı not almış ve arama ricamı alt katta yaşayan oğluna ileteceğine söz vermişti. Annesinin arama ricası demesi kendimi oğlunun bir hayranı gibi duyumsamama neden olmuştu.

Bence eski sınıflandırmaların ortadan kalkması ve sosyal ve cinsiyete dayalı bütün ayrımların bir kenara itilmesi çok hoştu, yine de annesi beni ciddiye almıştı, ben de, acaba telefon numaramdan Uzun Köprü'nün ters tarafında yaşadığımı fark etti mi, diye merak etmiştim.

Bütün gece telefon beklemiş, hiç alışkanlığım ol-

madığı halde gereğinden fazla uyanık kalmıştım. Tam yatacakken, saat bir buçukta, telefon çalmıştı.

Güzprensi'nin gülümseyen dost sesi gerilen sinirlerimi anında gevşetmişti, kendimi tanıtıp onu Kültür kulübündeki tartışmayı izlemeye çağırmıştım. Kitabı için teşekkür etmiştim. Harika bir anlatımın var senin, demiştim.

Sıradan tepeler vardır, bir de kayakla atlama tepeleri, dedi Güzprensi gururlanarak.

Sen onu, sıradan anlatımlar vardır, bir de kayakla atlanılan anlatımlar, diye anla.

Tam ben konuşurken kedi kucağıma hoplamış, kıskanırcasına miyavlamaya başlamıştı.

Güzprensi kediyi duymuş, telefonda bir kahkaha patlatmıştı, bana birazcık utangaç gelmişti, kendisinin çözümlemeci yanının hiç olmadığını öne sürmüştü. Üniversite dergisinin en son sayısında onun, öncelikle David Bowie'nin farklı renkli gözlerini, trenle ve gemiyle yolculuk yapmanın heyecanını ele aldığı yazısı yayımlanmıştı, onu da okuduğumu söylemiştim. Tavşan ayağına inanır mısın, diye sormuştu Güzprensi. O kendisininkini bir gece önceki çılgın partide yitirmişti de. Ben de ona gizlice korktuğum birçok şeyi açılmış, bir sonraki akşamdan korktuğumu itiraf etmiştim. Güzprensi geleceğine söz vermişti.

Kendinden emin bir havayla salonu boydan boya yürüyerek doğrudan, üniversite tiyatrosunun yün kazaklı grubunun ve bazı soluk benizli, kara saçlı felsefe öğ-

rencilerinin yer aldığı 50'li yılların sonunda doğanlar masasına oturdu. Karakafalılardan bazılarının alınlarında portakal rengi, bazılarının da yeşil çizgiler vardı. Birkaç kızın kulak memesinde onlarca küçük çengelli iğne takılıydı ve sanki beyaz badanalanmış yüzlerin ortasında ağızları birer kara menekşe gibi duruyordu.

Yerine yerleştikten sonra Güzprensi sakin bir tavırla sigara sararak ve gözlerini kırpıştırarak konuşmaları dinledi.

Genç adam o sıralar hâlâ ince yapılı bir delikanlıydı, biraz solgundu bile, püsküllü süet ayakkabılar, kenarları bastırılmamış paçalarının yerleri süpürdüğü, apak ağarmış dar bir bahçıvan tulum, kılsız, kemikli göğsünü, incecik bir zincirin ucunda sallanan gümüş, yumurta biçimindeki takıyı açıkta bırakan, düğmeleri iliklenmemiş açık mavi ve kaba dokunmuş ketenden bir gömlek giymişti. Gömleğinin üzerinde beyaz bir koyun postu yelek, alnında dar, çiçekli bir bant, sağ kulağında altın bir küpe vardı. Teni, hâlâ geçen yaz yabancı ülkelere yaptığı gezilerden kalma bakırsı parıltılarla parlıyordu.

Ondaki her şey, özgürlük ve boşvermişlik izlenimi yarattı bende, serbest yürüyüş tarzı, püsküllü ayakkabılar, elde sarma sigaralar, tarak yüzü görmemiş saçlar, kıvırcık tüylü çoban yeleği, bastırılmamış pantolon paçaları, gömleğin göğüs cebinden ucu çıkmış kolormatik gözlükler. İnce bileğindeki alengirli görünümlü kocaman kara dalgıç saati, izlenimimi iyice pekiştiriyordu.

Tartışma sırasında verilen arada birbirimizle tanıştık, el sıkıştık, derin derin birbirimizin gözlerinin içine

baktık, tanıştığımıza memnun oldum, yani yüz yüze.

Taktığım pirinç köle halkasının toparlak çıkıntısı, Güzprensi'nin öbür bileğine bağladığı kırmızı ip tutamına takıldı. Gülerek halkayı ipten ayırdım, parmak uçlarımı onun sıcak kollarına değdirdim.

Parmaklarımda bir sürü ince yüzük vardı. Yüzüklere baktı Güzprensi. Nişanlı değilim, diye güldüm. Aman olma, dedi.

Genç Kültür Garipleri grubunun oturduğu masada en son uyarı ışığı yanıp sönene kadar oturduk. Şiirler yazan ve Sibelius Akademisi'nde okuyan diken kafalı küçük Aino, bir önceki güz ilk şiir seçkisini yayımlatmış olan, Üniversite dergisi yayın sekreteri Aki ve herkesin tanıdığı, gaklayan bir sesi olan ve işaret parmaklarının ucuyla masaya tam tam vuran rock şarkıcısı Tintti. Kara bir blucin takıma bürünmüş, köstebek gibi el hareketleri yapan Kaapo, Tintti'nin saray fotoğrafçısı ve albüm kapakları tasarımcısıydı. Yanımızda ayrıca Olli'nin karısı ve keşiş saçları o zamanlar kırkılmış, yanaklarına da benim satın alarak armağan ettiğim Eau Savagea sürülü olan erkek arkadaşım vardı.

Erkek arkadaşımla Güzprensi'nin arasına oturdum, birbirleriyle yüzümü üfürerek konuştular, her ikisinin de soluklarını aynı anda tenimde duyumsadım. Kazağımın tavşan tüylerinin nasıl bir yandan öbür yana dalgalandığını izledim.

Onca kargaşanın ve kahkaha gümbürtüsünün arasında Güzprensi'nin baldırının benimkine dokundu-

ğunu hissettim. Bacağımı geriye çektim. Çok geçmeden lacivert deri pantolonumu sıkıca ağarık tuluma yapıştırdım. Birbirimize bakmıyorduk.

Masada duran sigara kâğıdına, "Tavşan ve Kuzu" diye yazdım ve kağıdı Güzprensi'nin elinin altına doğru ittim. Güzprensi derin bir soluk aldı ve elini yumruk yaparak sıktı. Bütün bu süre içinde hiç birbirimize bakmıyorduk.

Güzprensi kâğıda hemen şunları ekledi: "birlikte titrerler, ancak hiçbir şeyden korkmazlar". Yazdığı notu bu kez o benim elimin altına itti.

Her insanı etkileyen iki tür power vardır, diye açıklamada bulundu Olli, içsel ve dışsal. İçsel power'ların görevi, insana, doğuştan edindiği ve işlerlikleri insanda yaşam gücü, heyecan, canlılık ve aktiflik olarak, yani buradaki şu içi geçmiş boklu tiplerde eksik olan her ne varsa, ortaya çıkan yetileri gerçekleştirme konusunda yardım etmektir.

Güzprensi'nin dibine, radyo için yaman rock röportajları yaptığını söyleyen, Hille adlı sarışın, kalkık burunlu öğrenci bir kız yapışmıştı. Hille o akşamki tartışmaları kaydetmişti, sonra da, her şeyi nasıl yapıp da montajı ertesi gün yayınlanacak biçimde hazır ederim, diye ahlayıp vahladı. Valla, bu akşamki pek bi çetin konu, ne biliim, pek bi gergin geçti, daha önce hiç böylesi olmadı, diye seslice konuştu Hille, koca kara teybi dizlerinde.

Bütün akşam boyunca Hille bana Punk'ın Bayan Papazı diye seslenip, masada her ne konuşulduysa ona

sinirli sinirli güldü. Güzprensi'ne ne olduğunu tam olarak anlayamadığım kısa bir takma adla sesleniyordu.

Sınıf arkadaşıymışlar bir zamanlar; Hille gururla Güzprensi'nin ilk romanının ebedi kadın kahramanıyla tanışmış olduğunu açıkladı.

Bütün o gürültünün arasından ikisinin birbirleriyle ne gibi bir iletişim içinde olduklarını çıkartmaya çalışıyordum. Hille sigara rica etti, Güzprensi bir tane sardı, kâğıdı yalayarak yapıştırdı ve tütün kıvrığını masaya, kızın önüne koydu. Derin bir soluk aldım.

Yani bir anahtar roman mı demek istiyorsun, diye sordum Hille'ye ve Güzprensi'ne baktım.

Hille ağzı bir karış açık kalakaldı karşımda.

Şimdi kalkıp, senin de ana babası çalıştığı için anahtar boynunda gezmiş bir çocuk olduğunu söyleyerek kendini acındırma, Hille, dedi Güzprensi bana gülümseyerek. Hille bazen sözcükleri karıştırır da, sübvansiyon ve süblimasyon gibi.

Hille, Güzprensi'ne ve bana baktı ve dikkatlice gülümsedi.

O akşamki tartışmaları gözden geçirdik ve çevreye sevinç ve iğrenme duygularından hangisini iletmenin egemen kültürü betimleyenlere karşı daha kötü olacağını düşündük.

Şen şakrak delinin etrafında mı dönmeli, ya da çatık kaşlı toplum düşmanının cübbesine mi basmalı, diye belirtti Olli.

Kulaklarına kulaklık takacaksın, sonra da deliler

gibi gürültüyle elektrogitar çalacaksın, diye burun kıvırdı ve parmak eklemlerini kütletti Tintti.

Güzprensi, o sıralar Spinoza'dan son derece etkilendiğini açıkladı.

İtalyan değil miydi onlar, diye sordu Hille. Ben bi tanecik bile İtalyan punk rock grubu olduğunu duymadım.

Spinoza, bundan üç yüzyıl önce yaşamış olan bir filozoftur, dedi Güzprensi. Ve en güzel söyleyişi de şöyledir: ten, insanın ufak kusursuzluk düzeyinden büyüğüne geçişidir.

Güzprensi konuşurken baldırını sürekli olarak benimkine bastırıyor ve aynı anda da elini üst dudağında gezdirip duruyordu.

Az da olsa bıyığı vardı Güzprensi'nin, bunu biraz garipsedim. Aslında, punk etiketine göre bıyık eleştiriliyordu; yine de serbestti, ancak o zamanlar, alt dudağın altında kalan bölgede gerçekleşecek her türlü tüy büyütme, karşı koyan bir tavırla bir önceki kuşağın çıkıntı radikallerine, Stalincilerine ve karanlık tiplerine gönderme yapıyordu. Birkaç yıl geçmeden çenede sakal bırakmaya yeni ifade özgürlüğü geldi, geçmişin baskı unsurları filan olmadan. Üç günlük sakallar, ZZ TOP ve Harley Davidson sakalları, grunge çenesakalı ve trubadur bıyıkları çıktı ortaya.

Taksi durağında Olli bazı koca göbekli kulüp üyelerine, bok dolu leş kargaları, diye laf attı. Kaslı bacakları olan bir kadın Olli'ye kocaman ördek başı saplı şemsi-

yesini sallayarak ciyak ciyak bağırdı.

Moruk değiliz biz, karanlık bir yanımız yok bizim, teddy[6] ve disko kuşları olmayı düşünmüyoruz, bırakın punk olalım, diyerek şemsiye sallayan kadına durduğu yerde zıplayarak bağırdı Aino.

Olli'nin karısı, her türlü olasılığa karşı onun gözünden gözlüklerini çıkartıp kendi çantasına koydu. Sonra Olli'nin kendine küçük gelen ceketinin eteğine yapıştı, öfkeden burnundan dumanlar tüterek hâlâ kuşlarla ilgili imgeler bulmaya çalışan kocasını geriye çekti.

Aino ve Aki kafa kafaya verip avazları çıktığı kadar şarkı söylemeye başladılar: "Eğer seviyor olman çürümüşlük sayılıyorsa, sıkı sarıl ona, öldürme de, harika şey bu çürümüşlük içinde olmak!"

Tintti, tam, kendini bir zamanların Lucia kızı olarak tanıtan gazetecinin ayaklarının dibine işemekteydi ki, Güzprensi ordudan depo fazlası olarak satın alınmış komando ceketinin her iki cebinden neredeyse boş olan patlamış mısır torbaları çıkarttı, onları şişirdi ve birbirlerine vurarak patlattı. Yüzünde ve saçlarında beyaz patlamış mısır taneleri, hepimizi akşamın geri kalanını geçirmek üzere evine çağırdı.

Gücümüzü gösterelim bakalım dedi, Olli, o adresi vererek barların ve diskoların son kapatma ışığı söndükten sonra, o lafı dillerine dolayarak daha birçok kişinin dolduruşa geldiğini kuru bir ifadeyle belirten taksi şoförüne.

Tuzlu fıstık, rosto, badem ezmesi, hurmalı pasta, halka halka dilimlenmiş ananas, meyveli gazoz, orta derece alkollü bira ve sarı böğürtlen likörü, ve tabii pata-

tes cipsi var, diyerek, kilitli olmayıp aralık duran evinin kapısını açmadan önce buzdolabının içindekileri bize sayıp döktü Güzprensi.

Loş bir zemin katıydı daire, daha önce oyuncak tamirhanesiymiş. Vestiyerinde tersyüz çıkartılmış tişörtlerin, ceket ve paltoların ve değişik renklerde iyi marka blucinlerin asılı olduğu dar giriş. Ortasındaki bir dolu antika eşyanın, duvarlarla tabanın nerede konumlandığını ayırdetmeyi güçleştirdiği, karmakarışıklığı nedeniyle neredeyse bir balıkçı barınağını andıran büyük bir oda. Göz hizasında oraya buraya bir güzel iliştirilmiş John Lennon posterleri ve baş aşağı gelecek biçimde asılmış, sert görünümlü, karanlık tonlu aile portreleri.

Kitaplık raflarında kitap ciltlerinin arasında boş bira şişeleri, içleri sigara izmaritleriyle dolu küçük porselen çaydanlıklar vardı. Gümüş ve pirinç şamdanlarda tozlu, erimiş mum artıkları. Alengirli avizeye, iki adet pahalı görünümlü dantel sütyen asılmıştı, kara ve kızıl, a ve c boy, ve odadaki tek pencerede, kara panjurların arasında, rastgele kondurulmuş, bir önceki yıldan, ya da hangi yıldan kalmaysa çok renkli bir Noel ışıklandırması yanıp sönüyordu. Pencerenin içindeki saksıdan çıkan kurumuş sapın, bir zamanlar Noel yıldızı mı, yoksa çingülü mü olduğunu ayırt etmek olanaksızdı.

Odanın en ucunda, pürüzlü duvarları gece mavisine, tavanı da beyaza boyanmış, karyolasız bir su yatağının kapladığı bir girinti bulunuyordu.

Sabah orada birbirimize sarılmış olarak uyandık.

Ekimin ilk günüydü, güz güneşi panjurların ara-

sından bu kalın duvarlı bodrum katı girintisine erişmeyi bilebilmişti, güneş ışığı gözlerimin içinde uyandım, kamaştı gözlerim, kısa bir süre hiçbir şey göremedim.

Foşurdayan yataktan kalktım ve üzerime sırtında ejderha resmi olan ve tenime serin serin gelen, parfüm kokulu kara bir sabahlık geçirdim. Tanıdık değildi koku, evde başka bir yere de sinmemişti.

Şu yeleğinin altında ne var acaba, diye fısıldamıştım Güzprensi'ne, ellerimi onun sıcacık tenine dayayarak.

Sen de amma az gömüyorsun başını kuma, diyerek boğuk bir sesle yanıtlamıştı Güzprensi ve iyice yaslanmıştı bana.

Etrafıma baktım. Masada boş bir sarı böğürtlen likörü şişesi ve yarısı ısırılarak bırakılmış bir badem ezmesi rulosu, kocaman alüminyum tencerenin dibinde patates cipsleri ve iki tane soyulmuş sosis. Tencerenin yanında ve her yerde, kanepede, sandalyelerin, masaların üzerinde, pencerenin pervazında dış kapları olmayan uzunçalarlar.

Dans etmek amacıyla odanın ortasında ufak bir yer açmıştık. Koyu bordo rengi İran halısında çamurlu ayakkabı izleri kalmıştı. İzlerden bir çifti erkek arkadaşımın spor ayakkabılarınındı.

Kadife kaplamalı antika kanepeyi ve aslan ayaklı iki koltuğu kokladım, büyük, meşe çalışma masası da keskin bir şey kokuyordu. Elektrikli daktilo yumuşakça vızıldadı, üzerinde hâlâ üst tarafı koparılmış bir kâğıt vardı. Daktilonun yanında merkez kütüphane-

den ödünç alınmış, Spinoza'nın Sevincin Felsefesi adlı yapıtı açık duruyordu, birçok yer kelepçe içine alınmış, altı çizilmişti.

Borular tısladı, binanın girişinden küçük bir köpeğin sesi ve onu ikna etmeye çalışan İsveççe konuşmalar duyuldu.

Daire girişinin köşesinde, vestiyerin altında, yerde, dün geceden hayal meyal anımsadığım göbekli bir sakallı, buz kesmiş, oflaya poflaya soluyordu. Belli ki, yanlış gurupla taksiye atlamış ve gece boyunca bizler dans ederken o da kendi kendine konuşup durmuştu. Olli'ye Edgar Allen Poe'nun Kuzgun şiirindeki hıristiyan unsurları açıklamış, kuzgunların ulusal Fin mitolojisindeki yerini belirtmiş, arada da, yahu, dolaplarda gerçekten de hiç mayalı kırmızı yok mu, diye sormuştu. Papaz olduğundan o zamana kadar kırmızıdan, yani şaraptan başka pek bir şey içme gereksinimi duymamıştı.

Sakallı yan yatarak uyumuş, ellerini birleştirip dizlerinin arasına sıkıştırmıştı. Kahverengi fitilli kadife pantolonunda lekeler vardı, kareli pazen gömleğinin karnının üzerine gelen tarafında birkaç düğme eksikti. Adamın üstüne, üzerinde,"gerçek konu" yazan cırtlak sarı renkli plaj havlusunu örttüm.

Mutfak aralığının olduğu gibi, WC'nin de kapısı çıkartılmıştı. Aynalı dolabı açtım: rastgele fırlatılmış diş fırçaları, yara bantları, aspirin, tadlandırılmış prezervatifler, bir ilaç fabrikasının iki haplık ilaç numuneleri, Teldanex ve V-Pen Mega. Lavabonun deliğine sarı bir lastik eldiven tıkılmıştı. İlk bakışta bir nergis olduğunu sandım. Çamaşır ipine Güzprensi'nin, başında yalnızca

silindir bir şapkayla kitaplığının önünde dururken çekilmiş çıplak bir resmi asılmıştı.

Mutfak olarak kullanılan aralığı tabak çanak dolaplarından baharat raflarına kadar, inceledim ve fırına bir göz attım, buzdolabının aralık kalmış olan kapısını ittim. John Lennon'ın Beatles'ın uğradığı metamorfozlar içinde çekilmiş fotoğraflarının yer aldığı posterlere baktım.

Dar blucinli ve sırtına deri James Dean montu geçirmiş John, Afgan kürkü giymiş John, John rakun kürklü ve pembe yuvarlak gözlüklerle, dev bir nilüferin tepesinde üzerinde hiçbir giysi olmadan lotus pozisyonunda, beyaz takım elbise içindeki John yağlı kamera objektifinden.

Başım yana eğilmiş iç karartıcı görünen aile portrelerine hayret ettim durdum, beş erkek ve ince dudaklı bir kadın.

Sonunda, yere saçılmış iskambil kâğıtlarını topladım, desteleyerek pirinç masaya koydum ve pasiyans oynadım. Ardından gittim, yatağın başına dikildim.

Yatağın bulunduğu girintinin arka duvarında, bahçedeki çöp kutularının alt kısımlarının göründüğü beyaz çerçeveli küçük bir pencere vardı. O sırada birisi büyük bir umutla çöpü karıştırıyordu, ayaklarının dibine süt kutularını ve köpek bisküvisi paketlerini düşürdü.

Güzprensi sırtüstü döndü ve çarşaf üzerinden kayarak, belirgin bir biçimde mayo izlerinin görünmediği, sıkı, her tarafı eşit olarak yanmış tenini açığa çıkardı. Yalnız başına, öylece mi güneşlenmişti acaba?

Güzprensi'nin yatağın kenarından çıkan ayağına baktım. Tabanında bir sürü, tepesi boz siğil vardı.

Ona, hep böyle bir odanın özlemini çekmiş olduğumu, ömrümün sonuna değin o geceyi ve o odayı, onun tenini, çamaşır ipine asılı fotoğrafı ve siğilleri anımsayacağımı, evet, bütün onları anımsayacağımı söyledim.

Güzprensi gözlerini kocaman açarak yüksek sesle güldü. Yavaşça ben de katıldım onun gülmesine.

Güzprensi'yle biz duş yapıp, birbirimizi kucaklar dururken, kulak memelerine varıncaya kadar titreyen sakallı o arada vestiyerin altına oturmuş, gazeteyi karıştırıyordu.

İsa'nın nefesinin közüyle o apostoller de vaaz verdiler, diye mırıldandı gazetenin ardından.

Hiç iyi uyuyamadım, diyerek boğazını temizledi, kötü bir de rüya görmüştü.

Öylesine bir gösteriydi işte, diye açıkladı sakallı kısık bir sesle. İnsanlar düzenli gösterici grupları halinde yürümüşlerdi, her türden pankart ve afiş taşıyorlardı ellerinde, aynı eskiden olduğu gibi, dayanışma yıllarında. Aralarında birçok tanıdık yüz vardı, sanatçılar ve politikacılar, gazeteciler ve dilenciler. Hemen farkına vardım, allah kahretsin, benim kendi kuşağım da aralarındaydı ve en önlerdeki pankartlara daha dikkatlice baktığımda hiç de, Marksizm-Leninizm Kazanacak, ya da Mesih Geliyor, hazır mısınız, diye yazmadığını gördüm, Morituri Te Salutant, diye yazıyordu, yani, Ölüme

Avuttuk sakallıyı. Çok fazla ölüm ilanı okumuştu son zamanlarda.

Allah kahretsin, şu da çoktan ölmüştü, şu da, o da, diye anımsıyordu rüyasını sakallı, çizme tokasının yanağında bırakmış olduğu izi ovuşturarak. Alnını ter basmıştı.

Vah, insanoğlu, vah, sıkıntılar pusu kurmuş, yalan kol gezmekte ve ölüm isteği hep var, dedi kafasını kaşıyarak.

Biyodinamik branç lafı bile gece doğru dürüst uyumamış bu tanrı misafirini kaçırmaya yetmemişti.

Vejetaryen lokantasında pencere tarafından güneşli bir masada Güzprensi'yle birlikte aynı tabaktan mercimek soslu kırmızı pancar, karabuğday biftekleri (Güzprensi'nin seçimiydi, ona göre tıpkı en sevdiği yiyecek olan tatar bifteğine benziyordu) ve dudaklarımızı kaşındıran üvez suyu içtik.

Geçmiş yazın tadı geldi, dedim ben.

Geçmiş değil, gelecek yazın tadı, diye düzeltti Güzprensi ve masanın üzerinden beni öpmek amacıyla uzandı. Bunun senin için gelecek yazki tek doğru tat olduğunu unutma.

Sakallı, bir şeyleri sorgularcasına tabağındaki bakla ve nohutlarla oynadı durdu ve damak tadına ilişkin olarak yaşamındaki bütün ilkleri anımsadı, özellikle de tattığı ilk portakalları. Savaştan hemen sonra büyük bir

gemiyle varmıştı portakal ve öylesine turuncu, yuvarlak ve harikaydı ki, bir gören bir daha unutamıyordu.

Fasulyeyi ağzıma en son Nikaragua'da değdirmiştim, dedi sakallı ve kaşlarını kaldırarak zara benzeyen bir nohut tanesini mideye indirdi.

Yandaki masanın Barışkoruyucuları, bukle yün kazaklı topluluk, ikide birde eğlenircesine durup durup merakla bize bakıyordu. Kendi dergilerinin yönetim kurulu toplantısı sürmekteydi, masa, kâğıtlar ve fotoğraflarla doluydu ve çay fincanlarında acımtırak kokusunu bizim bile derin derin içimize çektiğimiz, üzerinde dumanlar tüten yeşil bir ot çayı vardı.

Akşam erkek arkadaşımın ve kedilerimin yanına eve döndüm, sanki yabancı bir yere döner gibi.

Tramvaydan iner inmez gözüme ilk çarpan küçük semt dükkânının tabelası olmuştu: Viipuri Fırını. Biraz ilerde, binanın duvarına siyah beyaz bir sokak levhası iliştirilmişti: Şam Yolu.

Sakallı papazın, sahil yolunun köşesinde bize nasıl iki elini de birden salladığını anımsadım, Tanrının hikmeti üzerinizde olsun, iyi yiyin, iyi için, insanoğlu evlatları, diye bağırıp, köşeyi dönüp gözden kaybolmuştu.

Erkek arkaşımla, kedi yavrularımız, Lundia marka iskandinav tarzı kitap raflarımız, açılır kapanır sandalyelerimiz ve yarasa biçiminde kumaş koltuklarımız, çaput kilimlerimiz ve huş ağacından çift kişilik yatağımızla birlikte iki başımıza tahta bir evin iki odalı küçük aydınlık bir dairesinde yaşıyorduk. Cart sarı kaplumba-

ğa vosvosumuzdan dolayı iki bin markkalık ortak borcumuz, bir sonraki yaza ilişkin yolculuk tasarımlarımız vardı ve her ikimizin de soyadı -nen ile bitiyordu.[7]

•

Anımsamadığı için kızmıştım genç adama. Tek başıma anımsamıştım ben, gençlik anılarımızla birlikte beni tek başıma bırakmıştı, öyle yaparak öcünü mü almıştı benden acaba?

Oysa ben o ayrıntıları yaşlılık gelinceye değin ikimizin birden anımsamasını isterdim, kendi kendine sönen mumların kokusunu ve erimiş dondurmanın tadını, yitip giden düşünce ve duyguların arasına gizlenmiş gücü. Teslim olmayı, mutluluktan uçulan ilk ayları, birlikte yazmanın sevincini, bağımlılığı, kıskançlığı, farklılığı, ayrılığı.

Tanıdık kıyı patikasında, yan yatmış tahta iskelenin bulunduğu yerde durakladım ve birkaç tane püskül başlı saz kopardım. Genç adam başını göğsüme dayadı ve denizin öbür yakasına, bir zamanlar evinin, daha önceden oyuncak tamirhanesi olan evinin, bizim ufak loş buluşma yerimizin bulunduğu Helsinki'nin güney kıyısına baktı.

Ya sonra, diye sordu genç adam.

Bunlar sana, dedim ona. Yüzüne yüzüne salladım sazları.

Seni kuzu, seni, anımsamazsın haa.

Uzun uzun, unutmuş gibi, kırılmadan baktı bana genç adam. Bakışlarının daha yoğun olmasını dilediğimi

fark ettim, böylece onu nelerin mutlu ettiğini daha iyi yorumlayabilirdim.

Çok önceleri hem bayılmış, hem de korkmuştum onun feveranlığından, ani dönüşlerinden, orta sınıfa ve küçük burjuvalara özgü ateşli alaycılığından.

Şimdiyse bir yavaşlık, bir bitkinlik kaplamıştı onu.

İlişkimizin ilk günlerinde, aylarında, beni saran korkuyu anımsadım. Yitirme korkusunu, çuvallama korkusunu, kendini zorlama korkusunu, farklı çözüm korkusunu. Güzprensi'nin kedilere allerjisinin olabileceğinden bile korkmuştum, yoksa yanımda nasıl kalabilirdi ki? Ve ailenin pazar günleri etrafında toplandığı yemek masasında yeterince akıcı İsveççe konuşmayı becerebilecek miydim acaba?

Tenini anımsadım, onun açıklanamaz yumuşaklığını, daha önce hiç tadılmamış erime duygusunu, başlangıçta başka bütün her şeyden daha büyük olan, alınan zevke duyulan açlığı, ilk sözcükleri anımsadım, daha önce hiç işitilmemiş iniltileri, bir arada duyulan ürpertiyi ve birden dökülen ter damlalarını, yanak yanağa akıtılan mutluluk gözyaşlarını anımsadım.

Ben uyurken bakıyor musun bana, diye sormuştum ona, çok önceleri bir sabah.

Hiç uyumuyorsun ki, diye yanıtlamıştı; girintinin duvarlarının elektrik mavisi aydınlığı yüzüne vurmuştu.

Adaya giden beyaz köprüde durduk. Rüzgârdan saçlar yüzüme savruldu. Ayaklarımızın dibinde ördekler do-

lanıyordu, kanatlarını gerdiler, ağır ağır uçuştular oraya buraya, tıpkı raftan düşen kitaplar gibiydiler.

Bir daha yanımıza ekmek alalım, dedi genç adam kuşlara bakarak, oraya bir daha geleceğimiz umuduyla.

Alalım ya, diye söz verdim.

Bedenini didik didik tanıyordum, ağzının içini biliyordum, tadını, bütün kokunu. Sensiz hiç yaşayamayacağımdan emindim. Bedenimle ölçüyordum zamanı. Yanımda mısın, yoksa değil misin, hep etkiliyordu beni. Birbirimiz için vazgeçilmezdik, sevgililerdik, o sözcüğün de bütünüyle çılgınca geldiği zamanlarda, o ateşli ve birleşme ortamında.

Siz birbirinizi anımsatıyorsunuz, kardeş gibisiniz, deniyordu bize sıklıkla. Birlikte çok resmimizi çekmişlerdi. Birbirimizin resminiyse hiç çekmemiştik, kendi ellerimle görüntülediğim bir fotoğrafın bile yoktu bende, fotoğraf makinesine yan yana gülümsediğimiz resimler vardı yalnızca, başlarımız hafifçe birbirimize dönmüş, ya da başkalarının çektiği resimler vardı, o güz ilk yapıtını vermiş genç yazarın, üzerinde çok konuşulan reklam resimleri.

Zamanın burgacı öylesine güçlüydü ki, dökülen yapraklar birbirine karıştılar, yaşamın bütün yaprakları, bir an için biz, ikimizin de aynı ağaçtan dökülmüş olduğunu düşlemiş olduk bir biçimde.

Ben de her şeyi anımsamıyorum, dedim genç adama,

gülerek, sanki fazlasıyla anımsıyor olmamdan dolayı özür dilercesine.

Canım, ben de her şeyi unutmadım ki, dedi genç adam, gözlerindeki pırıltıyı görür gibi oldum.

Ne olursa olsun, büyük bir olasılıkla ayrı noktaları anımsayacaktık, ayrı şeyler ağır basacaktı her ikimiz için de. Belki de öylesine ayrı biçimlerde anımsayacaktık ki şeyleri, yine hemen tartışmaya kalkacaktık.

Belki böylesi en iyisi, diye kabullendi ve üst dudağını sıvazladı parmağıyla.

Herhalde böylesi en iyisi, dedim.

İki gün sonra Güzprensi'nin evinde ikinci kez buluştuk. Üzerimde kabarık yün kazağım, ayağımda deri pantolonum vardı, onlar başucumda uyumuştum, Güzprensi'nin kokusu sinmişti onlara.

Koltuğumun altında kocaman bir deve derisi evrak çantası vardı, nedense çok zamandır taşıyordum onu, üniversiteye gidiyormuş gibi çıkıp gittim kıyıdaki sokağa, kendimi de aldatmıştım.

Geldiğimde kapı yine aralıktı, mum aleviyle dalgalanıyordu içerisi, John Lennon gitarın tellerine dokunarak mırıldanıyordu ve Güzprensi çarşafların altına girmiş beni bekliyordu.

Girişten iki adım aşağıya attım ayağımı dikkatlice. Daire tıpkı anımsadığım gibiydi, takım olmayan kocaman mobilyalar, aile portreleri, küllükler, oraya buraya atılmış giysi yığınları, koca bir kan lekesine benze-

yen halı, zaten yüzlerce kez getirmiştim bu ayrıntıları aklıma, ve de Güzprensi'ni, onun sesini, tenini, dokunuşunu.

Boğazıma sanki cam pamuğundan bir yumak tıkanmıştı, ağzımdan tek bir söz, bir merhaba bile çıkmadı. Üzerinden çarşafı attı. Spinoza'nın zevk felsefesi Güzprensi'nin aletine yayılmış durumdaydı.

Küçük doyumlardan büyüklerine geçelim, dedi Güzprensi gülümseyerek ve kitabı gözümün içine soktu.

Güzprensi'nin engellemelerine bakmadan akşam geç vakit eve gitmek üzere ayrıldım oradan, ertesi sabah erken, bitirme sınavımın ilk bölümü vardı. Annesinin küçük Fiat'ıyla götürmek istemişti beni eve Güzprensi, ancak o havadan sıyrılmak için biraz zaman tanımak istemiştim kendime. Altı numaralı tramvayda tek yolcu olarak oturdum ve yol boyunca genç adamın tenime sinmiş kokusunu içime çekip durdum.

Evin giriş kapısına vardığımda kapının aralık olduğunu fark ettim, kapının arasına koca bir gül demedi sıkıştırılmıştı. Ateş kırmızısı gülleri aradan alıp yüzüme bastırdım ve dikkatlice içeriye adımımı attım.

Girişin alacakaranlığında, elektrik düğmesinin yanında Güzprensi dikilmiş bekliyordu, kollarını iki yanına açarak gülümsedi, bir elinde el çantamdan çaktırmadan yürütmüş olduğu anahtarlığım vardı.

Tavşan, yine mi elime düştün sen benim, diye usulca fısıldadı Güzprensi ve beni bodrumun girişine

doğru itmeye başladı. Bana abanınca bodrum dolabının kümes teline öyle sıkıca yapıştım ki parmaklarım kanadı.

Ürktü birdenbire Güzprensi; güller, karbeyazı kazağımla birlikte, oldukları gibi güzel görünüyorlardı, sanki bile bile güzel görünsünler diye, ancak bodrum dolabının numarası on üçtü. Boyuna tepedeki on üç numarasına baktı. Tavşan ayağını yitirince böyle olur işte, diye sövdü.

Ne demek istiyorsun, diye sordum. Parmaklarım öyle incinmişlerdi ki, kalemi kavrayacak kadar büküp sınav sorularımı yanıtlayamamıştım.

Kız giderken çar aleksandır pastaları götürür, kalın şeker tabakası kaplılarından, hani şu annesinin sevdiklerinden. Fas'tan alınma açık kahverengi evrak çantası yine yanındadır, amacı annesine akademik kariyeriyle ilgili olarak hâlâ ciddi niyetlerinin olduğunu göstermektir.

Annesi kitaplığın üstünün tozunu alır. Çiçekli bir ev elbisesi, kareli bir mutfak önlüğü, ayaklarında topukları delinmiş yün çoraplar.

Pasta kutusunu mutfak masasına, evrak çantasını da görünür bir biçimde masanın yanındaki sandalyeye bırakır kız ve çantanın pürüzsüz yumuşak yüzünü okşar. Sol avucunda anahtarları sıkmaktadır, Güzprensi'nin zemin katı dairesinin sabah kendisinden aldığı anahtarlarını.

Masa lambasının dibinde, kızından Punk'ın Kadın

Papazı diye söz edilen yerlerini annenin tükenmez kalemle çizmiş olduğu iki gazete kupürü durmaktadır. Yan boşluklarda, aynı noktalara ünlem işaretleri konmuştur.

Kız kahve makinasına, ikisine ikişer küçük fincan çıkacak kadar ölçerek kahveyle su koyar. Kahve makinesi ses çıkartarak fokurdamaya başlayınca kız annesine kireç çözücü maddeyi anımsatır.

Anne özenle kendi lise mezuniyet resminin tozunu alır ve resmi, yalnızca yatık durduğunda çalışan çalar saatin yanındaki yerine yerleştirir. Babasının resmini saatin biraz ötesine koyar, ancak tozunu almaz.

Yarı karanlık odada sessiz soluksuz kahve içerler, kız pastasını elinde ısırarak yer, annesiyse kendisininkini kaşıkla ufak parçalara ayırır. Oğlanın kokusu kızın ellerinde, yüzünde, kucağında dolaşmaktadır. Kız oğlanın kendisini kaç kez soymuş olduğunu hâlâ tam olarak anımsamaktadır. Arada sol avucunu açar ve elindeki anahtarlara bakar.

Kız ince ipek eşarbın boynundan kayıp düşmesine aldırmaz, boynundaki morluklarla ilgili olarak annesinin bir şeyler sormasını bekler.

Sen hiçbir zaman bir şey sormak istemez misin, diye sorar.

Annesi pencereden dışarıya bakar, karşıdaki evin balkonunda şişman bir kadın nevresim takımlarını silkmektedir. Çizgili yüzlü tek bir şilte, balkon parmaklıklarına dayalı durmaktadır.

Sessizlik.

Anne, biz neden Dağkristali Yolu'na taşınmamıştık? Gidip bakmıştık o daireye, sen de söz vermiştin, ancak neden hiçbir zaman taşınmadık biz oraya, diye sürdürür kız.

Sınav iyi gitti mi, diye yanıtlar annesi ve boşalmış kahve fincanlarını, her zaman yaptığı gibi tabaklarına ters kapatarak koyar.

Annesi fincanları yıkarken, kız Güzprensi'ne telefon eder.

Şu sınav sonuçlarını soracaktım da, diye seslenir annesine ve salonun camlı kapısını kapatır.

Hemen kaldırır telefonu Güzprensi, derin derin iç çeker, sanki ağlayacak gibidir kızın sesini duyduğunda.

Kız soyunmasını ister ondan. Sonra da okşamasını. Haydi, kendini okşasana, diye fısıldar telefonda ve sandalyenin tam ucuna kayarak oturur; kapı camından, mutfak masasının muşambasından çar aleksandr pastalarından düşen pembe şekerleme kırıntılarını toparlayıp, sonra da masayı babasının eskimiş fanilasından yapılma elbeziyle temizleyen annesini izler.

ten, diye yanıtladım, tenden başka bir şey değil

O güz boyunca yaşamımda hiç söylemediğim kadar yalan söyledim ve başkalarını düş kırıklığına uğrattım.

Günlük işlerimi, arkadaşlarımı, derslerimi nasıl idare edebilmiş olduğumu bilmiyorum. Nerede ve ne yedim, eskiden olduğu gibi bir gün hazır satılan galeta unlu balık kızartması, bir gün de ton balığı soslu spagetti mi yedim, aylık toplu taşım abonman kartımı almayı anımsadım mı, kedileri doyurdum mu, cuma akşamları saat beş buçukta bizim bloğun düzenlediği ortak saunaya gittim mi? Her şey Güzprensi'ne bağlıydı her şey o düşünülerek oluyordu.

Gittiğim her yere yanımda günlük götürmeye başladım. Günlüğe durmadan Güzprensi'yle ilgili dikkati-

mi çeken şeyleri yazıyordum. Duyduğum mutlulukları ve hüznü betimliyordum kendi kendime. Onun sözcüklerini. Yavaş yavaş kara kaplı büyük defterlere, sonra da bir katı daha kalınlarına geçtim. Bazen defterimi yanıma almayı unuttuğumda, ya da bir dokunuşa ilişkin anıyı hemen günlüğe geçiremediğimde bu uğursuzlukmuş gibi geliyordu. Yine de sever miydi beni acaba?

Güzprensi birlikte geçirmediğimiz geceler olduğunda beni telefonla gece gündüz onlarca kez arıyordu. Benim onu aramamı da büyük bir heyecanla bekliyordu. Tam anlaştığımız saatte dakikası dakikasına aramazsam başıma kötü bir şey gelip gelmediğinden emin olmak için hemen kalkıp yanıma geliyordu.

Telefonu alıp, iki odalı evimizin giysi bölmesine, içine kapanarak zemininde iki büklüm oturduğum ve durmadan konuştuğum dolaba götürüyordum. Konuşurken parmaklarıma erkek arkadaşımın kayak botlarının bağlarını sarıp duruyordum. Giysi bölmesinde uzun süre durmaktan, çıkınca etrafıma naftalin kokusu yaymaya başlamıştım.

Birbirimize günlük mektuplar yazıyorduk, ayrıca her görüşmemizde. Durmadan görüşüyorduk, yaşadığımız yeni deneyimleri, itiraflarımızı, dileklerimizi, sevdiğimiz isimleri, aklımıza gelenleri yazdığımız notlar verip duruyorduk.

Ben daha önce hiç böylesini yaşamamıştım, diyorduk her keresinde yeni sözcüklerle.

Eve dönüşlerimde sık sık kapı zilinin mandalına sıkıştırılmış bir naylon torba dolusu kağıt parçası, alışveriş fişi, banka hesap dökümü, lokanta faturası buluyordum, her birine bir aşk şiiri yazılmış oluyordu, günün her saatine bir şiir düşüyordu.

Bazen ben yokken, Güzprensi merdivenle tırmanıp, ikinci katın aralık kalmış penceresinden içeriye giriyordu, eve döndüğümde kanepede kedilerimi severken buluyordum onu.

Günlerden bir gün kedilerimin sayısı ikiyken dört oluverdi. Güzprensi'ne göre kızıl ve duman rengi iki kedinin yanına ak ve kara da gerekiyordu. Kedi yavrularının gözleri daha yeni açılmıştı, avucunun içinde uzattı onları bana Güzprensi. Titreyen pofuduk vücutları kocaman kıpkızıl bir kurdeleyle bağlanmıştı. Güzprensi yavaşça tüylerini üfledi onların. Hemencecik başlarını kaldırdılar ve minicik kırmızı ağızlarını açıverdiler. Sesleri çıkmadı ama.

Çok geçmeden birlikte yazmaya başladık, ortak öykümüz süresince hemen hemen her gün birlikte yazdık, çocukluğumuzdaki kulaktan kulağa oyununu oynuyorduk sanki, her keresinde bir cümle yazıyorduk, bir sonrakini aklımıza geldiği gibi tamamlıyorduk.

Yazdıklarımızla iki dergiye katkıda bulunduk, takma adlar kullanıyorduk çoğunlukla. Edebiyatın önde gelen isimleri ve kişilikleriyle oynayan adlar pek hoşumuza gidiyordu. Uydurduğumuz adlarla -roman kahramanları oluyorlardı bunlar çoğunlukla- yalnızca

zevk için gazete ve dergilerin okuyucu köşelerine yazıyorduk. Garanti konular ortaya atarak tartışma ortamını kızıştırıyorduk, bazen pornoyla ilgili, bazen de, Fin yapımı ayakkabıların fazlasıyla geniş tarağıyla ilgili olarak, her zaman, çeşitli evrelerini ve dönüm noktalarını bodrum katının yatak odası yerine geçen girintisinde yüksek sesle birbirimize okuduğumuz ateşli iddiaları alevlendiriyorduk.

Şarap rengi yumuşak halının üzerinde bir ileri bir geri yürüyor, birbirimize yazdırıyor, rastgele sıfatlar ve alışık olunmayan noktalama işaretleri atıyorduk ortaya, arka arkaya üç tane tire ve noktalı virgül. Aldığımız pozisyonlardı onlar.

Çoğu zaman, uçmak üzerine yazmaya karar veriyorduk, ikimiz için de geçerli olan başdönme duygusu hakkında.

"Seninleyken harika yazıyorum," derken neredeyse birbirimize aşkımızı itiraf ediyorduk.

Dışarda iri ağır taneler halinde sulusepken kar yağıyor. Bodrum katının radyatörleri baygın baygın ıslık çalıyor.

Güzprensi'nden önce uyanıyorum ve pencereden dışarıya, yoldan geçenlerin kara ve lacivert çizmelerine yeterince baktıktan sonra Güzprensi'nin çalışma masasından bir sigara kağıdı alıp bir yüzünü yazıyla dolduruyorum, ardından kağıdı ufacık bir rulo yapıyorum ve girintinin mavi duvarında bulunan yarığın içine itiyorum.

Uyandığında onun da ufak bir kâğıda, birlikte ge-

çireceğimiz yaza ilişkin bir şeyler yazıp aynı yere sokmasını istiyorum.

Kâğıtları ne olursa olsun duvardan çıkartıp okumak yok, yoksa büyü bozulur, diye anımsatıyorum.

Bu bizim için ciddi bir oyun oluyor, yaza ilişkin dilek ruloları yazmak; duvardaki yarık çabucak doluyor, sonunda yeni kâğıt parçalarını biriken yığının içine ancak kürdan yardımıyla itebiliyoruz.

Güzprensi yalnızca duvar rulolarımız için sigara kâğıdı satın almaya başlıyor.

Evde kaldığım geceler birçok kez erkek arkadaşımın yanından fırlayıp mutfağa su içmeye koşuyordum. O aylar hiç dinmeyen bir susuzluk çekiyordum. Sokakta yürürken içimden kenardaki kar yığınlarını avuçlamak geliyordu ve bir yudum su içebilmek için kahvelere dalıyordum.

Ellerim titriyordu, erkek arkadaşımla yaptığımız tartışmalar beni korkutuyor ve yoruyordu, bardaklar dişlerimde gıcırdıyordu, acıkan kediler sabaha karşı bacaklarımı tırmalıyorlardı. Güzprensi'nin kucağını özlüyordum, yeni günün ne gibi duygular getirebileceğini tasarlıyordum.

Uyuyan erkek arkadaşıma baktığımda, onda ailemi, annemi ve babamı, çocukluğuma giden tek adresi, artık yirmi dört yaşında bir insan olarak kendimi kopmuş hissetmek istediğim ne varsa onu görüyordum. Korkaklığımın getirdiği utanç duygusu hoşuma gidiyordu.

Bazen geceyarısı erkek arkadaşımı uyandırıyor ve titrek bir sesle ayrılmak istediğimi söylüyordum.

Kimden, diye soruyordu uykulu uykulu. Benden mi, yoksa o öbüründen mi?

Güzprensi'nden hep 'O Öbürü' diye söz ediyordu, Güzprensi de ona hep 'Erkek Arkadaş' diyordu.

İki odalı küçük dairemize yeni saatler aldım. Erkek arkadaşım bir kavgamızın sonunda saatleri duvara, sonra da pencereden dışarıya fırlatıp attı. Saatlere ağladım, erkek arkadaşımın boşa harcadığım ve zaten az olan parasına, deliliğime. Yeniden bir kez daha, Güzprensi'ni hiç görmeyeceğime söz verdim. Gidip saatleri penceremizin altından, kar çamurunun içinden aldım ve büyük bir serinkanlılıkla evin değişik yerlerine rastgele geri koydum.

Yastığımın altına da saat yerleştirmeye başladım. Onları belirli zamanlara kuruyordum, telefonun çalması ya da minik Fiat'ın pencerenin altında belirmesi gereken andan hemen birkaç dakika öncesine.

Saatlere bakarak bir sonraki buluşmamıza kadar zaman geçirmeye çalışıyordum. Saatlerin usuldan gelen tik tağı rahatlatıyordu beni, hem de heyecanlandırıyordu, bana Güzprensi'ni anımsatıyordu. Kulaklarımda sesle yorganın altında doyuma ulaşıyordum, gözlerim kapalı sevgilime taktığım adları fısıldıyordum.

Tik tak ormanında erkek arkadaşım çılgına döndü ve önce ben mutfağı saatten arındırılmış bölge olarak tutacağıma söz verdikten sonra mutfaktaki tahta ka-

nepede uyumaya başladı.

Düşmeye başlamıştım. Aklım bir karış havada, bir yerden öbürüne sürüklenip duruyordum, karşıma çıkanlara ve duvarlara çarpıyordum, merdivenlerde takılıyor ve düşüyordum. Yara bantları ve sargı bezi dayanmıyordu. Eşyalarımı orada burada unutuyordum, anahtarlarımı, eldivenlerimi, şemsiyelerimi, evrak çantamı.

Faturalar ödenmeden kalıyordu, dans dersleri gidilmeden, final sınavı, mezuniyet tezi semineri, başka daha kimbilir neler. Artık ne okumak istiyordum, ne de başka bir şeye bakmak, ya da coşkulu aşk betimlemelerinin dışında başka bir şeyle ilgilenmek, ne kadar çok ihanet dolu olurlarsa o kadar iyiydi.

Banyonun kapısını aralık bırakıyordum, bulaşık yıkarken ikide birde musluğu kapıyordum, elektrik süpürgesiyle süpürürken ara ara kapatma düğmesine ayağımla basıveriyordum, trafiğin gürültüsüne ve yüksek sesle mırıldanan kedilere söylenip duruyordum; kapı mı çalmıştı, yoksa telefon mu?

Sokak kapısının mektup aralığından reklam broşürleri yağıyordu; epilasyon maddeleri, kokular, güneşin altında kalmadan kendi kendine bronzlaştıran yağlar, reklamların tümünde kadın apaçık, sevgilisinin dolaysız yakınlığına atlamayı bekliyordu sabırsızlıkla. Dükkânlarda adım başı tadımlık yiyecekler sunuluyordu, oralarda gündüz düşlerine dalmış kadınlar küçük plastik kaplardan tuzlu saat beş çayı çeşnilerini yalayıp yutmaktaydılar.

Güzprensi'nin arada telefonun ahizesini yerine koymayı unutmak gibi kötü bir huyu vardı. Saatler boyunca aramaya çalışıyordum, acaba hat gerçekten meşgul müydü? Benden başka kiminle beş saat aralıksız konuşabilirdi ki?

O güneyde oturuyordu, ben kuzeyde, o zamanlar bütün şehirde küçük iç körfezlerin soğuk suları sanki bizim aramızdaymış gibi geliyordu bana.

Kulaklarımda durmadan Güzprensi'nin boğuk sesini duyuyor, tenimde onun yumuşacık ellerini, dudaklarının yanağıma dokunuşunu hissediyordum. Geceleri o buz gibi gümüş yumurtanın yanağıma değdiğini düşleyince irkilerek kendime geliyordum. Koltukaltlarımı kokluyordum hep ve günde birçok kez giysi değiştiriyordum. Aynanın önüne çakılıp kalmıştım. Morartılarımı ve sıyrıklarımı Güzprensi'nden armağan olarak aldığım ipek eşarpla gizliyordum. Çivit mavinin gözlerime yakışacağını söylediğinden o renk rimel aldım. Bir keresinde kitaplığımdaki bir sinema kitabının kapağına şöyle bir bakıp, resimdeki kadının koyu renkle hat çekilmiş dudaklarının benimkilere benzediğini belirttiğinden vişne rengi dudak hat kalemi kullanmaya alıştım. Kadın sessiz filmlerin yıldızıydı, Mary Pickford.

Aldığım armağanların beni etkilemiş olduğunu söylemeliyim. Daha önceki erkek arkadaşlarım yalnızca sokakta ya da üniversitedeki buluntu eşya kutusunda ilginç bir şeylere rastladıklarında armağan getiriyorlardı.

Güzel bir adamla birliktesin, şirin, senin olduğundan kuşku duymadığın kiralık bir dairen var, okulunu bitirmek üzeresin -- Güzprensi'yle ilgili olarak uyarıyorlardı beni kız arkadaşlarım.

Kalburüstü sınıfın gencecik filizinin çocuksuluğu mu, geçici bir şeytani coşku, daha baharında bir birlikte yıl mı yoksa?

Ten, diye yanıtladım, tenden başka birşey değil, açıklayamayacağım, çocukluğumla ilgili, dedim ben.

En bilgiç arkadaşlarım (Güzprensi'nin, kadın avı ayrıntılarıyla dolu ilk romanını okumuş olanlar) neredeyse cenaze çelengi göndereceklerdi ona. Kendini düşürüyorsun, özsaygını yitiriyorsun; adam koyu bir şovenist, ya o adam, ya biz.

Daha da kötüsü, dedim açıkça, eğer o benim resmen düşmanımsa, o zaman ben hem aklımı hem de bilincimi yitiriyorum demektir.

Ayrılmayı aklının ucundan bile geçirmiyorsun demek! Biraz cesur ol, diye homurdandı arkadaşlarım.

İsterseniz annemi suçlayın, dedim iyi niyetli arkadaşlarıma soğuk soğuk, yeniden bedenimi keşfetmem gerekiyor benim, de Beauvoir'ın, Erica Jong'un ve ilk erkek arkadaşlarımın ardından.

Kendi soluk alışverişlerimin arasında kapıcının bahçeden nasıl kar küredığini, vura vura yer yer asfaltı ortaya çıkardığını, uzun uzun öksürdüğünü, yeniden işine devam ettiğini duyuyorum.

Güzprensi eziyet verici devinimini arttırıyor, ikimiz de konuşmuyoruz, ayak sesleri neredeyse pencerenin dibinde, çelik buzu dövüyor, soğuk bir parça cama rastlıyor, oda sanki bir gemi ambarı gibi derin alacakaranlığın içine gömülmüş, koptuğumu hissediyorum en sonunda, bir yana kımıldayacak halim yok.

Biraz önceki gibi kımıldan, diye yalvarıyor boğulmuşcasına. Birazcık daha kımıldan.

Başımı sallıyorum ve gülümsüyorum.

Emrediyorum, diye mırıldanıyor.

İnsanlar işlerine, çarşıya gidiyorlar, çocuklarını oraya buraya götürüp getiriyorlar, birşeylerle uğraşıyorlar, bense tutkunun getirdiği aldırmazlıkla büyülenmiş bir biçimde fısıldıyorum.

Annenle tanışmak istiyorum, diye fısıldıyor boyun çukuruma yaslanarak.

Benim annem hiçbir zaman seninle tanışmak istemez, diye ben de fısıldayarak yanıtlıyorum.

Annem ve babam sanki birbirleriyle yarışırcasına ayrı geçmiş öyküleri anlattılar. Babam hiç tanımadığı babasını akıcı bir biçimde betimlemişti. Kendisini yaşamının ilk yirmi yılında teyzesi olarak bellemiş olduğu annesine ilişkin aile mutluluğu saçan öyküler anlatmıştı. Annesi piç oğluna ölümünden yalnızca altı ay önce söylemişti gerçeği.

Annem konuşma sanatı akan bir dille, Finlandiya'nın en neşeli şehirlerinden birinde ilk kez babamla

nasıl karşılaştıklarından, aydınlık gecelerde bol ağaçlı parklarda yaptıkları akşam yürüyüşlerinden, geleceğe ilişkin birlikte kurdukları planlardan söz edip durmuştu. Annem aslında tamamen başka bir adamı demek istemişti hep, yani gerçekte annemin ilk ve tek aşkı olan adamı, savaş öncesi son yazın o sevecenlik dolu sevgilisini. Annem, babamın kendisiyle tanıştığında bütün şehirce bilinen ayyaş ve serseri olduğunu anlatmadan geçmişti.

Yumuşak bir nostalji annemle babamın, gizli varlığından yaşam güçlerini aldıkları iki taraflı içtensizliği, çiğliği ve ahlaksızlığı altına alıp örtmüştü. Ezilmiş düşlerinden, utanç ve boyun eğme duygularından hiç konuşmadılar, bunlar o ikisini en iyi biçimde birleştirip, babamın ölümüne kadar birbirlerine sımsıkı bağlı tutmuş olsa da.

Gerçek, savaş çıkar çıkmaz, kısa bir nişanlılık döneminin ardından evlenen annemle babamın evliliklerinin ilk yıllarında birbirleriyle pek görüşememiş olduklarıydı. Savaştan sonra da artık çok geçti. Birbirine yabancı iki insan aynı adrese taşınmışlar ve ilk kızları olmuştu, ondan on yıl sonra da ben doğmuştum.

Annemin ve babamın ortak anıları eksikti, yoktu ortak anıları.

Kız, babasıyla neden ayrılmadıklarını, neden kızlarıyla çekip başka bir yere taşınmadığını sorduğunda, ortak anılar yüzünden, diyor anne çenesini sivrilterek.

Hangi ortak anılar, diye soruyor kız öfkeyle. Han-

gi anıların yüzünden?

Aaa... savaş... sonra, ne bileyim işte, her şey... diyor anne ve bir sigara yakıyor, dumanlarını kızın yüzüne üflüyor.

Sen anlayamazsın, diyor anne ve burun deliklerinden duman saçıyor ortalığa.

İlk televizyonumuz iki kapaklı dolabı olan bir modeldi. Annem nefret ettiği bu zımbırtıya iskelet dolabı demeye başladı. Dolabın kapağı açıldığında, yeşilimtırak şişkin cam ekrandan önce insanın kendi imajı, sonra da bütün dünya yansıyordu, hem de apaçık.

Kapıları iki yana kanat gibi açılmış televizyon, aynı uçuşa geçmeye hazırlanan çok fazla ağır, şişkin karınlı bir kuşa benziyordu. Öykülerle doluydu televizyon, değişen ve süren öykülerle, iyi niyetliydi bu öyküler, inandırma zorunluluğu taşımayan yalanlardılar. Annem, her allahın akşamı camın arkasına akan ve sonu gelmeyen, kesilmeyen aşklara, kıskançlıklara ve rekabete gelip geçerken homurdanıp duruyordu. Özellikle de, baygın fon müziği sinirine dokunuyordu annemin. Sık sık gidip öyle bir kısıyordu ki televizyonun sesini, hemen hemen hiç duyulmuyordu, ben de televizyonun ta önüne oturmayı adet edinmiştim bu yüzden. O kadar yakın oturuyordum ki, neredeyse ekranın elektrik cızırtısını duyabiliyordum.

Televizyona âşık olmuştum, ilk aşkımdı benim. Ondan söz ederken espri olsun diye üçüncü tekil şahıs zamiri kullanmaya başladığım, ailenin beşinci üyesi

olmuştu televizyon benim için.

Artık açabilir miyim O'nu? Daha kapatmak istemiyorum ben ama!

Çocukken kullanmaya bayıldığım cümleleri anımsıyorum. Televizyondan, karşısında anne ve babamın alınlarının kırıştığı konulara dümdüz, dolaysız bakabilmeyi öğrendim ve ses hararetle fısıldıyordu: yasak, yasak, yapamazsın.

İlk sutyenimi gizlice ve kimseye danışmadan satın aldım. Yine ilk Tampaxları ve Microlutonları bilerek gizlice aldım. Çaktırmadan okul çantamın yan tarafına bir barış işareti çizdim ve şehir merkezine Vietnam Savaşı karşıtı gösterileri izlemeye gittim kimseye haber vermeden. Annemle babamdan saklı olarak Rusya doğumlu bir kızla ve ailesiyle, katıksız pis Ruslarla tanıştım, annemle babama göre uzak durmak gerekirdi onlardan. Kapıların ardında sigara içmeyi denedim ve ilk şarap şişelerinden bir fırt çektim. Banyoda kapıyı kilitleyip Sexus ve Nexus'u okudum. Evde erkek arkadaşlarımdan bir kez olsun tek bir söz bile etmedim.

Erkeklerle kurduğum ilk ilişkilerde, kimseye anlatmadığım oyunlar oynadım; en iyi arkadaşlarla yer değiştirerek çıkmak daha bir hoş geliyordu, kimsenin birbirinden haberi olmadan.

Hiç kimse ya da hiçbir şey beni yakalasın, tutsun istemiyordum. Bunu kimseye yeterince anlatmayı beceremedim. Yaşamak için belirli ölçüde sırlara ve yasaklara, ihanet titreşimlerine gereksinim duyuyordum,

sırların ve yasakların içinde büyümüştüm, belki de onlar olmadan yapamıyordum.

Yasaklanmış ve önü kesilmiş duyguların nasıl olup da beni bu kadar büyüttüklerini ve sımsıkı aradıklarını ancak çok sonraları anladım. Onların, tutulmayan sözlerin, nasıl yavaş yavaş yaşam uğraşım, mesleğim haline dönüştüklerini sonradan anladım.

El etek çekme gereksinimi, tümüyle el etek çekme duygusu her zaman hangi yöne doğru olacağı bilinmese de, insan ilişkilerinde mi, yoksa manzarada mı, zamanla mı, yoksa yerle mi ilişkili olarak sözcüklere dönüş bir yazma isteği oluyor. Bundan kazanan ya da boynu bükük olarak çıkmak, elde ettiği zaferin verdiği duyguyla ya da her şeyi yitirerek dönmek, her ne olursa olsun, yitip gittiği yerden dönercesine dönmek, kendinden kaynaklanan kararsızlığa, kararsızlığın sert kabuğuna dönmek.

Bu dinmek bilmeyen ikilem, kabuğun içine öyle bir derin çekiliş ki, sonuçta eskiden olduğundan daha da çok açığa çıkmakta, yazmanın altında yatan bu en temel paradoks.

Hasır altından, gizliden gizliye, utançla geliştiler benim kitaplarım ve öyle olunca daha çok okundular. Ancak, bütün o sürecin önlenemezliğinde, o sürecin çetin ruhunda, en uç noktada kalan uygunsuzluğunda bile son derece saygın bir yan olmuştur.

ben de mi çırılçıplak göründüm?

Beyaz eşya satan dükkânın vitrininde bulunan, ekranından, yoldan gelip geçenlerin kendilerini gördükleri küçük siyah-beyaz televizyondan görüntümüzü izledik. Ekranın verdiği görüntü ufak ve parazitliydi.

Bütün Finlandiya bizi izliyormuş gibi geldi bana, diye gülümsedi genç adam elindeki saz saplarını sallayarak. Belki de daha o zamandan deliydim ben, öyle miydim gerçekten? Ah anne ah, ne kadar da harika bir paranoyaktı oğlunuz!

Genç adam burnunu ta dükkânın camına yapıştırdı. Dışa bükümlü yüzü siyah beyaz ekranda büyüyerek çıktı.

On beş yılın gerisinde kalmış ruh durumunu tanıyorum. Genç adamın annesi sabah hastaneye uğra-

mıştı. Alt katın kantininde oturmuş çay, çay değil de, sütlü şekerli sıcak su içmişlerdi, ve annesi oğluna sormuştu: artık yeni bir kitabı tezgâha sokmak için zaman gelip geçmemiş miydi?

Genç adamın hiçbir zaman benim annemle tanışmamış olduğunu söyleyecektim, ancak annemle tanıştı tabii.

Dileğini yerine getirdi, annem de terslemedi onu.

Annemin ölümünden çok kısa bir süre önce bir bahaneyle beni aramaya kalkmıştı genç adam. O zaman artık evlenmiş, çoluk çocuğa karışmıştı, belki daha o zamandan uzayıp giden gölgeler belirmişti yaşamında, neyse, aradığında bulamamıştı beni. Annemin hastanede yattığını duymuş, ve öyle olunca koşup onunla tanışmaya gitmişti.

Bütün bir akşam bir zamanlarki deli aşkım annemin yatağının başucunda oturmuş ve şundan bundan söz edip durmuş. Annemin artık duymadığını bilmiyordu. Ve yine bilinçsizce olmuştu, ancak ondan daha önce anneme hiç söz etmemiştim, başka hiç kimseden söz etmediğim gibi.

Ne söylemişti acaba genç adam anneme? Bizim ikimizle mi ilgili? Büyük düşlerle, soyla, korkularla mı?

Haftalar sonra bana görüşmeden söz açtı. Çok şaşırdım. Anneme göre genç beyefendi -evet, hastanede ziyaretine gelen kişi için genç beyefendi demişti annem- solgun görünse de çok çekiciydi. Anneme ateş kırmızısı bir gül sunmuştu. Anneme göre koca koğuşun dolaplarında o gülü koyacak kadar güzel bir vazo yoktu;

hemşireler genç hayranından dolayı takılmışlardı anneme.

Genç beyefendi sihirbazlık numarasını göstermeden ayrılmamıştı annemin yanından, hastanın gecelik gereksinimlerinin bırakıldığı masada duran dişlerin konulduğu kabı ve takma diş takımının bir parçasını yok etmişti. Sonunda annemin üst protezi sevgilimin cebinden çıkmıştı.

Annem ondan sonra, genç beyefendinin, ateş kırmızısı gülün ve sihirbazlık numarasının birçok kez sözünü etti. Annemin yanına gelip gidenlere hep aynı soruları sordum, nasıl biriydi bu kişi, elleriyle ne gibi bir numara yaptı, diye. Annemin çok hoşuna gitmişti de. Annem kendinden memnun, gururu okşanmış, gülümsüyordu, acaba yine gelir miydi genç beyefendi. Annemin, kendisini ziyarete gelen konukla beni bağdaştırmadığının farkına vardım, belki adamın kendisini tanıtmasını duymamıştı, ya da adam kendisini hiç tanıtmamıştı, en azından benim sevgilim olarak. Ya da annem unutmuştu. Unutmuştu, yılların gerisinde kalan, özenle altını çizip kestiği gazete kupürlerini, mutlulukla gülümseyerek birbirlerine dayanmış kızla oğlanın fotoğrafını.

Genç adam bilmeden, yatağa bağlanıp kalmış anneme, birazcık olsun çoktandır tatmadığı türden bir canlılık, hareketlilik duygusu getirmişti. Annem gizlice gelen konuğunun öyküsünü belki de bilmişti. Soluk yüzlü bu genç adam, belki de onun aklına bizde adından hiçbir zaman söz edilmeyen kişiyi getirmişti, duyulan iç kıpırtısını, zevki ve acıyı, unutulmuşluğa itil-

miş aşkı, böylece sonsuz ve unutmanın getirdiği koruma duygusunu.

Genç adam, yatağında, her şeyden, kendi yalanlarından, içine nasıl ve niçin olduğunu bilmeden karıştığı öykülerden bıkmış bir halde pinekleyen yaşlı annemde beni mi görmüştü.

Sanki annem biliyormuş gibi, Güzprensi ve Kızılkafa'yla ilgili gerçeği.

Sanki annem biliyormuş gibi, genç beyefendinin, nasıl olup da bütün o kendiliğinden sürüp giden gizlilikle, tüm çocukluğumu doldurmuş olan yaşamdan çekinme duygusuyla ilgili olduğunu.

Amma da çekici genç bir beyefendi, dedi annem; kataraktın çevrelediği gözbebekleriyle bana baktı, kuruttuğu kızıl gülü derin derin kokladı.

"Size öylelikle dans etmeyi öğretmeyi amaçlıyoruz, tek başına ve ikili ve binlerce kişi bir arada dans etmeyi, tıpkı savaş sonrası meydanlarda dans edildiği gibi yaşamı severek dans etmeyi..." diye yazmıştık dergimizde, kapağında Tintoretto'nun Genç Johannes'inin yer aldığı dergimizde.

Anımsıyor musun,.diye sordum genç adama.

Genç adam gülümsedi ve omuzlarını silkti.

Benim bütün gücümle unutmaya çabaladığım bir zamandı o.

Derneğin kuruluş toplantısı, yağmurlu bir akşam Güzprensi'nin zemin katında yapıldı, zemin katına ko-

nuya ilgi duyan otuz kadar genç doluşmuştu. Okullular, öğretmenler, yazarlar ve ressamlar, müzisyenler ve besteciler, fotograf ve çizgi roman sanatçıları.

Kurucu grupta, Olli'nin, Güzprensi'nin ve benim dışımda, Aino, Tintti, Aki, Kaapo ve tiyatro yüksekokulu birinci sınıfına yeni başlamış Jari yer almaktaydı.

Derneğin adı üzerine görüşmeler uzun sürdü. Yanlış adı, provoke edici yanıyla neredeyse sofistikeleşmiş akademik punkçuları nedense azıcık endişelendirdi. Seçenek olarak, Kanayan Yara ya da Cehennem Kuyusu adlarını önerdiler. Bazıları koşulsuz, Başa Vuran Ateş adından yanaydılar. Altzevkin parlak estetiğine ilişkin, saatler süren görüşmelerin ardından, sonunda Yanlış'da karar kılındı.

Toplantıya katılanlardan on yedisi Yanlış'a, altısı Kanayan Yara'ya, ikisi Başa Vuran Ateş'e oy verdi, beş oy boş çıktı. Cehennem Kuyusu hiç oy almadı, diye o akşam olup bitenleri tutanağa geçirdi sarı saçlı kalkık burunlu Hille.

"Yanlış yapma hakkı, elektrogitarını tıngırdatan sıradan punkçıyla, daktilo başında öfkesinden kıpkırmızı olmuş entelektüel punkçı hep bir ağızdan bağırabilsin diye saçmalayabilme hakkı istiyoruz", diye yüksek sesle okudu Olli, toplantıdaki en genç katılımcının, on altı yaşındaki erkek kardeşinin elindeki kuruluş beyannamesinden.

Böylece, ana amacı, kendi tüzük kurallarına göreşöyle olan dernek kurulmuş oldu: "amacımız, bütün derneklere karşı çıkmak, gençlerin arasında delice alış-

kanlıklar yaymak, kırıcı kurallar ve davranış biçimleri sergilemek, genel ahlakı örselemek, Fin dilini bozmak, çirkinlik kültünü, bayıltıcı ve kırıcı ne varsa onu, müzikte, görsel sanatlarda ve özellikle edebiyatta dekadent ve düşüncesiz yanları ilerletmek, bu temelden yola çıkarak hem önyargısız genç sanat uğraşanlarıyla profesyonel denilen sanatçıları bir araya toplamak, hem de yeni, genç ve önyargısız bir kültür yaratmaktır".

Dernek, sesini duyurmak amacıyla, ilk sayısı Masum Çocuklar gününde yayımlanan ve gazetecilik anlayışı, başyazıyı derginin ucuna, karikatür bantlarının sonuna yerleştirmeyi ve yine de yardımcı bir araç olmadan okunabilecek kadar küçük harflerle dizmeyi öngören Yanlış dergisini kurdu.

İlk başyazı şöyleydi:

"Sansürü destekliyoruz.

Ne zaman temel değerler tehlike altına girer, işte o zaman sansür yurttaşların tek güvencesidir. Şimdiyse temel değerler hiçbir zaman olmadıkları kadar tehlikede! Ciddi ruhlu bir yaşam bilgeliği, düşünülüp taşınılmış öğütler ve başka bir bayıltıcı ruhsal kirlilik kafamızın içine dolmadan neredeyse hiçbir gazeteye göz atamıyor, hiçbir radyo ya da televizyon programına kulak veremiyoruz.' İyi olan hiçbir zaman aşırı bir şey yapmaz', 'İnsanlığın iyiliği için hep bir arada', işte size, zaman zaman şanssız insanları yıkıma sürükleyerek çevremizde en ufak bir delikten bile içeriye sızmaya hazır, fokur fokur kaynayan, çeşitli şeytani zehir örnekleri. Sansür gelsin, hemen şimdi, zaman kalmadı artık! Kendilerine sorumluluk düşen güçler, haydi, ya-

şam bilgeliğine karşı harekete!

Doğru dürüst yurttaşlar, aynı zamanda, her bir yandan akın akın gelen, durmadan şişirilen bir istekten endişe duymaktadırlar: aklı başında bir şey yapın. Ne korkunç bir istek, ülke gençliğinin sağlığının dayandığı çatıyı yıkmaya yönelik ne iğrenç bir komplo. Dergimiz, bu tartışma götürür konuda tutarlı bir çizgi izleyecektir: aklı başındalık katı bir biçimde yargılanacaktır! İzleyeceğimiz bu çizgiye göre, içinde, bir isamesih[8] ölçütü dürüst akılsızlık, bir kırıntı bile olsun sağlıklı ruh taşıyan, önceden tahmin edilemeyen bir taşkınlık özelliği taşıyan her türlü düşünce, öneri ve edime eyvallah diyeceğiz.

Ne kimseyi, ne de bir şeyi destekliyoruz. Kendinizden başka ne kimseye, ne de bir şeye inanıyoruz, kendimizi de ciddiye almıyoruz. Ancak, biliyoruz ki, işin en başında söz vardı, ve o söz de HAA idi? Bu bizim gerçekliğimiz, kılavuz düşüncemiz ve temelimiz. Bu noktadan yapılanıyoruz, bu noktadan yola çıkıyoruz, bu noktaya demirliyoruz inancımızı. Zeki değiliz çünkü biz, aslar olamayacağız - böylece kendimizi her şeyin dışında hissedelim.Yeni akımın diğer kültür dergilerinde, Kepek'de, Sosis'de, Toplu Mezar'da ve Kıvırzıvır'da, olduğu gibi, Yanlış'da da, her şeyden önce, gençliğin her türlü konuyu, başkasının değil de kendisinin tanımlama gereksinimi göze çarpıyordu. Yeniden tanımlamalısın, fazlasıyla hazır bir biçimde yazılmış dünyayı.

Bu, küçük kuşağın zorunlu etkinliği, her şeye bir ad verme saplantısıydı. Olgular belirleme ve bütün o

olguları ince ince çözümlemeye çabalamak yerine, yani olgulara hiç dokunmayacak biçimde onları en çılgın adlarla donatma eğilimi.

Sunu biçimi yaşam biçimi, yaşam biçimi sunu biçimi, diyerek yemin etmiştik.

Punk tarafından ısırılan, otuzlu tınıları taşıyan kuşak, gerçekliğe ait kendi kullanım kılavuzlarını artiküle etmeye kalkışınca, biz genç yazarlar bir an için kendimizin anahtar konumda olduğumuzu hissettik. Fin dili yeniden moda oluverdi. Hiç bir zaman o zaman olduğu kadar çok olmamıştır Fince sözcüklerin didik didik edilmesi ve gözüpeklikle birleştirilmesi.

Edebiyat punk'çılarıyla sokaklarda pogo yapmaktan başka bir iş yapmayanların görüşleri her zaman uyum içinde bir arada gitmiyordu. Doktora tezleri ve romanlarla haşır neşir olanlar, okulda özel sınıfi ite kaka bitirebilmiş rock müzikçisinin yalnızca küfürlerden oluşan kültürel katılımını anmakta zorluk çekebiliyorlardı, ya da bunun tersi.

Ancak, bu ayrı iki dünyayı, kuşağın aynı temel deneyimlerini birleştirme, ve onlardan yeni bir şey yaratma girişimi gerçekti.

Sen de kendine bir elektrogitar aldın, dedim gülümseyerek genç adama. Oysa ne gitar çalmayı biliyordun, ne de şarkı söyleyebiliyordun, belki de o yüzden aldın.

Gitar Stratocaster marka mıydı, diye sordu Güzprensi, gözlerini kısarak.

Olabilir, diye gülümsedim.

Hani şöyle metalik kızıldı, değil mi? Bir kez tavan arasında takılıp düşmüş, o zımbırtıyı kim bizim gömme dolaba bıraktı, diye merak etmiştim.

Bacak bacak üstüne atıp masanın kenarına oturuyor, üzerinde Tintti'nin adı ve soyadının başharfleri yazılı penayla boyuna iki tınıyı tıngırdatıp duruyordun. Tekdüze bir biçimde hep aynı şarkıyı söylüyordun.

your toe bone connected to your foot bone,

your foot bone connected to your heel bone,

your heel bone connected to your ankle bone,

your ankle bone connected to your leg bone,

your leg bone connected to your knee bone,

your knee bone connected to your thigh bone,

your thigh bone connected to your hip bone,

your hip bone connected to your back bone,

your back bone connected to your shoulder bone,

your shoulder bone connected to your neck bone,

your neck bone connected to you· head bone...

Soyun bütün ortopedistleri herhalde bu durumdan memnun, köşelerinde gülmekten katılıyorlardı, diye gülüp geçti genç adam.

Sanki modaymış gibi, beceremediğimiz, bilmediğimiz ne varsa onu yapıyorduk, becermek ve bilmek umrumuzda da değildi zaten.

Afganistanlı gerillaları, Gdansk'lı tersane işçilerini, Ronald Reagan'ı ve Margaret Thatcher'ı rahat bırakmıştık. Brüt ulusal üretim, Sovyetler Birliği'nin ticareti, yaşlı cumhurbaşkanının halefi hiç ilgimizi çekmiyordu, sülfitli ve sülfatlı selüloz arasındaki fark da bize bir şey söylemiyordu.

Sorulara zen-punk tarzında yanıtlar vermeyi öğrenmiştik: orman endüstrisi, sapmanız için hiçbir neden bulunmayan bir Fin şehrinin içinden arabayla geçerken duyulan kokudur.

Genel bir kınama havası uyandırma ve ahlaki engellerin devrilmesi Yanlış'ın a'sı ve be'siydi. Kalite ile bokun, eski zaman değerlerini benimseyen avangart ile bütün eski izmlere omuz silken punk'ın arasındaki farklardan yola çıkarak biz kendi tarzımızı yaratmıştık.

Kalite, beyin ölümüyle eşanlamlıdır, diye açıklamada bulunduk.

Araperdelerin aralıklarından, bir yandan zamanın ruhunu yakalayabilmeye çalışırken, bir yandan da birisinin sahnede, kuyruklu piyanonun kapağında unutmuş olduğu sosisli sandviç yarımını yüksek sesle çözümleyerek hava atan orta yaşlı izleyicileri dikizliyorduk.

Gerçekliğin bizim açımızdan nasıl duyumsandığını anlayabilmek için bir rotaya ve araçlara gereksinimimiz vardı.

Bizim kendi aramızda yaşadığımız deneyimler, anıtsal gösterilerin ve yüz kişilik dayanışma koşullarının heyecanı etrafında dolaşmıyordu, yalnızca eşyala-

rın etrafında. Şekerlemelerin, blucinlerin, plakların ve tv dizilerinin.

Onlar, kuşağımızın toplu eşya markası bilinciydiler.

Legolar, uzaktan kumandalı oyuncak otomobiller ve tabii ki, karnındaki düğmeye basılarak saçları uzayan barbi. Twist atlama ipleri, yoyolar, Coca Cola fotoğraf makineleri, John çizmeler, salkım saçak ayakkabılar, uçlarında John Paul ya da Paul John, iyice gözüpek olanlarında Mick yazılı beyaz tenis ayakkabıları. Kokulu silgiler, üzerlerinde salmiyak[9] şekeri resimleri bulunan kısa bluzlar, dudak parlatıcıları, dev tarak ve üflemeli saç ponponları, Lassie, Batman, Peyton Place ve Maxwell Smart.

"Maddi iyi fazlalığı var, öte yandan girişimci sıkıntısı çekilmekte," bu, Yanlış'ın çıkış cümlelerinden biriydi.

Bu yeni ahlaki anlayışla ilgili olarak büyük bir coşku içinde ve gürül gürül yazıyorduk, doğum günlerinde çocukların balonları şişirdiği gibi şişiriyorduk biz de tabuları. Bizimle dalga geçiliyordu, bize gülünüyordu ve bizi eleştiriyorlardı, alınlar kırıştırılıp bizden çeşitli kanıtlar ve açıklamalar bekliyorlardı, ama bir yandan da önümüze kırmızı halılar seriliyor ve birçok kapı açılıyordu. Her zaman yeni olgular karşısında hemen gösterildiği gibi, bize de ünün o yüce kapısı gösterilmişti.

Ancak daha sonra anladık ki, bu, öbür ucundan

dışarıya çıkıldığında hiçbir zaman bir anayola çıkılmayan, açık bir manzaranın bile görülmediği yassı bir zafer takıydı.

70'li yıllar geride kalmıştı, 80'li yıllarsa daha doğru dürüst başlamamıştı.

Biz ikimiz zihinlerde kocaman renkli görünümler yaratarak, birimiz ilk yapıtını yeni vermiş ter pas içindeki yazar, öbürümüz örgülü saçlı hümanistik bilimler lisans adayı olarak radikal punk yaşam biçimini doğrudan tenimizle yaymaya başladık.

Matinelerde çoğunlukla birlikte çıkıyorduk ortaya, sevecenlik dolu duygulardan coşarak yazmış olduğumuz manifestoları okuyorduk. Yanlış'ın uçan gazetelerini şehirde dağıtıyor, gazetecilerin sonu gelmeyen sorularına sözcükleri evirip çevirip muziplikIerle yanıt veriyorduk, birbirimize el sallayarak.

Seks her şeyde, her şeyin başı seks!

Konuşmanın bedelini bedeninle öde ya da öl!

Edebiyat, yalnızca, yazarlar doyasıya yaşarlarsa yaşar!

"Bizim radikallerimiz sözcük radikalleridir, cümle radikalleridir, kimyada radikallerden nasıl konuşuluyorsa öyle", diye yazmıştım Yanlış'ın ilk sayısında.

Kuşağın kendi dilini ve bu dilin kendi dilbilgisini yaratmak istemiştik biz, ne daha çok, ne de daha az bir şey.

İşin en başında punk'ın güç kullanan söyleminin büyüsüne öylesine kapılmıştım ki, bu söylemin metaforlarının ne kadar erkek yanlısı olduğunu fark etmek istememiştim. Örneğin ırza geçme, punk'ın dil kullanımında olumlu bir içerik kazanmıştı, zorlu deneyimleri betimlemek amacıyla öylesine çok kullanılıyordu ki bu. Anası bilmem ne yapılasıca ahlaksız tecavüzcü, çok iyi bir tip demekti.

Evet, kızlar da alıştırma yapıyorlardı. Üniversitenin kahvehanelerinde Yanlış'ı satan ve tüyler ürpertici çiğlikler ortaya koyan punk'çı kızlardan çoğu, üniversite öğrencileri sağlık vakfında psikoterapiye gidip, engellerden kurtulma yolunda alıştırma yapıyorlardı ve gözle görülür bir biçimde en azından sözel manifesto düzeyine geçiş yapabiliyorlardı.

Bu şimdi o yeni aşk mıydı, o kızgınlık mı, diye soruyorlardı gazeteciler, rock konserlerinin başlamasını beklerlerken birbirlerini ısırıp, birbirlerine yapışan, göğüslerinden deri kayışlar ve kelepçeler sarkan çiftlere.

Önemli olan, işin içinde elden geldiğince bol miktarda pis koku, kan ve irin bulunması, diye yazıyorlardı yanıtları not defterlerine uysal uysal.

Ben de mi çıplak görünmüştüm, diye sordu genç adam gülümseyerek.

Sazlık boyunca yürüdük. Sazlar yüksek ve kalın saplıydılar, bir an için sazların ardından denizi göremedik. Mısır tarlalarındaki çocuklar gibiydik.

Görünmüştün, diye yanıtladım ben. Sen de çıplak göründün. Başına dedenin silindir şapkasını geçirip çırılçıplak dedenin şiirlerini okudun.

Kendisini Yanlış'ın bir parçası ilân ederek ve V. Mielonen adını benimsemekle her önüne gelen Yanlış'ın yazarları arasında olabilir, diye okumuştu Yanlış'ın manifestosunu Olli, küçük kentin işçi evinin sahnesinden salon dolusu izleyiciye.

Burada hiç V. Mielonen adında biri var mı, diye gürüldemişti Jari, izleyiciler de gümbür gümbür bir bağırtı kopartmışlar ve ayaklarıyla tepinmişlerdi.

Ad saptanmıştır, adı kullanan tipler saptanmamıştır, diye sürdürmüştü Olli. Biz hepimiz aynı adı kullandığımızda, kimsenin sorumlu olmayacağı ve herkesin sorumlu olacağı bir ortam yaratabiliriz. Pratik düzeyde, Batı düşünce biçiminin klişelerini kimlikten, bireysellikten, değerlerden ve gerçeklikten ayırarak inceleyeceğiz.

İzleyicilerin bir bölümü gözleri dönmüş bir halde alkışlamışlardı.

Çok bölümlü adlar, dizi adları yaşlı osurukçuları şaşırtacak, diye bağırmıştı Jari! "Yazar"ı hep "çıkış noktasına" bağlamaya çalışır onlar hep!

Her şey neyse odur, başka bir şey değil. Sıkı bir tekdüzelik onurlandırılsın! Piskopos Butler'ın ve bizim punk manifestomuz bu açıdan ortaktır, diye açıkladı Olli ve elindeki dosya kâğıtlarını salladı.

Aino elektrokemanını gözlerini kapatarak öyle tiz bir perdeyle ve gümbürtüyle çalıyordu ki, kulakların ardına keskin bir sancı saplanıyordu.

Punk'ın piskoposu Elbert Hubbard'ın da dediği gibi: "Dahiliğin sınırları vardır, ancak aptallık sınırsızdır", diye sürdürdüm ben Aino'nun durgun sularında.

Yaşasın punk'ın sınırsız coşkusu, diye haykırdı izleyicilerin arasından ön sırada oturan biri.

Yaşamda kör girişimler olmalı!

İpe sapa gelmezin aritmetiği!

Aino forteyle yeniden doğaçlama yapmaya koyuldu, yüzü gözü yamulmuş, yerlere eğilip dizlerini bükerek.

Dinleyicilerin bir bölümü yumruklarını havaya dikip pogo yapmaya başladılar.

Bön, alık olmayı, iskambil destesini altüst etmeyi göze alıyoruz. Yanlış'da yürekten gelen bir istekle yazabilirsiniz, her telden çalan resimler çizebilirsiniz, aklınıza her ne geliyorsa o düşüncede olabilirsiniz, diye doğruladı Aki.

Aptallık, "bilinçli" 70'li yılların ardından zorlu bir tabu, dedim ben!

Domuz, diyerek karşılık verdi izleyiciler.

Bize yeni-öznelciler deniyor! Bu kültürlü *establishment* için kesin bir olumsuzluktur, diye duruma aydınlık getirdi Olli!

Duygu gerçekliği: bu onlar için deliliktir, aptallık-

tır. Gayrı-rasyonalisttir. Onların düşüncelerine göre, gerçeklik duygulara dayanamaz. Onların düşüncelerine göre, aklın serinliği, sınıflandırıcı çözümlemesi olmadan gerçeklikten hiçbir şey elde edilemez, diye sürdürdüm ben de, ön sırada hoplayıp duran birinin sümüklerini yiyişini izleyerek.

Eğer 20'li yıllıların dışavurumcu vitalizmi Freud'dan ve Bergson'dan geldiyse, bizim yeni-öznelciliğimiz Sartre'a ve varoluşçuluğa yakındır, diye avazı çıktığı kadar bağırdı Olli ve çoğunun giysilerinin üzerlerinde Tintti resimli rozetler takılı olan ve pogo yaparak zıplayan kitleye çevirdi bakışlarını.

Ve psikanalist karşıtı yönelimler: insan, kendi kendisinden ne yaratırsa odur, daha önceden belirlenmiş bir benlik, bir geçmiş şablonu filan yoktur. Bu, verilmiş olanı aşabilme olasılığı anlamına gelmektedir. Bilinmeyene doğru sürekli bir uçuş, oradadır bizim sözümüz, oradadır o bütün galvaniz balgam, diye sürdürdüm ben ve ön sıradaki oğlanın parmağını burnundan çekişini izledim.

Aşırı, mutlu bir yabancılık, anasını sattığımız bir yabancılık, diye bağırdı Olli ve sahnede iki ayağının üstünde zıpladı.

Güzprensi, yalnızca başında silindir şapka ve gözlerinde hareli Lennon gözlükleriyle, kırmızı kadife perdelerin aralığından belirdi ve bir forsla mikrofonun yanında poz verme konumuna geçti.

Flaşlar patladı. İzleyiciler kükreyip ıslık çaldılar.

Sonra Güzprensi yan yan izleyicilere doğru döndü, yüksek silindir şapkayı başından çıkartıp, öbür avucuna yerleştirdi.

Abrakadabracı John, sen orada klozette ne yapıyorsun öyle allahaşkına?

Yoko'yu bekliyorum, diye yanıtladı Güzprensi kendi sesinden daha alçak bir tonla.

John, neden taşaklarının resmini beyaz albümünün kapağında yayımlamak istemiştin ki, diye sordu Güzprensi.

Cesaret etmek her şeyin en önemlisi, ne olursa, ne zaman olursa olsun cesaret etmek gerekir, hiçbir şeye aldırmadan, diye yanıtladı yine Güzprensi alçak bir sesle.

John, dünyada en değerli olan nedir?

Düzüşmek, barış ve marihuana, diye yanıtladı alçak ses. Ve de tabii ki Yoko.

Fuck every government, fuck every religion, imagine there's no heaven, only sky upon us, diye haykırdı Güzprensi mikrofona!

Onlar tanrının iki oğullarıydılar, ve Abrakadabracı John o ikisinin en çok tutulanıydı, diye sürdürdü Güzprensi kendi sesiyle, izleyicilere dönerek. Avucunda şapkayla sahnede bir aşağı, bir yukarı yürümeye başladı.

Ama şimdi o da öldürüldü, boy with caleidoscope eyes, kan gölcüğünde uçuyoruz biz ve marmalade skies, ateşlemelerin yankıları hâlâ duyuluyor ve bizim tek sorumluluğumuz devam etmek, John'ın gösterdiği

yolda süzülmek, ak çiçeklerden çelenklerle teşekkür etmek, Büyük Başkaldırıya doğru daha da fazla yanan bir ateşle can atmak, ahlâkın dışında, yasaların dışında, tannların dışında uçmak, allah aşkına, bu küf tutmuş acınası bir Mayakovskici değil ki, bu böğrüyle bağırsaklarıyla John yalnızca.

Güzprensi bunları söyledikten sonra parıldayan şapkasını yeniden başına yerleştirdi, izleyicilere kıçını gösterdi ve bir an için perde aralığını kabartarak çıkıp gitti.

Aynı anda Tintti grubuyla birlikte sahnenin arkasında çalmaya başladı.

"Bu kuşak tüketim maddesi değildir! Bu kuşağın özbilincini çalmaya kalkışan sizler, size öğüt veririm: sakının! Uyuyan aslanı dürtmektesiniz ateşli değnekle..."

Perdeler açıldı yavaşça.

Yaşasın kılı kırk yaran ayran gönüllülük, eylemler, baskının boşalımı, diye uludu izleyiciler.

Melekvari kıvırcık saçlı Aino kendinden geçmiş uzun şiirler yazıyor, siyah keman kutusunu sırtında çaprazlama taşıyor, amber kokulu vücut yağlan kullanıyor ve önünden gelip geçen herkese vuruyordu. Kendini kaptırıp saatlerce pogo yaparak zıplayabiliyor, hep eğlencelerde oluyordu, eğlencelerin sonuna kadar kalanlarla birlikte çakı gibi ayakta.

Aino ve Aki arada bir birbirleriyle oluyorlar, arada

bir, orada burada birbirlerinin tıpkısı yüzlerle dolaşıyorlardı. Bir ara, ortak dostlarıyla birlikte adına kamp denilen ve günlerce sürebilecek birliktelikler yaşamaya başladılar. Aino'nun evine insanlar gelip gidiyorlardı, bazen kamp zamanları o evde şöyle bir başımı çevirip baktığımda, daire koskocaman bir yatak, ya da Brueghel'in ya da Bosch'un bir tablosu gibi görünüyordu. Suskun Kaapo, alt alta üstüste kıvrılmış yatanların arasında donuyla koşuşturup duruyor ve boynundan sarkan bütün fotoğraf makineleriyle fotoğraflar çekiyordu, Kaapo'nun kıpırdandığı her yerde flaş patlıyordu.

Olli, aramızda Yanlış'ın kapatılmasından sonra da yaşamını gündeme göre sürdüren tek kişiydi. Ceket iç cebinde her zaman programlarını kontrol ettiği düzenli bir cep takvimi vardı. Toplantı mı? Hangi anasını sattığımın toplantısı? Danışma mı? Hangi anasını sattığımın danışması? Tintti ve Jari bir ağızdan Olli'ye carıldıyorlardı, Olli alt dudağını sarkıtıp küçük kara üniversite cep takvimini karıştırdıkça.

Ver şunu bakayım, ben de merak ediyorum, diye homurdandı Aki, Olli'nin cep takvimini elinden kaptı, yavan sesiyle baştan sona okumaya koyuldu.

Kılı kırk yaran ayran gönüllülük, eylemler, baskının boşalımı.

Ele geçirilmiş evlerde ve komünlerde, herkesin uğradığı yerlerde ve fabrika salonlarında nöbet tutuluyordu. Buralarda sonu gelmeyen manifestolar kaleme alınıyor, savlar öne sürülüyor ve dans ediliyordu. Her

yerde eğleniliyordu, eğlenceler yirmi dört saat sürüyordu.

Okullarını unutmuş çocuk sürüleri evden eve gezip duruyorlar, daha yeni doğmuş müzik grupları bağıra bağıra ve tekdüze bir tonla çalıyorlardı, her eğlencede yeni topluluklar doğuyordu.

Anne ve babalar kızlarını ve oğullarını arıyorlar, evlerin ve fabrika salonlarının alacakaranlığında çocuklarının adlarını sesleniyorlar, bahçelerde ve merdivenlerde oturanlardan, bunu, şunu gördünüz mü, diye soruyorlardı. Çocuklarının akıllarına gelen bütün takma adlarını ve tanıtıcı imlerini belirtiyorlar, eskimiş fotoğraflar gösteriyorlar, sanki savaştan dönen yakınlarını beklermişçesine ertaflarına sinirli sinirli bakınıyorlardı.

Yaralı kanatlarda tutukluk vardı.

İlk güzümüz aşk mektuplarıyla, güllerle, deniz kıyıları boyunca yağmurlu şehirde el ele yaptığımız yürüyüşlerle, erimiş kremalı çilek dondurması ve mum ışığıyla doluydu, gerçekte arada bu yüzden elektrik faturalarını ödemeyi unutmuştun.

Üstüne üstlük kırlık yerlerde çok iyi zaman geçiriyorduk ikimiz. Arada bir anne ve babanın deniz kıyısındaki yazlığına kaçıyorduk, heyecan vericiydi, hiç kimseye söz etmiyorduk bundan, ortak gizimizin bir parçasıydı bu. Ormanlarda dolaşıyorduk, bazen ağaçtan kuş yuvaları oyuyordun ve saunanın ardından saçlarını, erittiğin kar sularıyla yıkıyordun. En iyi ortak metinlerimizi o yazlık evin şöminesinin önünde

yazmıştık.

Toplumun önünde Yanlış'ın baş figürleri olarak elimizden geldiğince sınırlamasız ve uygunsuz görünüyorduk, ancak birbirimizin kucağında hep fısıldanmış ve her zaman fısıldanacak sözcükleri fısıldıyorduk birbirimize.

Çevremde olup bitenleri her ne kadar büyülenmişcesine izlesem de, gençliğin hız dolu çöküşünü lodosun yüzüme çarpan soluğu gibi hissediyordum. Başlangıçta masum ve hafif bir çöküştü, coşkulu bir kopuş ve sarsıntıydı, edimden çok söz vardı.

Her ne olursa olsun, ilginç ve çekiciydi bu, annem, babam ve ailenin beşinci üyesinin ruhu vardı onda, yakıp kavuruyordu, uyanların ve yalanların ruhu.

Yakınında olmak istedim onun, yansıyan karanlığın ve bulanıklığın içinde kendi resmimi görmek istedim.

Güzprensi'nin yaşam tarzına balıklamasına atladım.

Gündüzleri küçük kahvehanelerde ve plakçı dükkânlarında geziniyorduk. Yalnızca zevk olsun diye giysiler deniyorduk ve arada sırada birbirine benzeyen şeyler alıyorduk, desenli ve çok renkli, hiçbir zaman kendi üzerimde görmeyi düşünemeyeceğim türden şeyler. Yanlış'a yeni resimler seçmek için üniversitenin Sanat Tarihi bölümüne uğruyorduk, kitaplıktan her zaman ceketimizin altında koltuk altımıza sıkıştırılmış

erotik sanat tarihi üzerine bir kaç kitapla birlikte yok oluyorduk.

Bazen Maritim'e gidip, Güzprensi'ne uygun sihirbaz ipi arıyor, torba dolusu şarap alıyor ya da onun eski okul arkadaşından ot almaya gidiyorduk. Güney limanında kızağa çekilmiş yelkenlilerin güvertelerinde oturuyor, sigara tüttürüp güneşin batışını ve deniz fenerinin yanıp sönüşünü izliyorduk. Daha ilk kar düşmeden yazı özlüyorduk çok, acele ediyorduk yazı birlikte yaşayabilmek için.

Hemen Noel'in arkasından Güzprensi yeni motorsikletler denemeye başladı. Ben de denemek amacıyla arkaya oturuyordum.

Örnek motorsikletlerin tepesindeki yerlerimizi alıyor, gözlerimizi kapatıyor ve bir ağızdan vızıldıyorduk, sıcak asfaltın üzerinde kayıp gittiğimizi düşlüyorduk.

Güzprensi hiçbir zaman punk yaşam tarzının hummalı hızından yorulmuşa benzemiyordu. Arada bir soluk alıp, kargaşadan şöyle bir elimi çekeyim, demiyordu.

Tam tersi, şehirde olup bitenler çoğu kez fazlasıyla ılımlıydı, bir an için bile kuşku duymadan zorlu ne olursa yapabilirdi kendisi, yapmıştı da. Punk'ın ideolojisi Güzprensi'nde yoğunlaşmıştı: şimdi davran, sonra düşün taşın.

Beni büyülemişti bu, daha önce hiç böyle birini tanımamıştım, böylesine özgür, böylesine sınırsız, ne yapacağı önceden kestirilemeyen. Güzprensi, bodrum katının en son üç yıl önce, lise mezuniyet partisi sıra-

sında, süpürülmüş olduğunu, ama ondan sonra bir kez olsun süpürülmediğini, çünkü, artık anımsamadığı bazı koşullar yüzünden elektrik süpürgesinin bozulduğunu, zaten oraya yalnızca geceleri, o da insanların kapılarındaki posta aralıklarından içeriye işemek amacıyla uğradığını hoşnutlukla ve sırıtarak itiraf etmişti; artık ayılmak üzere olan sarhoşların eve dönerken gerçekleştirdikleri eğlenceli bir uğraş.

Güzprensi'nin nikotinden sararmış parmaklarına baktıkça ve antika eşyalara sinmiş haşhaş kokusunu içime çektikçe kendimi mutlu hissediyordum. Şaşkın şaşkın, Güzprensi'nin bazen saçı sakalı birbirine karışmış okul arkadaşlarıyla birlikte emdiği, küçük yapışkanlı etiketlere benzeyen kâğıt parçacıklarının ne olduğunu soruyordum. Arada birazcık daha hız kazanmak gerek, yoksa bu kaplumbağalığa başka türlü dayanılamaz, diye gülüyordu o da.

Güzprensi'ni ne kadar sık gördüysem, erkek arkadaşım ve önceki bütün yaşamım o kadar bozbulanık geliyordu bana. Erkek arkadaşım bile bile şehrin her bir kuralını hiç bozmamıştı, sokaklarda ve kahvelerde tanımadığı insanlara bağırıp çağırmamıştı, zevk olsun diye dükkânlardan çalmamıştı, ne şaşkın bir matador gibi giyinmiş, ne de günün ortasında öğle yemeğine istiridye ve şampanya almak için taksiyle Stockmann'a gitmişti.

Bazen Güzprensi'nin repertuvarı karşısında içten içe erkek arkadaşımı savunduğumu hissediyordum. Erkek arkadaşım, kayak yapıyor, skuaş ve satranç oynuyordu; yine de bunlar, Güzprensi'nin çok renkli nu-

maralarının yanında sönük kalıyordu. Kendi bale pabuçlarım ve kitap yazma hayalim konusunda çıtım bile çıkmıyordu.

Çok geçmeden Güzprensi'nin hemencecik yeni bir numarası çıkıyordu ortaya, numara diyordu bunlara kendisi, dalgıçlık biz tanışmadan önce yerini okçuluğa, okçuluk bilardoya, bilardo da sihirbazlık numaralarına, sihirbazlık numaraları elektrogitara, elektrogitar motorsikletlere, motorsikletler sürat motorlarına, sürat motorları paraşütle atlamaya bırakmıştı. Yaza doğru tempo artmıştı yalnızca.

Geceleri uyanıp onun huzurlu ruh durumuna şaşırıp kalıyorum, uyuyan çocuğumu izlercesine bakıyorum ona. Saçları kabarmış, kımıltısız ağız bölgesi, pürüzsüz bir alın, dudakları azıcık aralık.

Dingin gece prensimi okşuyorum ben. Ancak uyurken ya da sevişme sonrasında böyle oluyor.

Zaman geçtikçe karabasanlarını daha sık görmeye başladıkça, ilişkimiz yalnızca o ikincisinin yani tenin sayesinde yaşayabiliyor, yalnızca onun.

Yanlış, tuttu. Gazete ülke çapında binlerce sattı. Punk edebiyat matinelerimiz ve ter türlü happeninglerimiz rock kulüpleri, üniversitelerin öğrenci dernekleri, kitapçı kahveleri ve özel şahısların düzenledikleri eğlenceler tarafından ısmarlanıyordu.

Televizyonun aktüalite programlarında entelektü-

el punk'ın uzmanları olarak Olli ve Tintti ile röportaj yapılıyordu. Röportaj yapanların sorularını yanıtlarken, Olli'nin deri pantolonları stüdyonun sandalyelerine sürtündükçe gıcırdıyordu.

Aşırı seks ve şiddet, diye yanıtlamıştı Olli, kendisine punk'ın büyüleyen yanının ne olduğu sorulduğunda.

Sizler fütüristlerin ve Viyanalı anarşistlerin mirasçıları mısınız?

Tintti, ağzı açık bakmıştı röportajı yapana, sakızı diline yapışmıştı.

Mayıs 68'de Fransız psikanalistler bir manifestoya imza atmışlar ve bu tipler bu manifestoyla öğrenci başkaldırısını desteklemişlerdi. Psikanalistlerden bir bölümü daha önce bu adamların başkaldırısını Ödipal tepki olarak yargılamışlardı, dedi Olli cin gibi gülümseyerek ve başını sallayan öbür röportajcıya baktı.

Punk'ın kültür başkaldırısında babanın ya da en azından ağabeyin, katlini görmektesiniz. İnsanlar şiddetle ayrılıyorlar bu bağdan, aynı kıskançlıktan ve güçsüz bir egodan, milletin toplu günahlarından kaçarcasına, siz yaşlı osurukçular bir bok anlamadığınız olguları hep bunlarla açıklamaya çalıştınız, diye sürdürdü Olli gülümseyerek.

Röportajı yapan kuru kuru güldü ve elindeki kağıtları karıştırdı. Röportaj yapılan sürdürdü konuşmayı.

Bizim kuşağın armağan olarak özgür-zaman ve gençlik kültürünü kazandığı, ve başta Ankalar, Aku ve Paul'ca temsil edilmiş olan her şey neredeyse orada; siz medyayı ve pazar gücünü elinize geçirmişe benziyorsu-

nuz, ha?

Juicy Fruit, diye yorumda bulundu Tintti.

Taşlaşmayan bir kararsızlık olmadan verimli bir tartışma olmaz, diye yanıtladı Olli.

Nasıl olur da felsefe ve punk bir yerde uzlaşabilir?

Bal gibi!

Güzprensi taktığı çiçekli bandın altından alnını kaşıdı ve sigarasını emdi, kendinden emin bir edayla gülümsedi. Alın bandına başparmak tırnağının büyüklüğünde çengelli iğneler iliştirmişti.

Röportajı yapan Güzprensi'ne bakmak için döndü.

Ya edebiyat? Edebiyat ve punk? Bunların ikisinin arasında ne gibi bir ilişki olabilir?

Punk, anamın dikiş sepeti ve bütün kültür hayatı için anasını sattığımız türden bir tehlikedir, diye dosdoğru kameraya açıklamada bulundu Güzprensi.

senin de hiçbir şeye gücün yetmez

Paskalya gecesi Yanlış'ın gösteri yapan üyelerinden bir bölümü Kolera Havuzu'na düştüler, Güzprensi de aralarındaydı.

Yanlış'ın, "Şimdi yakınma zamanıdır ve pogo yapma zamanıdır" yolundaki punk sloganında bir tek Kolera Havuzu'nu dolaşmak, aynı zamanda havuzun yağan sulusepkenden dolayı kaygan olan alt basamaklarında şiirler okumak, müzik yapıp dans etmek eksik kalmıştı.

Nasıl oldu da sen düşmedin, diye bana sordu Güzprensi havuzdan dışarıya çıkarken, dişlerini takırdatarak.

Polisin ve itfaiye arabalarının olay yerine varmasından önce Kaapo, kazanın bir dizi fotoğrafını çekmeye yetişti. Fotoğraflara daha sonra baktığımda, havu-

zun kar çamurunun içinden çıkan arkadaşlarımın kocaman gözlerine ve çaresiz ifadelerine şaşırıp kaldım hep.

Bir keresinde, bir yerde, kocaman mozaik mihrap tablosu yıkılmış olan bir kilise görmüştüm, dedi genç adam. Orada, kilisenin alacakaranlığında koca bir yığın olarak öylece duruyordu tablo; kimse kalkıp kürememişti taş kırıklarını. Belki onlar da inanmıyorlardı artık hiçbir şeye, ne İsa'ya, ne Muhammet'e, ne Buda'ya, ne de ruhbilimlerine. Hatta kendilerine bile. Ya da doğru yapışkan kalmamıştı ellerinde.

Ya da belki de kıymıkları hangi düzene göre yerleştirmeleri gerektiğini unutmuşlardı, ya da bilmiyorlardı, gelenek kesintiye uğramıştı, diye önerdim.

Ya da çok kutsal bir yığıntıydı, diye gülüp geçti genç adam. O kilisenin nerede olduğunu anımsamıyorum, belki de Orta Avrupa'da bir yerdeydi.

Yaşlandım ben, dedi ardından genç adam ciddi bir ses tonuyla. Önceleri gençtim, sonra daha da gençtim ve Paris'te yine bir kez daha genç oldum ve sonra yaşlandım, bin dokuz yüz doksan yılında yaşamımın sonunu oynamaya başladım ve bir gecede yaşlanıverdim.

Yaşlılık gelmez, bizim içimizdedir. Gençlik zaman zaman geri gelir, uğrar bakmak için bize, diye güldüm.

Hepimiz çok yaşlıydık, bütün kuşak, bu bizim büyük gizimizdi. İçimizde derinlerde bir yerlerde her zaman bir şeylerden kaygı duyuyorduk, anne babalarımızdan, kardeşlerimizden, dünya barışından, gelecekten, çevreden, işlerden.

Yalnızca yeni rock'ın öfkeli sevinci örtüyordu kaygılarımızı zaman zaman.

Çok geçmeden öğrenmiştik *karnevalleştirmeyi*, sözün tam anlamıyla, tenleştirmeyi, kaygılılığımızı.

Küçük, ak tahta köprünün parmaklıklarına dayanıp şehrin siluetini izledik. Sicim gibi yağan yağmur, görünümü yumuşatıyordu.

Genç adamın kirpiklerinde çapak kalmıştı. Bazen düşünüyordum, acaba narkoz sırasında, şoklar verildiğinde gözlerinden yaşlar akıyor mu, diye. Onun uzun kirpiklerini silmek isterdim çok. Yine de bir şey alıkoymuştu beni ona öyle dokunmaktan.

Artık tek bir seansım kaldı, dedi genç adam. Şimdi ben tam bir punk'çı oldum aslında, *tabula rasa*, önde ve arkada. Haftada üç kez power'ın düğmesi dönüyor.

Genç adamı omuzundan yumuşakça iteledim ve yolumuza devam ettik. Adanın çevresini dolaştık, yerde çukurlar açan sincapları izlemek için arada durduk, onları avucumuzun içine oturtmaya kalkıştık. Uzun, kara kilise teknelerini ve yerdeki su dolu çukurları, adayı yaran yüksek süpürgeotu kitlelerini izlemek amacıyla duruyorduk.

Genç adam her şeye gözlerini dikerek hayretle bakıyordu, sanki onları ilk kez görüyormuşcasına.

Şu kara tekneleri hâlâ rüyalarımda görüyorum, dedi genç adam omuzlarını titreterek.

Güneşli, açık göl sularında kürek çekerlerken şar-

kı söylermiş insanlar, dedim ben. Pazar sabahları şafak vakti.

Böylesinin içine düşülse ne olur, dedi Güzprensi başını taşlı su çukuruna uzatırken.

Dilek tutalım mı, diye sordum bir kez daha. Su çukurunun kara dibi atılan metal paralardan ışıldıyordu.

Genç adam ceplerini karıştırmaya başladı, ben de avucumdaki sıcacık metal parayı uzattım ona.

Ne dilek tuttuğunu söyleme ama, yazı mı, tura mı, dedim ve kendi paramı aşağıya fırlattım.

Genç adam parasını çukura saldı ve gözleri kapalı paranın çukurun dibine çarpıp çıngıldamasını dinledi.

Bir daha dilek tutulabilir mi, diye gülümsedi genç adam, başımı iki yana salladım ben de.

Gelecek sefer, zaten şimdi yağmur yağmaya başlıyor, diye yanıtladım.

Yağmur artınca açtığım küçük bir şemsiyem vardı el çantamda. Şemsiyenin sapını nöbetleşe tutuyorduk, arada bir ikimiz birden. Ellerimiz birbirine değiyordu.

Pirinçten yapılmış toparlak ucunun Güzprensi'nin bileğine sarılı pamuk sicime takılı durduğu köle halkasını anımsadım. Soluk alıp verdikçe dalgalanan angorayı ve ak kuzu postunu, kuzu postunun birazcık buruk kokusunu anımsadım, Tavşancığı ve Kuzuyu anımsadım. Sıkıca sarıldım onlara.

Güzprensi anlatmıştı da anlatmıştı. Deniz, köşkler,

koskoca göller ve göllerle aynı adlı köyler, delirenler ve ödül alanlar, kafaları su toplayanlar, uygarlık ve para, jugend tarzında yapılmış evler; kokuşmuşluk, şarap mahzenleri ve aile kavgaları vardı anlattıklarında; sonra gülümsedi Güzprensi gözleri parıldayarak, öyle görkemli ve berbat ki, çok, ama çok berbat, aile tablolarının berbatlığı kadar berbat.

Başımı salladım.

Sen başka bir ülkesin, allahtan, dedi Güzprensi. Sen benim olan tek şeysin, benim uğurumsun, değil misin?

Gülümseyerek baktım Güzprensi'ne ve başımı salladım.

Şeref sözüyle mi?

Ben neyi söylememiştim ki hiç?

Benim içimde saklı olan kendini kapıp koyuverme isteğinin kucağına atlayamamakla Güzprensi'nin hiçbir zaman o yüce özgürlük özlemini belki de hiçbir zaman tadamayacağını söylememiştim.

Güzprensi'ne bazen şaka olsun diye şöyle söylüyordum: ben hep her şeyden kurtulmak istiyorum, senin de hiçbir şeye gücün yetmiyor.

Gülmüştü: gerçekten de hiçbir şeye gücüm yetmiyor.

Ayışeker nostaljisi nedir bilir misin, diye sordum hastanenin bahçesine dönerken genç adama. O sıralar adımları hep ağırlaşıyor ve omuzları çöküyordu.

Hastanenin ana girişinden dış kapıya süren yolumuzun sonuna kadar çeşitli cinsel ağırlıklı fikralar uydurmaya başlamıştım. Bu hemen alışkanlık halini almıştı, dağarcığımda her defası için en az üç fikra bulunuyordu.

Ayışeker nostaljisi mi?

İnsanın bir peniyle bir ayışekerinin alınabildiği zamana geri dönmeye istek duyduğu, pek erken ortaya çıkan bir kemikleşme biçimi.

Politik ensest mi?

Çocukluğun politize edilmesi; totaliter devletlere ve 70'li yılların Finlandiya'sına özgü.

Ya *burn-otizme* ne demeli?

Yükseliş döneminin ardından gelen depresyon.

Tıpkı benim gibi, diye kahkaha patlattı genç adam. Sen beni uydurup uydurup boyuna yaratıyorsun.

Legoego, Güzprensi'ne sevgi dolu bir alayla bazen Legoego diyorum. Sabahları onun yanında uyanmak her zaman aynı şaşırtıcılıktadır, o, tabii ki birbirine uyan, ancak ne zaman hangi düzen içinde olacağı belli olmayan farklı parçalardan oluşan değişken bir bütündür.

Korkunçluklar çeşit çeşit ve Güzprensi bunlara kendisi de gülüyor. Yazı yazmasından, büyük illüzyonundan, arada dünyayı ele geçirme konusunda kendisinin duyduğu böbürlenmeden söz açılınca ilk kez yüksek sesle gülüyor. Atalarının asık suratlı aile fotoğ-

raflarından, yerinde durmaktan ve kilitli kapılardan özellikle nefret ediyor, artık o bodrum katında, o da çoğu zaman biraz aralık bırakılan dış kapıdan başka doğru dürüst kapı bulunmuyor. İnsanlar kapıdan girip çıkıyorlar, annesi de kirli çamaşırları almak ve buzdolabını doldurmak için aradan süzülüyor.

Legoego'yu anımsıyor musun, diye sordum, genç adam başını iki yana salladı.

Sen konuşmayı sürdür, ben dinliyorum, bunun daha önce de böyle olduğuna ait bir duygu var içimde, sen power'dın, ben de o 'lower', ben öylesine çok kaynayan duygularla doluydum ki, sense son derece mantıklıydın, dedi genç adam.

Mantıklı mı?

Güzprensi kendimi bazen rahat bırakmayı yeterince beceremediğimi söyledi.

Beceremiyorsun demesene, diye mırıldandım ona, o sözcüğe karşı son derece duyarlıyımdır ben.

Güzprensi, benim için aile kızı demeye pek cesaret edememişti, çünkü aile biraz bulanık bir kavramdı ve Uzun Köprü'nün arkasında, benim yetişmiş olduğum semt öyle bir yerdi ki, yüzleri çiçekbozuğu gece gezgini tiplerin davranış kodlarını ben Güzprensi'nden daha iyi biliyordum.

Geldiğim yer belli olmasın da, belli bir yaşam biçimine ayak uydurabileyim diye bellemiş olduğum ve

sakarca uyguladığım görgü kuralları Güzprensi'ni eğlendiriyordu. O böyle şeyleri iplemiyor, ben annesinin bakışları altında, alışılmış biçimde yüzük ve serçe parmaklarım havada, balık bıçağını kullanmaya uğraşırken keh keh, diye bana gülüyordu.

Belki ben çok mantıklıyım, ancak her ne olursa olsun mozaiğin parçalarının yeniden bir araya getirilmesi gerekiyor, dedim genç adama. Çocukluk, gençlik, öğrenim, iş kariyeri, aile ve emeklilik dönemi aslında insanların başına gerçekte ne geldiğini artık açıklamıyor. Öyle değil mi?

Genç adam isterse kendisine söylenenlere kulak verebildiğini karşısındakine hâlâ gösterebiliyordu; ailesinden almış olduğu eğitimi tamamen bir kenara atmamıştı.

O an, gözlerini kırpıştıra kırpıştıra, bakışlarını denize dikti, belki de içi yanarak ilk kez birlikte çıkmış olduğumuz ve düşkırıklığıyla sonuçlanmış deniz gezimizi ya da ayrılmamızın ardından, Helsinki açıklarında, yakalamaya az kala kaçırdığı bütün o kocaman balıkları anımsıyordu.

Omuzları iyice içine çökmüştü, yeni bir sigara yakarken elleri tir tir titriyordu. Bir zamanlar taktığı dalgıç saati gitmiş, yerini sıradan, yassı bir erkek saati almıştı.

Baktığımı fark edince, bu da dalgıç saati, ancak daha küçüğü, diye yanıtladı genç adam.

Genç adam saatinin camını okşadı.

O bundan önceki saatim, ancak iki yüz fite dayanabildi, dedi.

Picasso, Avignon kadınlarını tabloya aktarırken kadınlara çok kenarlı gövdeler çizmiş ve yüzlerine de oval Afrikalı maskeler oturtmuş, diye sürdürdüm ben.

Vita Nova, içlerinden herkesin kendi tablosunu, tabulasını yaptığı koca bir kareler yığınından başka nedir ki. Yamuk yumuk, bir o yana bir bu yana kayık, çirkin ya da yırtık pırtık, hatta rasa bile olabilir, alev alev ya da bembeyaz, ancak ne olursa olsun kendi tablosu. Yaşasın kübist yaşam!

Duydukları genç adamı güldürdü, ne zamandır dişlerinin, gözlerinin etrafında çizgiler, ağzının çevresinde doğru dürüst damarlar ortaya çıkmamıştı. Yanakları, havaalanındaki karşılaşmamızın ardından biraz daha içe göçmüştü.

Biz hep ikimiz birlikte kaybolurduk, biz hiç kaybolmamış mıydık, diye sordu genç adam usulca ve Tallinn'den, alışveriş için oraya gitmiş mutlu yolcuları geri getiren Helsinki-Tallinn-Helsinki arası işleyen ışıl ışıl aydınlatılmış gemiye baktı.

Birdenbire mırıldanmaya başladı: "Babam yorgun adamın biriydi, bıkmıştı dünyanın acısını dindirmekten, ben de tükendim tükeniyorum, deniz kıyısına kafamı dinlemeye gideyim, oğlum sen burada kal...

"Kırmızı yelkenliye şu ve şu kadar düğüm salmalı, hepsi de aynı hizada, aslında yelkenlinin suyun yüzeyinde uçuyor olması gerekir.

Deniz çalkantılı ve benim saçlarım arkamda yelken gibi şişip duruyor. Güzprensi yelken direğinin ardında dikilmiş gülerek saçlarımı izliyor.

Öbür yelkenciler yelkenlerini uzaklara doğru çeviriyorlar. Birisi yarım tonluk yelkenlisinin güvertesinden dürbünle kırmızı yelkenliyi gözetliyor. Bana, sanki koca martılar bile bizim bu gülünç telaşımız karşısında donup kalıyorlarmış gibi geliyor.

Açık denize çıktığımızda Güzprensi bir de fark ediyor ki, gözlükleri ve deniz haritası evde kalmış.

Genç adam gözlerini yumdu, koyu renk kirpikleri kıpraştı.

İçi sıkkın düşündüğü belliydi.

Arada en yakın geçmişe ait bildiklerimi bile unutuyorum, seni bekliyorum ki, şu ve şu olayı nasıl anımsayacağımı söyleyeyim, anımsadığımı sanıyorum, dedi genç adam. Hastanenin girişinde bir keresinde hazır dikilip bekledim bile, kendimden müthiş gurur duyuyordum, sonra hemşire arkamdan, yanlış gün olduğunu, bayan arkadaşımın ertesi gün geleceğini söylemek üzere geldi. İşte o zaman da yine her şeyi unutmuşum.

Genç adam beni dikkatlice süzdü.

Genç adama hiçbir şey söylemedim. Bir şey olmaz demedim. Merak etme, belleğin yerine gelir demedim. Sabırlı olmayı rica etmedim ondan. Genç adamdan öylece olduğu gibi, suskun, kırılgan ve ter kokulu haliyle

hoşlanmaya başladığımı kendime itiraf etmeye hiç de cesaretim yoktu. Hendeğin dibinden yürüdük ve çamurlu suya taş attık.

Yanlış'ın yeni sayısının başyazısını tasarlamak amacıyla Güzprensi'nin ailesinin deniz kenarındaki villasına doğru yola çıkmıştık.

Tarlaya kadar uzanan adsız hendek, baharın eriyen kar sularına gömülmüştü. Çamur yatak yer yer yüzeye doğru kabarmıştı, ancak adacıkların arasında öyle derinlikler kalmıştı ki, yarım metreyi bile buluyordu su.

Ölmüş turnabalığının yüreği günbatımına kadar atar, dedi Güzprensi ve koca bir taşı suya fırlattı.

Kimler ölmüş turnabalıkları ki, diye merakla iyi bir metafor ortaya atarcasına sordum. Tam öyle sormuştum ki, hendeğin sığ suyundan yumurta yüklü bir turna balığının kocaman kafasının ve sırtının belirdiğinin farkına vardım.

Dikkatlice hendeğin kenarına geçtik.

Yolunu çok kötü yitirmiş bir kez, dedim Güzprensi'ne. Başını salladı ve sırıttı.

Turnabalığı hemen hemen hareketsizdi. Herhalde bizi görmüştü. Belki de korkmuştu. Baharda yumurtlamak için hendeğe yüzmüş, ancak baharın ilk sıcak günleri denize dönüş yollarını tıkadığından araya kısılıp kalmış koca bir turnabalığıydı. Mucize bekliyordu: yağmurlar hendeği dolduracak, o da denize ve özgürlüğe geri dönecekti.

Ben daha bir şey demeye kalmadan, Güzprensi hendeği atladı ve eline nereden geçirdiyse bir çomağı suya daldırarak turnabalığını hendeğin kupkuru yatağına geçirmeye çalıştı.

Su sıçrattı ve dizlerine kadar çamur deryasına zıpladı, ve turnabalığını hendeğin ucuna yakın torbaya yüzdürebildi, sanki ağın içine atarcasına. Bir derinlikten öbürüne yalpalayan balık hep daha sığ suya doğru ilerliyordu. Arada dibe dalmaya kalktı; yüzerken ufak ufak çamurdan çizgiler kabartıyordu yüzeyde. Sonunda su öylesine yoğun oldu ki, balığın kendisi artık görünmedi, ancak saklandığı yer çıkardığı kabarcıklardan ve sudaki titreşimlerden belliydi.

Birazdan yaşlının ölümünü göreceksin, dedi Güzprensi, sesi titreyerek, elindeki çomağı kaldırarak. Dibe çöken gölgeye doğru bir darbe indirdi. Ancak gölge kayboldu, turnabalığı da uzun süre görünmedi. Ardından çamur yine kabardı ve Güzprensi tekrar vurdu.

Bir kez daha tam isabet, dedi Güzprensi gururla.

Karanlık şekil kımıldadı, ve yüzeye azıcık bir kan şeridi yükseldi.

Sonra turnabalığı yüzerek bir yere saklandı ve saklandığı yerde uzun süre kaldı. İçimde bir umutla, onun daha derin sulara geri götürecek bir takım bilinmez yollara kayıp gitmiş olduğundan emindim.

Sen ağlamıyorsun, değil mi, diye sordu Güzprensi.

Gözlerimi ve yanaklarımı sildim, gülümseyerek başımı iki yana salladım.

Karanlık bastırmaya başlamıştı. Güzprensi'ni yazlık eve girmeye kandırmaya çalıştım, balığı nasıl olsa ertesi gün de görebilirdik. Yaralıydı zaten.

Güzprensi balık eline geçmeden yerinden kımıldamayı sert bir biçimde reddetti. Hendeği boydan boya tarıyor ve suya boyuna vuruyor, çomakla dibi bir ileri bir geri kurcalayıp duruyordu.

Ben içeriye girdim. Yalnız başıma yemek yedim, şömineyi harıl harıl yaktım, yatağı yaptım. Emily Dickinson'ın toplu şiirlerini açtım ve, "Two Seasons, it is said, exist / The Summer of the Just, / And this of ours, diversified / With Prospect, and with Frost."

Arada pencereden baktım. Güzprensi hâlâ hendeğin başında durmaktaydı ve cep feneriyle suda ne olup bittiğini bana işaret ediyordu.

Gece gözlerim kocaman açık uyandım.

Güzprensi tepeden tırnağa çamura bulanmış halde yatağın yanında dikiliyor ve bir huş ağacı dalına takmış olduğu metrelik dişi turnabalığını sürüklüyordu.

Şu analar, umudu bir türlü elden bırakmıyorlar, dedi Güzprensi kısık bir sesle ve yüzünü koluyla sildi.

Ellerim kendiliğinden uzandı ve gözlerimi kapadım. Güzprensi'nin nasıl soyunduğunu duyuyordum, tenime değen teni yapış yapıştı, serindi, çamur kokuyordu. Gözlerim kapalı tenlerimizin sesini dinliyorum. Gümüşten yumurta kolye tekrar tekrar dudaklarıma değiyor.

Kımıldama, diye tıkanık bir sesle kulağıma fısıldıyor.

Kımıldamak istiyorum ben, diye yanıtlıyorum. İstiyorum, kımıldıyorum.

Kımıldama, diye yineliyor kısık sesiyle, kımıldayamazsın.

Ertesi gün Güzprensi bütün bir gün hendek olayının ve anabalığın ona göre çamurdan en ufak bir iz bile bulunmayan harika tadının heyecanıyla doluydu. Arada sırada bahçeye çıktı, tek saçma atan havalı tüfekle atış yaptı ve huş ağaçlarından yeni dallar yoldu. Sauna için, diye gülümsedi.

Yanlış dergisinin bir sonraki başyazısını ille de çamur konusunda yazmamızı istedi. Omuzlarımı silktim, çamur hakkında yazarız, n'apalım.

Akşam Güzprensi yüksek sesle bana Hemingway'in öykülerini okudu ve ilk iş olarak tüm zamanların en iyi serüven romanını yazacağına yemin etti.

Zevk mi alacaksın, diye sordum.

Yazmak öldürmektir, Tavşancığım, dedi Güzprensi gururla.

Suskunluk, utanç, sessiz çığlık filan değil, o uzun hendek sahnesinin ardından günlüğümü yazıyorum ve sevgilinin ışıldayan çamurlu yüzünü ve balığın kocaman kapanmış gözlerini ve yarılarak açılmış karnını anımsıyorum.

İnanılanlara duyulan gereksinime varan ilişkilere ve durumlara sürüklenmek, diye yazıyorum. İnanılanların yokluğunda da: yazmaya geri dönüş.

Anarşi, uçarılık, akla gelebilecek binbir türlü sapıklık, buyurun size değerli V. Mielonen'ler, diye dilekte bulundu Jari, dernek kahvesinin köşesine oturmuş grubumuza katılırken.

Jari'ye, haydi, sen Aino'yla birlikte Stockholm'e git de, şu Abuk sabuk Kulüplerini bir araştır, diye öneride bulundu Aki. Jari kendi açısından Fazer marka patates unlu kuru pastaların, Primula[10] markanınkilerden daha boktan göründüğünü bildirmek istiyordu aklı sıra.

Ama onların da tadları özgün olmaktan çok uzak, diye gülümsedi Olli. Eğer şimdi bu, senin dilinin tad alma kabarcıkları için kesin bir anlam taşıyorsa.

Neden biz hep patates unundan yapılma kuru pasta yiyoruz ki, diye sordu miskin miskin ve tabağındaki yumuşak kahverengi pasta tanelerini kaşığıyla kurcaladı durdu.

Haydi, artık biraz toplantının sa ledine gelelim, please, dedi Olli.

Jari kasaya duble kapuççinosunu ve pastasını ısmarlamaya gitti ve bizler Yanlış dergisinin bir sonraki sayısının işbölümünü paylaştırmayı sürdürdük. Aino ve olasılıkla Jari Stockholm'e yerinde anında saptama yapmaya gideceklerdi, Jari bir de en sevdiği filmlerin işkence sahnelerini çözümleyecek, Kaapo da beraber

Stockholm'e fotoğraf çekmeye yollanacak, Aki yılın şiir kitaplarını katledecek, Olli, de Sade ve punklar, Güzprensi Hemingway'in öyküleri hakkında yazacak, Hille küfrettikleri için radyodaki işlerinden atılmış yayımcılarla röportaj yapacaktı. Programda ayrıca, genç yazarlardan ısmarlama erotik yazılar, müzik gruplarının rock şarkı sözleri, plak değerlendirmeleri, ayın en şovenist boktan adamı ile röportaj ve sadomazoşist çizgi roman bantları bulunuyordu.

Peki ya Kızılkafa ne yazacaktı? O çamuru konu alan başyazıyı ikiniz birlikte yazar mısınız, diye sordu Olli ve herkes başını çevirerek Güzprensi'yle bana baktı.

Evde, çoktandır kapağını açmadığım deve derisi evrak çantamı elime aldım ve içinden edebiyat tarihi final sınavı için okunması gereken kitabı ve ders notlarımı çıkardım ve ajandamda bahar döneminin son sınavlarını işaret ettim. Çantanın içinden en son aldığım, yamru yumru olmuş parmak aralı terliklerimi ortaya çıkardım. Terlikleri düzleştirmek için, kapının eşiğinde çekiçle dövdüm.

Bale dersinde hareketin tam ortasında duraksadım, karaciğer lekeli elleriyle bildik ısınma ezgileri çalan yaşlı, eşlikçi piyanistimize baktım. Kuru sıska, ensesine topuz kondurmuş, dans ayakkabılarının topuklarıyla tabana basan bayan öğretmenimizi izledim, ne oldu da içimde, büyük bir sıkıntıyla kendimi dışarıya atmak istedim bilemedim.

İçimden bir ses, senin bir keresinde bana her şeyi bir kenara bırakmanın ve böylece hiçbir şeye bağlı olmamanın olanaklı olduğunu, bunun da korkusuzluk olduğunu belirttiğini söylüyor, dedi genç adam, hastanenin yakınındaki küçük barda. Boş sigara kutusunu kırıştırarak kocaman metal küllüğe bastırdı.

Fincanlarımızdaki koyu kahveyi karıştırdık. Kasketli küçük oğlanlar barın köşesinde video oyunları oynuyorlardı.

O zaman bunun böyle olduğunu anlamadım, diye konuşmasını sürdürdü genç adam ve dudaklarının arasından dumanı üfledi. Bunu daha 1990 yılında anladım.

Ben suskun kaldım.

Genç adama bir zamanlar gecenin birinde onun iyiliği için her şeyi bırakabileceğimi, artık onun yanına hiç gitmesem de olacağını, bizimkinin özgür aşk olduğunu söylemiştim.

O zamanlar yaz sonuydu, yeni meyve vermiş üvez ağaçlarının zamanıydı.

Günlerden bir gün Güzprensi bütün aile portrelerini yüzler duvara gelecek biçimde yerleştirmişti, sarı-boz fon kumaşından kısalı uzunlu saçaklar sarkıyordu.

Niçin bunları toptan kaldırmıyorsun ortadan, diye sordum Güzprensi'ne.

Onları incitemem ki, hele annemi, diye yanıtladı Güzprensi ve dedesinin fotoğrafını düzeltti. Annem en

sonunda portreleri yerli yerine koymamı benden rica etti.

Bakış yönüyle ilgili bir şey söylemedi. Onların suçu bu, onlar beni hep duvara sırtımı döndürüp dikerlerdi, dedi Güzprensi.

Şimdi subaylar ve beyefendiler benim yeniden yazdığımı göremiyorlar, diye kıkırdadı Güzprensi. Omzunun üstünden kafanı uzatıp bakamazsın, görgü kurallarına sığmaz.

Güzprensi sonra kitaplığın yanına yürüdü ve sihirbaz numarasıyla cam kavanozun üzerinden beyaz örtüyü yok etti.

Cam kavanozun içinden patlak gözlü iki japonbalığı bize bakmaktaydı. Sarımtırak kahverengiydiler, şiş karınlıydılar ve dibine Güzprensi'nin dekor olsun diye kara kulak arkalıklı Ray-Banlarını attığı büyük yuvarlak cam kavanozun içinde sersem sepelek ileri geri yüzüyorlardı.

Adları İnanç ve Umut, dişileri yoktu, diye gülümsedi Güzprensi.

Aile portreleri duvarlarda gacır gucur ettikçe Güzprensi geceleri uyanmaya başladı. Belki de resimlerin çerçeve yapışkanları ya da tahta çerçevelerin kendileri çıtırdıyordur diye öne attım ben. Bazen de pikap kendiliğinden dönmeye başlıyor, o da kendi usul vızıltısını sürdürüyordu. Daktilo, borular, radyatörler, yatak, cama dolu dolu yağmur tanelerini çarpan rüzgâr, her şey...

Ama, acaba arada sırada gelip kim tabloları doğru yöne çeviriyordu, diye şaşırıyordu Güzprensi zemin katındaki girintinin alacakaralığında.

Güzprensi sabahları çalışma masasının önüne çöküp, iki büklüm yazmaya çalışıyordu. Kara bornozunun sırtındaki ateş yutan ejderha figürü kıpır kıpır kıpırdıyordu.

Kahve fincanları ve kül tablaları masanın ucunda üst üste birikti, çöp kutusu dolup taştı. Annesinden kalma büyük çamaşır sepeti yeni bir çöp sepeti yerine kullanılabilirdi. Güzprensi bazen benden kareli kâğıtların tümünü bahçeye götürüp çöpe atmamı istiyor, beni omuzlarımdan sıkıca kavrayarak tek bir dize bile okumama izin vermiyordu.

Evrak çantam koltuğumun altında sıkışık, bir içeri, bir dışarı girip çıkıyor, onun sırtının aldığı duruştan çalışmasının ilerleyip ilerlemediğini tahmin etmeye çalışıyordum. Gelip geçerken balıkları yemliyor, usulca Yanlış dergisine yazmaya söz verdiği Hemingway yazısının 'dead line'ını ya da bir sayı sonrası için birlikte yapmayı tasarlamış olduğumuz erotik şiir seçkisinin resimlemesini anımsatıyordum.

Pikapta John Lennon çalıyordu, repeat düğmesi sabahtan akşama kadar durmadan plağın aynı yüzünü döndürüyordu. Başka şeyler de dinlenebileceğini belirttiğimde Güzprensi köpürdü ve uzattığım önerileri duvara fırlattı.

Güzprensi'ni arada sırada bahar yürüyüşü yapma-

ya ikna edebiliyordum. Güzprensi avurtlarını içine çekip, yumruklarını ceplerinin derinliğine daldırarak yol kenarlarına seğirtiyor, kendi kendine homurdanıyordu.

Bir keresinde yolda parçalanmış bir kaset gördük. Kahverengi ince bant güneşin altında parıldayarak uçuşuyordu. Güzprensi banda bakmak için durdu.

Bacaksızlar hâlâ sigara mı tüttürüyorlar yoksa, diyerek sesli sesli düşündü Güzprensi.

Ben küçükken ne zaman yol kenarlarına ağaçlardan düşmüş pamukçuk yığınları görsem kusardım, bana tıpkı ezilmiş fareleri anımsatırlardı, dedi Güzprensi.

Günlerden bir gün Güzprensi'nin annesi beni bodrum katındaki dairenin kapısında karşıladı, işaret parmağını dudaklarına götürerek beni üst kata çay içmeye çağırdı. Güzprensi bir cümleyi daha yeni kafasında oluşturabilmişti, en iyisi, benim onu rahatsız etmememdi.

Bitki çayı içtik ve oğlundan konuştuk. Oğlunun son derece sevgiye muhtaç ve son derece huzursuz olduğu konusunda aynı düşüncedeydik. Onun yazabilmesinin hepimizin iyiliği için olacağı konusunda da.

Sen ona kendisine inanması için yardım etsen iyi olur, dedi annesi bana sıcak bir tavırla gülümseyerek.

Nereye kadar, diye öylesine sessiz bir biçimde sormuşum ki, annesi duymadı bile.

İstese oğlunun yetenekleri ve olanakları saymakla bitmezdi, ancak onu para hiç ilgilendirmiyordu, diye gülümsedi annesi. Oğlu buna bir türlü inanmasa da

büyükbabası da aynı hamurdandı; dede de demişti ki, dünya zenginliğinin birikmesi, anal libido tutkunluğundan başka bir şey değildir.

Sen de çayına birazcık süt alır mıydın, diye sordu bir solukta, ben hep böyle sütlü açık çay içerim de. Midenin mukoza zarı için böylesi daha sağlıklı.

Başımı iki yana salladım.

Senin saçların aynı kürk gibi, dedi bana dostça annesi. Oğlumun hoşuna gidiyordur mutlaka saçların. Saçların üzerine yazmış bile olmalı, o öyledir hep böyle ayrıntılara dikkat eder.

Duvarlardaki hayvan kafalarına baktım, kocaman bir geyik, ren geyikleri, yaban domuzu ve tilki.

Kardeşimin ve kocamın tutkuları, dedi anne. Oğlanların küçükken pek hoşlarına gitmiyordu onlar. Ancak, bir biçimde şiirlere ve öykülere karışacak yolu bulmamışlar mıydı o tutkular. Bana, sana ona uğur getiren tavşan ayağı dediğini anlattı, bence bu çok çekici. Kitabı yayımlandığında ona öyle ufak bir tavşan ayağı armağan ettim, epey sararmıştı, bana da mezuniyet armağanı olarak verilmişti ve yıllarca önlüğümün sağ cebinde taşımıştım. Bazen yanlışlıkla elimde tavşan ayağıyla tokalaşırdım hastalarımla.

Güzprensi'nin yazma eylemi beni ve annesini birleştirdi, ne zaman karşılaşsak o konuda konuşuyorduk. Güzprensi'nin ateşli cümle ritminden, virgüllerden, sıfatlardan, patlamalı seslilerin sayısından. Ne kadar dosya kâğıdı gitmiş, kaç çöp sepeti dolmuştu? Ya da kaç kasa bira?

Punk'tan, yaşlı fosillere ağızlarının payını vermenin ne kadar harika ve her türlü yorumun artık olanaklı olduğundan söz ediyorduk. Düşünsene, artık hiçbir serseri ve düşük tabakadan kimse yok, diye heyecanla bağırdı annesi.

Güzprensi beni gece zemin katındaki dairesinden aradı, öyle sarhoştu ki, dilini döndürüp doğru dürüst konuşamadı. Ses tonundan korktuğunu ve beni yanına çağırdığını çıkardım.

Güzprensi yürüyüş yaparken yeniden yoldan o ezilmiş kaseti bulmuş ve evde kaseti dinlemeye uğraşmıştı. Kasetteki anlaşılmaz uğultu tıpkı İncil okuyan büyükbabasının sesini andırıyormuş.

Güzprensi'ni soydum, üzerinden, paçalarından uzun iplikler ve çamur topakları sarkan bahçıvan tulumunu çıkarttım ve kolundan son olarak kurumuş kusmukla kaplı saatini çektim aldım.

Yatakta onun yanına yerleştiğimde benden kendisini yalnız bırakmamamı rica etti ve uykuya daldı. Yan yana sırtüstü dümdüz yattık, o yorganın altında, bense üstünde. Gece zaten aydınlıktı. Su yatağı sıcaktı ve derinden derine foşurduyordu. Sevecenlikle başını okşadım durdum. Uykusunda ağlıyordu.

Sen acaba neleri unutmuş olabilirsin, diye bana sordu genç adam.

Sen benim özellikle neleri anımsamamı isterdin,

diye yanıtladım ben.

Kısa bir süre bekledim. Genç adam omuzlarını kaldırdı.

Her şeyi ya da hiçbir şeyi, diye homurdandı genç adam.

Çengelli iğnelerin, sakal kesiklerinin, gamalı haçların, cangul cungul ses çıkaran zincirlerin ve titreşip duran uçuşçuların -keşlerin- arasında bana verdiğin armağanı tabii ki anımsıyorum, üzerine kendi ellerinle dört kedimin değişik renklerle siluetlerini işlediğin ve kendi yaptığın uçurtmayı anımsıyorum, kuyumcuya yaptırdığın yeşim yıldızı anımsıyorum. Taşı kendin seçmiştin, Amsterdam'a yaptığın Lennon haç ziyaretinden getirdiğin kocaman desenli ipek eşarbı anımsıyorum, bütün o kaz tüyü hafifliğindeki kazakları ve iç çamaşırları anımsıyorum, paketinden çıkmış ham ipeğin kokusunu, biliyordun, benim tırtılların mırıl mırıl ettiği ülkeleri, yağmur ormanlarını, tene çöken nemli havayı sevdiğimi biliyordun.

İflasa gitmiş bir kitapçı-kırtasiyeciden bana ufacık tüylü bir koala ayısı almıştın, bir karış boyundaydı. Dükkândaki en son oyuncak olduğundan ve rafta mürekkep emici kâğıt yığınının üstünde tek başına oturduğundan acımıştın ona. Küçük kollarını iki yana açmış oturan ayıyı tek bir çocuk bile istememişti. Ayıcığın patilerinin arasına, üzerinde 'alçakgönüllülük & tutku' yazan balsa ağacından yapılma küçük bir model uçak kanadı yapıştırmıştın.

İlişkimizin sonuna kadar sürmüş olan geleneği

hangimiz başlattık, anımsamıyorum. Seninle ne zaman tartışsak, birbirimize bir mektup zarfının içinde Kabadayı'yı gönderiyorduk. Kabadayı, o tüylü ayının adıydı ve o zamanlar bizim adımıza birbirimizden özür diliyordu.

Daha o bahar başlattı Kabadayı karşılıklı gelip gitmelerini ve ilişkimizin son zamanlarında Kabadayı postacının kara çantasının içinde canla başla yolculuk yaptı durdu, tüyleri azaldı ve sonunda eğri bacakları iyice kelleşti, balsa ağacından yapılma kırık kanadın üzerindeki yazılar silikleşti ve kafa deliğinden soluk sarı elyaf başgöstermeye başladı.

Solmuş tellalımız hâlâ bende duruyor, yazdığımız, yıllar öncesine ait mektupları ararken buldum onu. Kabadayı kahverengi büyük bir zarfın içindeydi, mektup filan yoktu yanında, ya da tek başına mektubuyla yolculuk yapmıştı, doğrudan 'pardon' demişti.

kalk git, her defasında daha derine dönersin

Dördüncü kez görüştüğümüzde genç adam havaalanındaki karşılaşmamızı ve hastanede onu aramamı, birinci, ikinci ve üçüncü kereler sazlı patikada yürüdüğümüzü, adanın etrafında attığımız turları, oysa on beş yıl önce ateşli aylarımızın bildik rotasıydı bu, unutmuştu.

Hastanenin kapısında şaşkın bir bakışla elimi sıktı.

Sakince iki gün önce beşinci kez görüşmüş olduğumuzu söyledim.

Ne konuşmuş olduğumuzu ne yazık ki anımsamıyorum, ancak, tabii, sen de benim ve bütün bunların hiçbir şey yazmıyorsundur, diye sordu genç adam yüzünde birazcık utangaç bir gülümsemeyle. Onun öyle-

si bir ifade takındığını pek görmüş olduğumu anımsamıyorum.

Sana senin kendi öykünü anlatmamı ister misin, diye açıkça sordum genç adama. O zaman öykünü yeniden unutabilir ve benim senin öykünü daha ileri götürmemi önler misin? Aslında nerede senin öykün bitip benimki başlıyor? Bir ve aynı olduklarından birbirimize öyküler mi adıyoruz? Ben senin belleğin miyim yoksa?

Son derece dingin bir bakışla süzdü beni genç adam, ağzımı, gözlerimi, saçlarımı, sanki beni çoktandır görmemişti.

Ben hiç durmadan Güzprensi'nin yanına dönüyorum.

Artık gitmeyeceğim diye yemin ediyorum, ancak kendimi yeniden şehrin güney yakasına giden tramvayda giderken buluyorum, tramvaydan aşağıya atlar atlamaz, zemin katının penceresini, kara tahta panjurları ve panjur aralıklarının orasından burasından baş gösteren sivri Noel mumlarını görene kadar sokaktan aşağı koşuyorum.

Camı tıklatıyorum ve hemen, onun nikotinden sararmış parmakları panjurların arasından beliriyor, onları aralıyor ve sonra parlak ışıkla karşı karşıya gelince kamaşan, gülümseyen kara gözlerini görüyorum.

On beş yıl sonra ben şehrin o yakasından toptan kaçınıyorum. Onun ve benim birlikte zaman geçirdiğimiz lokanta ve kahvelere uğramıyorum. Birlikte yürümeyi alışkanlık haline getirdiğimiz yollarda kendi isteğimle dolaşmıyorum. Kıyıdaki sokağa gitmiyorum,

yelkenli iskelelerinin yanına uğramıyorum, kışları buz tutmuş açık deniz boyunca, balıkçı sığınağına kadar yürümüyorum.

Zemin katı bir zamanlar oyuncak tamirhanesi olan açık renkli taş binayı düşlerimde de uzaklara döndürüyorum.

Bir gün genç adam sazlığın ucunda duraksadı ve kaşlarını kırıştırdı, kendini sıkarak bir şey düşünüyordu.

Aklıma yeni bir fikir geldi, diye yavaşça ağzından sözler döküldü. Bu hastalıktan. Bunu ne zaman düşündüğümü bilmiyorum, aklımı başıma toplayamıyorum. Ancak unutmayayım, diye hemen bir kenara yazdım.

Genç adam rüzgârlığının ceplerini karıştırmaya başladı ve sonunda, yırtılmış cep dibindeki delikten astarın içine kaçmış kareli kâğıt şeridini bulabildi. Kâğıt parçasında şöyle yazıyordu: "Bugün uyandığımda ilk kez depresyonumdan mutluluk duydum, çünkü depresyon seni benim yaşamıma yeniden getirdi. Seni geri aldım."

Annemin elyazısı, kuşağının kız liselisinin telkâri işiydi, tiril titil dantel gibi, ve aile kızının ilk şiirlerinden, en son hastanede yazdığı alışveriş listelerine varıncaya değin özelliğini tümüyle korudu.

Böyle istedi annem; elyazısı öylesine düzgün, kendi içinde uyumlu ve güzeldi ki, içeriği hemen okunamıyordu. Annemin elyazısı duvardı. Okula gitmediğim zamanlar annemin mazeret defterime kızgınlıkla yazdığı adı, gençliğinde tuttuğu günlüklerin ilk sayfa-

larına attığı imzayla aynı dinginlikteydi.

Ben kendi elyazımı bilerek bozmak istedim, anneminkiyle karşılaştırıldığında büyük ve beceriksizceydi. İnadına çirkin ve yapay bir biçimde yazdım, sola doğru eğik tarzı denedim ve bazen minik minik, bazen de aşağıya doğru sarkan konik kıvrımlarla yazdım, bazen de bile bile başkalarının yazılarını taklit ettim ve elyazısı kılavuzlarından yeni sansasyonel göze çarpıcı imler ve özellikler edindim.

Güzprensi'yle birlikteyken, farkına varmadan, kendiliğinden oldu.

En azından kendi elyazımı yitirdim, kendi sözcüklerimi de.

Ya da aslında sözcükler beni yitirdiler. Dilim delirdi, bıçak ucu yaladım sanki ve dilimi yardım. Aynı anda iki dil konuşmaya başladım. Sözcükler beni aşıp yuvarlanarak gidiyorlardı. Punk adına, sözdizimine karşı şiddet uygulamıştım ve şimdi de o bana şiddet uyguluyordu. Artık noktaların ve virgüllerin, büyük harflerin ve paragrafların ne anlama geldiklerini bilmiyordum. Yazdığım bütün metinler birbirine benzemeye başladılar, aşk mektupları, günlükler, makaleler. Cümlelerimden her nasılsa kopup gelen patlamalardan, punk arkadaşlarımın hayran kaldıkları ve kendimin şaşırdığı ve sonunda dehşete kapıldığım canavarlıklardan yazı konusu çıkıveriyordu. Uzun süre daktiloyla bir şey yazamadım, daktilo çok yavaş geliyordu. Her şeyi elle ve öyle ateşli bir üslupla yazıyordum ki, uzun sözcükleri bitirecek gü-

cüm olmuyor, sonlar düz çizgiyle bitiyordu. Elyazım iyice sağa kaydı ve büzüştü, yaşlı cumhurbaşkanının son olarak açıkça yazdığı adını, görevden ayrılma mektubunun altına attığı imzayı andırmaya başladı.

Bir sabah Olli telefon etti ve Aino'nun önceki gece Orta-Finlandiya'da Yanlış dergisi için düzenlenen matine sahnesinde cereyana kapılmış olduğunu söyledi. Aino şu an bilincini yitirmiş olarak, allahın belası bir devlet hastanesinde yatıyor, diye açıkladı Olli.

Zemin katın penceresinin önünden panjurları çektim ve sabahın duruluğunda işyerlerine ve devlet dairelerine koşuşan insanların ayaklarını izledim. Mayıs ayının başında, ilk kez düzenli olarak bir işyerinde çalışmaya başlayan erkek arkadaşımı anımsadım.

Bir tanesini bile kaldırmadan kül tablalarının ve bira şişelerinin üzerinden atladım, hiçbir şeyi ellemedim, yerinden düşmüş telefon ahizesini kaldırmadım, buzdolabının kapısını örtmedim, daktilonun yanındaki buruşuk kâğıt toplarını çöp sepetine dökmedim, balıkları beslemedim, gelen postaya göz bile atmadım, Güzprensi kimlerden mektup ve kart almıştı, Yanlış dergisine okuyucu mektupları gelmiş miydi, bakmadım.

Borular vızıldıyor ve su yatağı derinden derine foşur foşur sallanıyordu. Koridordan dul bayanın pinşer cinsi köpeğinin kesik kesik havlamaları duyuluyordu.

Yorganın altından yalnızca Güzprensi'nin kafasının arka tarafından bir tutam saçı görünüyordu. Yatağın yanında Henry Miller'in açık bırakılmış üç kitabı,

Aki'nin dosya kâğıtlarına yazılmış şiirleri ve Olli'nin Sartre'ın sol gözü hakkında yazmış olduğu başyazı duruyordu.

Güzprensi yine bütün gece, sırtlarında beyaz ceketleriyle, üstüne üstüne gelen akrabalarıyla ilgili karabasanlar görmüştü. Yatakta upuzun yatıp birlikte ağlamıştık, gün sarsıcı ve huzursuz olacaktı, bir türlü konsantre olamayacaktı, kirli çamaşır sepetini annesine götürecek ve annesinin yanında carpaccio yiyip, sek beyaz şarap içecekti. Bütün bu süre içinde ataları duvarlardan onu izleyeceklerdi. Kalk git, kalk git, her defasında daha derine dönersin, diye fısıldayacaklardı Güzprensi'ne, Güzprensi romanının başını yazmaya çalışacaktı, ve eğer işinin başında yarım saatten fazla oturmaya dayanamazsa beni yanına çağıracak, metninde karşısına çıkan herhangi bir sorun hakkında bana "akıl" danışacak - söylesene bakayım benim öbür yarım- bir şey dersem sonra bana gücenecek, onunla birlikte kalkıp bir yerlere çıkmamızı, arabayla dolaşmamızı, bara, sinemaya gitmemizi, yatağa girmemizi isteyecekti.

Etrafıma bakındım. İlk kez dairenin bir kat daha üstte olmasını diledim, böylece gelip geçenleri tümüyle görebilecektim, insanların yüzlerini görmek isterdim. Arka bahçeye gelip çöpleri karıştıranların da yüzlerini görmek isterdim doğrusu.

Vicdan sahibi vatandaşlara karşı sempati duydum, yüzlerine yalnızca pek ender olarak açık bir sevinç ya da açık bir üzüntü ifadesi takınmış olan kendi anne babamı geçirdim aklımdan. Huzurlu bir ruh halim vardı ve daktilonun başına oturduğumda ilk cüm-

lemi yazdım, sanki öğürerek çıktı, taa midemin dibinin derinliklerinden, nostaljikti, uzun ve dolaylı bir cümleydi, ama benimdi.

Yazabildin mi, diye sordu Güzprensi şaşırarak, ben yazı dolu dosya kâğıtlarını arkama gizleyince.

Aşkın onun hep kafasını karıştırdığını söyledi. Aşk yüzünden kitabına bir türlü, doğru dürüst başlayamamıştı. Elinde çay fincanıyla annesi de aynı şeyleri söyledi.

Güzprensi kuşkuyla yazdıklarımı merak ediyordu.

Bir aşk öyküsü mü yoksa? Ben var mıyım içinde?

Yaz boyunca yazmayı mı düşünüyorsun, diye ağzımı aradı.

Dosya kâğıtlarını, evde de çamaşır sepetine ve elbise dolaplarına, bir keresinde Güzprensi'ni çantalarımı ve çekmecelerimi karıştırırken bastığımdan, bazen de kedilerin uyudukları sepetlere sakladım.

Hastanenin kantininden akşam gazetelerini alıyordum. Kasada para öderken genç adam yanımda dikiliyor, gazetelerin cırtlak sarı başlıklarına bakıyor, başlıklarla ilgili olarak tek bir kelime bile etmiyordu.

Ya da hep aynı yorumlarda bulunuyordu: Ben artık kimlerin kahraman, kimlerin şarlatan olduğunu bilmiyorum, ayrıca umrumda da değil.

Bence Helsinki'nin en duygusal heykelinin bulunduğu parktan geçiyorduk, uzun saçlı bir kadın ve kocaman bir kuş, pasbaş ördek, kanatlarını gererek kadının kucağına kurulmuştu.

Heykelin kaidesinin iki kenarına da Kalevala[11] destanından birer cümle kazınmıştı. Oturduğumuz yeri o gün canım nasıl isterse ona göre seçiyordum. Bazen, "Savurdu yel onları" yazan yere bakan banka, bazen de, "Çıktı ortaya gökyüzünde koca bir kuş" yazan öbür tarafa oturalım, diyordum.

Yanımda sessizce duran genç adama heykelle ilgili olarak ne düşündüğünü hiç sormadım, kendini dalgalara bırakıp uzanmış taştan kıvırcık saçları olan kadın ve kanat uçlarının tüylerini kadının baldırlarına değdirerek kanatlarıyla uçuşa geçmiş güçlü kuşla ilgili olarak.

Genç adamın hastanede verilen sabah kahvaltısından ayırdığı çavdar gevreği kırıntılarıyla güvercinleri besliyor ve gelip geçenlere selam veriyorduk. Semtteki nineler, bizi, haftada üç kez hep aynı yolu, onların alışık oldukları yolu kateden ve sanki akılları biraz havada yürüyen çifti dostça selamlamaya başlamışlardı zaten. Yanlış dergisinin yayın kurulu toplantısını Aino'nun hastanedeki odasında yapabilmek için Güzprensi'nin akraba bağlantılarına gereksinim duyuldu.

Koğuş doktoru, elini sıkan ve kendilerini birbirinin ardından V. Mielonen diye tanıtan topluluğa kuru bir biçimde gülümsedi.

İşte size burada, bildiğimiz, tanıdığımız o sonsuz aşırılık, dedi Olli, Aino'nun yatağının önünde elinde

bir papatya demetiyle. Bugünden başlayarak Yanlış dergisini çıkartanların hepsinin A. Vossi adını benimsemelerini öneriyorum.

Elindeki çiçek demedini salladı Olli.

Aino bitkin bitkin gülümsedi ve gözlerini kırptı. Göz akları kan çanağına dönmüştü. Bir yanağında koca bir bant vardı, alt dudağına iki dikiş atılmıştı. Soluk sarı hastane geceliği, Aino'nun sırtında sanki askıya asılmış gibi duruyordu.

Saçın hiç de düzelmemiş, aynı Vakvak Amca'da olduğu gibi, diye yorumda bulundu Kaapo, Aino'ya bakarak.

Bir şey anımsıyor musun sen? Daha çok nasıl hissettin, vurgun gibi miydi, yoksa soğuk duş gibi mi, diye sordu Aki.

Yoksa, orgazm gibi miydi, diye yöneltti sorusunu Jari.

Siz neden konuşuyorsunuz yahu, diye sordu Aino.

Yani gerçekten mi bilincin on gün uçtu gitti, diye merak etmişti Tintti. Hep aynı parmağını kullanarak, ritmik bir biçimde Aino'nun hastane masasını tıngırdatıp durdu.

İşte buradan yola çıkıp Yanlış için kesinlikle harika bir metafor yakalamak gerekiyor, diye kendi düşüncesine bayıldı Olli. Önümüzdeki sayının başyazısını sen yazar mıydın Aino?

Ben bir daha çalıp çalamayacağımı bile bilmiyorum ki, dedi Aino usulca. Sağ elinin gücü kalmamıştı.

Bileği iyiden iyiye bükülmüştü, eli sallanıyordu.

So what? Sen de hafif telden yürütürsün işi, ya da dilinle titretmeye başlarsın telleri. Duyduk ki, sen zaten çok ustaymışsın o işte.

Belki, hani şu umarsız takımın eskiden beri oyuncak niyetine ellerine aldıklarını denemeye kalkarım, ağız arpını ya da hurdy-gurdy'yi, diye kayık bir gülümsemeyle iç geçirdi Aino.

Tabii ki arp marp çalmayacaksın, dedi Jari.

Derginin önümüzdeki sayısını olduğu gibi Kutsal Elektrik Grubu'na adamamızı öneriyorum, dedi Güzprensi.

Kafamı heykelin altındaki kaidedeki yazılara takarak zaman geçirdikten sonra, gazeteleri çıkarttım ortaya ve yaprakları çevirmeye başladım.

Artık hiçbir şeyle insanları şaşkına çeviremezsin, dedi genç adam. Sansasyonlar ve skandallar nostaljinin tiyatrosu durumundalar. Sansasyon ve skandallar yoluyla, geçen yıl, ya da geçen son on yıl içinde neye bozum olduğumuzu anımsayıp duruyoruz.

Benim adım da bazen yer alıyor gazete ve dergilerde, hâlâ, ne olduğunu hiçbir biçimde anımsamadığım bağlamlarda hem de, diye kahkaha attı genç adam.

Son derece açık ve yalındı, on beş yıl önce.

Güneşin bıçak gibi keskin ışığı duvarda, gelen ve

geçen her yeni gün, sıcaklığa bürünen, terleyen ve yeniden ürperen ten. Pencerenin pervazında yağmur damlaları, kar; yağmur oluklarından gelen sesler taa camın dibindeydi sanki. Sokak lambasının güçsüz ışığı, üstlerini tutan buzların usul usul eridiği çöp kutusu ayakları. Umursamaz bir yavaşlıkla yerinden kımıldayan termometrenin soluk mavisi. Bahçenin ucundaki akçaağaca konan ilk kuzgun.

Gün boyunca birlikte homurdanıp duruyorduk. Böyle yapmak insanı hüzünlendirir derler. Yanı başımda, çıplak karnının üzerinde kül tablasıyla uzanmış olan ve girintinin mavi duvarındaki yanğa ve yanğa sıkıştırmış olduğumuz kağıt pusulalara bakan Güzprensi'ne arada, insanın aynı anda hem engel tanımaz, hem de hüzünlü olup olamayacağını soruyordum.

Peki, hem coşkulu, hem kızgın? Bezgin ve yaşam dolu? İçinden geçen düşüncelerden kuduruyordu Güzprensi.

Bazen oyun olsun diye, deriden piramitler kurmayı deniyorduk; mafsalların arasındaki deriyi parmaklarımızın arasına kıstırıyorduk, eğer ten öylece kalıyorsa, çöküş çoktan başlamış demek oluyordu.

Teninin dimdik, sanki apayrı bir organ gibi kalmasına bozuluyordu Güzprensi. Bu oyunu ilk kez oynadıktan sonra durmadan mafsallarının arasındaki deriyi çekerek şaşırttım onu. İlişkimizin son zamanlarında elinin üstündeki deriye çengelli iğneler geçiriyordu.

Heykele bakarak, ben bir şey anımsadım dedi sessizce

genç adam. Sabahları senin saçlarının nasıl olduğunu anımsadım.

Genç adama baktım ben.

Uyandığımızda uzun saçlarım çoğunlukla onun yüzünü kaplamış olurdu ve gözlerini açarken, yalnızca hep kızıl rengi gördüğünden yakınırdı gülümseyerek.

Sonunda yüzüm benim, konuşmam, kadınlığım, görüşlerim, onun aynı biçimde düşünmesine yol açmıştı. Ancak o zaman çoktan başka bir güzdü.

ancak ortak bir öykümüz var bizim

Aşk neyle başlar, neyle biter, diye sordu günlerden bir gün büyük kızım, başını yana eğerek.

Ne söyleyeceğimi bilemeyince ve çok kapsamlı uygun bir yanıt uydurmaya çalışınca kızım gülmekten ölecekti sanki.

Hah hah ha, annem bilmiyor! Aşkın "a" ile başlayıp, "k" ile bittiğini annem bilmiyor!

Çocuklar için insanın kendi tarihini ve çekirdek aileye ilişkin resmi olarak en son yazılanları şöyle bir gözden geçirmesi gerekir.

On yıl öncesinde kalmış arkadaşları, çoktan bir kerede erimiş gitmiş arkadaşları, şu yanımızdaki ko-

mün evine daha yeni taşınanları örneğin, rehabilite etmek için bir neden var mı? Dükkânın girişinde elinde hazır bez torbasıyla bana doğru yürümekte olan adam hiç çaktırmadan gözardı edilebilir mi: annenin ilk erkek arkadaşı geçti gitti işte, hani şu annenin hep kendisinden çocuklar yapmayı düşündüğü.

Merak dolu soruları yanıtlamak gerekiyor: önce kim kime tutuldu, peki sonra neler oldu. Ya albümdeki amcalar ve teyzeler kimler, adları silinmiş ya da rastgele yazıverilmiş olanlar.

İşler her zaman 'abc' diye sıralanarak gitmiyor, çoğu kez 'cba' ya da 'bca' diye gidiyor. Yol düz değil, hep tasarlandığı gibi ilerlemiyor, ya da ayıcık Pooh Winnie'nin yaşam görüşünün altına imza atarsan gidiş şöyle oluyor: çu çum çu çu çum.

Kızım topuklarının üzerinde dönerek oyununa geri koşuyor. Daha sonra aynanın karşısına geçip baş parmağını dimdik sallayarak kendi kendine fısıldadığını görüyorum: çu çum çu çu çum.

Zinciri kopartmaya ben karar verdim. Onlara gençlikten ve aşktan, yalnızca bir kez tadılan türden olan, insanı elindeki her şeyden vazgeçmeye hazır edecek kadar delirtebilen, onun yüzünden yaşamın boyunca seni en çok incitecek ve en kötü acıyı verecek işleri başına açan duygudan söz etmeyi ben istedim.

Güzprensi beni küçük bir antikacı dükkânının camının önünde durdurttu ve dükkânın vitrinindeki bakır nesneye işaret etti. Önüne elle yazımış bir not dayatılmış,

camdan bir yarımküreydi: Rosebud for Two,1881.

Cam saatin içinde kibrit çöpü büyüklüğünde önlüklü etek giymiş bir kızla kısa pantolonlu bir erkek çocuğu birbirlerinin elinden tutmuşlardı.

Dükkândan içeriye girdik ve kafasına yana yatık bir bere geçirmiş satıcıdan, cam saate daha yakından bakmak için izin istedik.

Kız koluna miniminnacık bir sepet takmıştı, içi boştu. Yerde, diplerinde yalnızca toplu iğne başı büyüklüğünde, beyaz noktalı kırmızı mantarlar vardı.

Güzprensi'ne baktım şöyle bir.

Satıcı kol saatine baktı ve, işte şimdi, dedi!

Tam o sırada saatin içinden, usul bir çın sesi geldi ve kar fırtınası minyatür figürleri bir an için gözden sildi. Bir saatte dört kez bunu yapıyor, dedi saatin sahibi.

Güzprensi fiyatını sordu saatin.

Tabanı elde işlenmiş gümüşten, ve çıngırağı kusursuz çalışıyor.

Kaliteli Alman işi, diyerek açıkladı saatin fiyatını sahibi.

Güldüm ben de, bu fiyatla beş aylık kira giderimi ödeyebilirdim.

Eğer benimle ameliyatı izlemeye gelirsen bu senin olur, dedi Güzprensi ve cam saati yüzüme doğru tuttu.

O kadar acı bir sonu isteyip istemediğimden emin değilim, dedim ve fanusun içindeki aç çocukları elimle geri teptim.

Güzprensi zafer kazanmış bir insan edasıyla gülümsedi.

Simdi nereden çıktı bu ameliyat, diye içimi çekerek sordum.

Ameliyathanenin ve dezenfektan ilacın kokusu içimi kaldırıyor, gözlerim kararıyor, ancak, duvara dayanarak, Güzprensi'nin daracık masaya yatar bir biçimde uzanmasını izlemeye çalışıyorum. Hiç bir anestezi istemiyor, babasına bunu birçok kez söylüyor.

Terli avuçlarımda küçük cam saati tutuyorum.

Güzprensi sırayla bir babasına, bir bana, bir de saate bakıyor.

Bütün bu zaman içinde babası tek bir söz bile etmiyor, oğlunun tabanlarını dikkatlice temizliyor ve küçük bir bıçakla yarmaya başlıyor, çıplak ayak tümseklerini sanki buruşuk patateslermiş gibi deşiyor ve kanırtıyor.

Güzprensi ameliyat masasının kenarlarını, parmak boğumları bembeyaz olmuş halde, sıkıca kavrıyor ve bir kahraman havası takınarak bana gülümsüyor.

Siğilin alınışı sırasında üç kez erişiyor cam saate kış.

Soğuktan tir tir titreyen ördekler öbek öbek durmuşlardı patikada. Ürkütmemeye çalıştık onları. Başlarını derine, boyun tüylerine gömmüşler, arada bir gözlerini

açıp kapatıyorlar, gagaları geliş yönüne doğru çevrili.

Rüyamda seni görüyorum dedi genç adam, ayakkabılarının su dolmuş uçlarına dikti bakışlarını. Tam olarak anımsamıyorum ben, ancak seni rüyamda gördüğümü biliyorum. Karıma da söyledim seni rüyamda gördüğümü.

Ben de seni görüyorum rüyamda, dedim. Artık pek o kadar sık değil, yine de arada sırada.

Patikadaki o bilinen yerde, yüksek sazlığın başlangıç noktasından ve suya eğimle uzanan iskeleden hemen önce aklıma cep telefonum geldi, cep telefonumu çantamdan çıkardım ve kapadım.

Genç adamın cep telefonuysa gocuğunun iç cebindeydi ve ikide birde bulunduğu yerden çıkartıp eline alıyordu, sanki çok önemli bir telefon bekliyor gibi bir hali vardı. Genç adam cep telefonunun arkasına kızlarının fotoğraflarını yapıştırmıştı, belki de yalnızca onlara bakmak istiyordu. Etkilendim bundan.

Anımsıyor musun? Daha ortada bile olmayan ikinci kitabından eline geçen avansla kocaman, vişneçürüğü bir motosiklet almıştın ve biz ikimiz o motorla Helsinki'nin sahil yollarında sürtüp durmuştuk. Ağaçlarda yapraklar daha yeni patlak vermişti. Toprak tatlı tatlı kokuyordu. Ben senin gövdene koltukaltlarından sıkıca tutunuyordum. Yalnızca kırmızı giysiler ve eşyalar edinmeye başlamıştın, yeni deri ceketin de kırmızıydı, ciğer kırmızısıydı, sen öyle diyordun.

Sen hızı arttırdıkça yanağımı sırtına dayıyordum. Çılgınca sürüyordun, dönüşler yapıyor ve kornaya basıyordun; sanki her şeyinle, özgür olma, geçmiştekileri ayaklarından, bütün bedeninden silkip atma duygusunun egemenliği altındaydın.

Sana sarılış biçimime gülmüştün, kelle koltukta sıkıyordum seni.

Tavşancık, kemere takılan gül, sürücünün canını çıkarsın diye değildir!

Bazen gerçekten çok korkuyordum, baharda kara buzdan, yazın sağanağın ardından buhar tüten asfalttan, güzün ıslak yapaklardan, özellikle de kocaman kaygan akçaağaç yapraklarından.

Motosikletinin yakut kırmızısı tombul deposunu bir güderi parçasıyla sevecenlikle siliyordun, bizim çocuklarımızın hız seven dahiler olacağı düşüncesindeydin, Nobel Formula markalı dahiler, daha aşağısı değil.

Ağzından bir çırpıda hız motoru alma düşüncesi çıkıverdi.

O da kırmızı mı olacak, diye sormuştum.

Akşam aynanın karşısına geçip bir gözünü boyamış ve boynunu kaldırıp aynadaki görüntüne bakmıştın.

Bıyıkların kremşanti içindeydi, komşu şehrin deniz kıyısındaki pahalı bir lokantasında tatlı olarak profiterol yemiştik. Kuzu gibiydin ve duyarlılığın üzerindeydi. Elini attığın öbür işler yürümediğinden, porno dergilerine öykü yazmaya başlamaya karar vermiştin.

Çimenler kokuyordu, küçük daire yarı karanlıktı ve dumanlıydı, John Lennon, durmadan hep yeni şeyler hayal etmesini istiyordu insandan.

Dövme yaptırtalım mı, diye sordun.

Karnımıza mı, diye yanıtladım.

Omzumuza, tabii ki, dedin şöyle bir bakış fırlatarak.

Senin arkandan kendime baktım ve gülümsedim. Ellerimi yakaladın, ikisini birden, bileklerimi sıktın sıkıca. Bir yandan aynaya bakarken durmadan parmak uçlarımı öpüyordun, bu arada kendi parmaklarını da öpmüş oldun.

Avustralya yerlilerinin yaptıkları resimlerde, resmi yapan her zaman resmin içindedir, dedim sana.

Şimdi bizim hangimiz resmi yapan kişi oluyor, diye sordun sıkıntılı bir sesle.

Senin korkuna gülme sırası bendeydi.

Edith Weckström'ü anımsıyor musun, diye sordum genç adama beyaz ev eşyaları satan mağazanın vitrininin önünde. Genç adam, televizyon ekranından bana baktı ve başını salladı.

Senin fikrindi, Edith Weckström adı sana hiçbir şey söylemiyor mu yani, diye sordum yeniden.

Çiçekler mezar levhalarının üstüne öbek öbek yerleştirilmişler, mezar kapayıcının küçük kepçe aracı çiçek tepeciğinin yanında bekliyor.

Güzprensi'yle ben çiçeklerin arasından, karanfiller ve pat çiçekleri kapıyoruz, ipek şeritlerdeki alıntı şiirleri okuyoruz; hasretle anarak, yaşamı boyunca yaptıklarına saygı duyarak, çocukları, kardeşleri, dul eşi, işvereni.

Sıcak bir gün. Daha yeni kazılmış toprak keskin kokuyor.

Etrafımıza bakınıyoruz ve aşağıya atlıyoruz. Çukur şaşılacak kadar derin ve ayağım tabutun ucuna çarpıyor. Ayak bileğim çok kötü sızlıyor.

Karanlık çukurun içinde, iyice birbirimize yaslanıyoruz.

Yoldan gelip geçenlerin seslerini duyuyoruz, köpeğin biri çiçek tümseğini kokluyor, bir sincap levhaları aşıp geçiyor. Çakıltaşları çakıldıyor. Eğer biri, çukurun içinden sesimizi duymuş olsaydı, acaba ne olurdu diye hayal ediyoruz.

Ardından, öğleden sonra, her zamanki pazar günü yemek sofrasınının başında Güzprensi'nin, içlerine kara toprak doluşmuş tırnak uçlarına bakıyorum. Baktığımı fark ediyor ve baş parmağını yüzük parmağıyla orta parmağının arasından çıkararak bana işaret ediyor.

Güzprensi'nin annesi, babasının yalnızca bira içeceğini söylemesine aldırmayarak, onun kadehine de beyaz şarap koyuyor. Baba ani bir hareketle elini kadehin üzerine götürüyor ve annesi şarabı babanın parmak boğumlarına döküyor. Kalkanbalığı filetosuyla birlikte bir yudum şarap almak gerekir, diyor bozulmuş olarak kibar bir sesle ve bana bakmak üzere dö-

nüyor: bu büyükannenin şarap bağından.

Baba hiç sesini çıkarmıyor ve şarap kadehine bira dolduruyor, kedehi bir dikişte içiyor, yeniden dolduruyor.

Anne kadehini kaldırıyor, masanın etrafında oturan herkese tek tek bakıyor, dudaklarını büzerek başıyla onaylıyor, herkes bir defada şarabı indiriyor.

Aman, bu dağ nanesi gibi keskin, diyor anne ağzını şapırdatarak.

Aynı yabani frenkmaydanozunu andırıyor diyor Güzprensi ve masanın öbür ucundan bana göz atıyor.

Kendimi tutamayıp bir kahkaha patlatıyorum ve yüzümü ketenimsi peçeteye gömüyorum.

Anne gülerek bize bakıyor, bir yandan gözlerini kırpıştırıyor.

Senin birazcık kilo alman gerekir, diyor annesi Güzprensi'ne.

Güzprensi avurtlarını havayla dolduruyor, alnını kırıştırıyor, öyleyken tıpkı aile portrelerinden bildik olan yüzlere benziyor.

Rikhard, derslerin nasıl gidiyor senin, diye sorarak, yanında oturan en büyük oğluna dönüyor anne.

Ağabey, büyük bir istekle kemik iliği nakli konusunda yapılan en son araştırmaların sonuçlarından söz etmeye başlıyor.

Güzprensi'nin yanından yataktan bir fırlayışta kalkıp, iyice yıkanıp, beyaz kot şortumla tişörtümü üzerime

geçirdiğim, saçlarımı aynaya bakmadan, şarkı mırıldanmadan taradığım sabah geldi.

Bavulumu hazırladıktan sonra Güzprensi'ni uyandırdım ve ona öyküyü anlattım.

Kız altı yaşını doldurmuş. Finlandiya Televizyonu'nun tanıtım işaretleri olan kuğular ekrana doluyorlar uçarak ve hafif müzik başlıyor. Kuğuların yerini spiker Teija'nın yüzü alıyor: İyi akşamlar değerli izleyiciler, bugün açılışta Finlandiya'nın minikleri için bir programımız var...

Arkasından ekrana ağdalı gülümsemesiyle Kylli Teyze kayıyor, cinsiyeti ve yaşı olmayan bir varlık, azıcık yalpalayarak hareket eden, ve hep elindeki kocaman beyaz eldivenleriyle kocaman bir beyaz kağıda kediler, sincaplar, melekler ve su perileri çizmeye başlayan ve iyilerin her zaman kurtulduğu, kötülerinse utanç duyduğu öğretici bir masal anlatan, cinlerin, Muminlerin[12] ve yercücelerinin bir akrabası; masalın sonunda parıldayan gözlerle, dondurma külâhını andıran bir ağızdan yayılan bir gülümseme ve fısıldayan se'ler: shọnra işte öyle birishiydi, shizi gidi shiziler, shiz orada televishyonun başında oturan ufaklıklar...

Akşamlardan bir akşam, programın sonunda Kylli Teyze eldivenlerini çıkartır ve sihirli yüzüğünün olduğu parmağını kaldırır, çok cepli masal hırkasının ceplerinden birinden ufak bir pusula çekip, dudaklarını oynata oynata pusulayı önce kendi kendine okur ve kızın adını doğrudan kameraya açıklar.

Kutlu olshun, şansh perisi minik shihirli çubuğuyla bu kez shenin kartını çekti aldı! Roketinle bir çok kere heyecanlı uzay yolculukları yapacağına shöz ver bakalım!

Kylli Teyze ardından, içi karışık şekerlerle dolu, bir dirsek boyunda, üzeri şen şakrak resimlerle bezeli karton roketi ortaya koyar ve kıza doğru uzatır.

Kız, elinde olmadan televizyona uzanır. Etrafına bakınır, bir yanda karanlık oturma odası, öbür yanda aydınlık mutfak vardır. Annesi ve babası sessizce mutfaktaki masanın başında yemek yemektedirler, çatallarının ucunda ne olduğu belirsiz lokmalar takılıdır, kesme bardaklarda ev birası vardır, her ikisinin de tabaklarının yanında açılı birer kitap durmaktadır, allahtan duymazlar, yoksa annesi posta pulu meselesine kızabilir, kız izinsiz, annesinin cüzdanından para almış ve çarşıya birlikte gittikleri bir sırada çaktırmadan, yanıt kartını posta kutusuna atıvermiştir.

Kylli Teyze programın sonunda kızın Roket şiirini okur.

"Uçarım işte, fırlarım öyle,

uzaya, yıldızların içine,

isterim görmek yukarıda,

nasıl görünüyor aşağıda dünya."

Kız uzun günler postacıyı bekler heyecanla. Postacı daha parmağının ucuyla kapı ziline dokunmadan her sabah aynı zamanda kapıyı açmak üzere kapının ar-

kasında beklemek gerekmektedir; sonra da hemen ödül paketini annesinden saklamak için ivedi davranması gerekir.

Kız, küçük hırsızlığını annesine açıklamak istemez; annesinin kızgınlığının geçip, sonunda, televizyonda şiiri okunan kızından gurur duyup duymayacağından emin değildir çünkü.

Aklı bir karış havada ya da şirin bir utangaçlık etkisi bıraksın diye, baskı altında tutmayı öğrendiği kızgınlığının iyice bilincine varmaya başlamıştı artık kız. İçinde çoktandır duyduğu daha bir sürü karşıt gücü engellemesi ve denetim altında tutması güçleşmişti.

Kız, o desenli, komik, karton külahı yıllarca dolabında gizli tutar. Ona ilk sırrını, meyvesini vermiş, gururunu okşamış olan ilk karşı koyuş edimini anımsatmaktadır bu.

Kız ilk şiirlerini roketin içine yerleştirir. Şiirler, roketin motorudur.

Kız, ödül roketini bazen arkadaşlarına, onların da, pek azına ve seçtiklerine gösterir. Daha çok, tek başına izler onu, üst rafina babasının el fenerini sakladığı elbise dolabına girip bağdaş çökerek.

Rokette, televizyondaki kuğuların, spikerin ve se'leri öttüren masalcı teyzenin ruhu yatmaktadır.

Demek senin öykün buydu, der Güzprensi oyuncak tamirhanesinin alacakaranlığında. Ama bizim ortak bir öykümüz var, öyle değil mi. Unutma tavşancık, sen

benim her şeyimsin. Evleneceğiz biz ve çocuklarımız olacak, bir balkonu sabah, öbürü de akşam için olan deniz kıyısındaki o evde yaşayacağız, yazacağız ve sonuna kadar ölümüne mutlu bir hayat süreceğiz.

Yazıyoruz biz.

Yazmakla ilgili yaptığımız bütün tartışmalarımıza kulak kesilmeye başlamıştım.

Senin iskeletin vardı, benimse kendi iskeletim. Onca kucaklaşma, birbirimizin kollarına atılma ve kopma ediminin arasında, ikisi aynı odada tıkırdayamıyordu.

Hiçbir zaman sormadım sana, mutlu muydun benimle birlikteyken, ya da beni seviyor muydun; senin düşlerin yüzünden benim sonunda bunların her ikisini de dilememem gerekirdi.

Senin kollarının altında bir yazar olarak yetiştim, ve kendi yazdığım ilk tümcenin hemen adından anladım ki, aşk gerçek bir yazma eylemi için bir engeldir, daha doğrusu, onun tam karşıtıdır, yazmak aşkı ortadan silmek, sollayıp geçmek, onun yerine geçmektir çünkü.

Belirli bir zamanla ilgili olarak yazmak, o zamanın çoktan geçmiş olduğu anlamına gelir; sonunda düşler bile son bulmaz mı? Bu yüzden, yaptığım işin içinde, aşkın gerçekten yasak ve tehlikeli olduğu yolunda çekinceli bir korku ve duygu vardı o zamanlar ve hep olmuştur.

Uyuyoruz birlikte, ölü gibi görünüyoruz, birlikte ölmüş

gibi.

Kaapo'dan bizim öylece fotoğrafımızı çekmesini rica ediyorum, şu ve şu gece fotoğraf makinesiyle gelmesini istiyorum Kaapo'dan, kapı aralık, merdivenlere dikkat etmeyi unutma, ve Kaapo denilenleri yapıyor.

Güzprensi'ne fotoğraflardan söz etmiyorum, gizlice alıyorum onları, Kaapo'yla birlikte dikkatli bir huşû içinde bakıyoruz, neredeyse hüzünle, sanki fotoğraflar, Güzprensi'yle başka bir kadının fotoğraflarıymışcasına.

Fotoğrafların içinden yalnızca bir tanesini, en çok ölü gibi göründüğümüzü seçtim.

Fotoğraf güzel, şaşırtıcı. Hâlâ bende duruyor ve bazen yalnız olduğumda ortaya çıkartıyorum ve yazı masasının lambasının ışığında, gecenin sessizliğinde, ona bakıyorum.

ya geriye dönseydik

Bir şey dikkatini çekiyor mu, diye sordu Güzprensi, aralık duran bodrum katının kapısından kafamı uzattığımda. Kapıyı açtım ve içeriye adım attım, ilk olarak odanın ortasındaki masayı fark ettim. Hep orada olmuştu, ancak şimdi boştu, üzerinde parlak kırmızı Çin ipeğinden bir örtü ve içinde günebakan çiçeklerinden bir demetin bulunduğu kristal bir vazo vardı.

Etrafıma göz gezdirdim. Gözlerimi kırpıştırdım.

Annemin temizlikçisini buraya da çağırdım, dedi Güzprensi hoşnut bir tavırla. Nasıl, beğendin mi?

İyice şaşırmış bir biçimde kafamı salladım.

Tata tatam! Pencereleri de sildi, ayrıca yüz elli markkadan fazla almadı!

Yüz elli markka, diye yineledim ben. Avize nedense garip görünüyordu: sutyenin yerinde yeller esiyordu.

Güzprensi giysi dolaplarının kapılarını açtı: bütün giysiler tertemiz, askılara ve raflara yerleştirilmişlerdi. Öbür tarafta üzerlerinde hâlâ fiyat etiketlerinin durduğu giysiler bulunuyordu.

Ayırt edebiliyor musun, koyu renklileri, tek renklileri, diye gülümsedi Güzprensi ve serçe parmağını kaldırarak gözlüklerine doğru kaydırdı. Yeni Lennon gözlükleri, pahalı görünümlü altın çerçeveler.

Banyo küvetinin bir tıkacı var artık, diye gülümsedi Güzprensi, hem de tam deliğe uyan bir tane, elektrik süpürgesini de görüyorsun tabii!

Girişin köşesinde parlak kara renkli bir alet, taş gibi görünen krom hortumu dimdik, öylece duruyordu.

Oturmam gerekti. İlk kez altımda ne olduğuna bakmadan çökmüş olmalıyım.

Ben yaptım işte, diye gülümsedi Güzprensi.

Ne yani şimdi, diye sordum ben de.

Ufak televizyon ekranında küçücük ve boz bir renkte, soğuktan Doğu Avrupalı gibi göründüğümüz beyaz eşya satan o mağazanın vitrinine baktık yine, gözlerimizi kendimize diktik.

Genç adam başına kara bir kukuleta geçirmişti.

Rock-oko mu, diye sordum genç adama ekrana bakarak.

Saçlar dimdik bir halde, fonda başkaldırıcı beyin yıkama müziği olarak çaldırılırken tüketim şenliğinin en kızışmış anlarının geçirildiği bir kültür tarihi dönemi, diye sözcüklere dökerek yanıtladım kendi sorumu.

Rock'n'roll will always stay, it will never die, it goes down to history til' the end of time...

İkimiz hiçbir zaman bir arada bir şeyler mırıldanamamıştık, "Gerçek ve yalan, uyarmadan değiştirirler giysileri. Ve en karanlık gece bile hiç çaktırmadan taşır koltuğunun altında," dedim ben.

Ben artık kuşların şarkısından başka bir şey dinlemiyorum, diye güldü genç adam ve ekrandaki görüntüsüne el salladı.

Ve de haftada üç kez beni, diye ekledim.

Bizanslı Âşıklar adlı romanında Mika Waltar, çok ender, ancak bir dönem değişirken duyulan garip bir sesten söz eder.

Hangi tıngırtı o?

Aşk hastalığına tutulunca ve batmaz olan batınca, kırılmazı kırıldığından, patlamazı patladığından, kuşku duymak doğaldır.

Tutku üzerine ne biliyoruz? Atom enerjisi üzerine ne biliyorsak o kadar mı?

Ya da uçuş güvenliği, trenlerin zehirli atıklar taşıması, cüzzam üzerine?

Hindistan'ın en yüksek sağlık yetkilisi, veba sal-

gının tümüyle yetkililerin denetimi altında bulunduğunu, yurttaşların endişe duymasına gerek kalmadığını açıklamaktadır.

Kız tek başına şehirde gezinir. Kendi başına plakçı dükkânlarına uğramaya başlamıştır, oralarda uzun süre dolaşır ve önlerinde oğlanın hiçbir zaman durmadan edemediği raflara bakar durur. Kitapçılarda kız her türlü kitabı karıştırır, gelip geçenlerden biri ona çarpıncaya kadar okumaya dalar gider.

Günlerden bir gün, kız kendisine Nina Hagen'in, Eva Dahlgren'in ve Madonna'nın en son plaklarını alır.

Çantasında o plaklar ve pasta kutusuyla annesinin yanına uğrar.

Annesi mutfaktaki sandalyede oturduğu yerde ağzı açık uyumaktadır. Kız annesini hemen uyandırmaz, dairede bir aşağı, bir yukarı yürür, pencereden dışarıya bakar, holdeki masanın üstünde duran kara telefona diker gözlerini, sonra bir an için annesinin karşısına geçip oturur onu uyandırmadan önce.

Uyku sersemi uyanır annesi, karşısındaki küçük kızının yüzünü seçinceye kadar kısa bir süre geçer.

Kız annesine, eskiden babasından gizli nasıl kiralık ev ilanlarına baktığını, bazen nasıl uygun bir şeylere rast gelip, elle kareli kâğıda not düştüğünü, bir anne ve iki yetişkin kızı, diye, yalnızca banliyödeki açık renkli binadaki daireye, Kristaldağı Yolu'ndakine bakmaya gittiklerini anımsayıp anımsamadığını sorar annesine.

Anne gözlerini kırpıştırır ve derin derin iç çeker, yavaşça bir sigara yakar ve ardından bakışlarını pencerenin dışına çevirir.

Sonunda kız annesine bir kitap, bir roman, yazmış olduğunu söyler.

Yaa, bak sen, der annesi usulca ve sigarasını yakar, dumanını masanın üstünden üfler. Tabii, mezun olmayı da düşünüyor musun bu arada?

Güzprensi altı numaralı tramvayın son durağında, Fiat'ın kapısı açık beni bekliyordu, hemen arabanın içine atlamamı işaret etti. Tek bir sözcük bile söylemeden güneye doğru, deniz kıyısına sürdü arabayı, iskelede durduğumuzda elime kocaman kara bir dürbün tutuşturdu.

Oraya bak, şu kırmızı tuğla bina, en üst kat.

Kısa bir süre bakındıktan sonra, birine beyaz boyayla "SENİ", öbürüne de "SEVİYORUM" yazılmış yan yana iki pencereyi gördüm.

Güzprensi'ne baktım afallayarak.

Şimdi de şuraya bak, diye başka bir yöne yönlendirdi Güzprensi.

Merceklerin ardından, demirlerine, üzerinde kırmızı harflerle, "YİNE SEVİYORUM SENİ" yazılı beyaz bir bezin gerili olduğu teras balkonunu gördüm.

Hangisi, diye sordu Güzprensi.

Neyin hangisi?

Hangisine taşınmamızı isterdin? Sen seçeceksin. Gördüğün gibi her ikisi de deniz manzaralı, birinde on iki metre uzunluğunda bir balkon, öbüründe de sauna bulunuyor.

Yeni bir güz geldi. Benim ve ilk romanımın sırası geldi.

Dergiler benimle röportaj yapmak için yarışıyorlardı, kültür kahvesinden içeriye adım attığımda gözler merakla beni izliyordu. Gençler yapıtımın adını okul tuvaletlerinin duvarlarına yazıyorlar, dini bütün Finler ise benim için esenlik duaları ediyorlardı.

Güzprensi, kitabımın yeni baskılarının yazara ayrılan adetlerini postadan taşırken sırtını incitip, daha yeni yazılmış olduğu paraşüt kursunu iptal etmek zorunda kaldı.

Daha önceki bütün görüşlerimi unuttum, dedi genç adam ve patikadaki çamurlu su birikintisinin üzerinden atladı.

Genç adama uzun süredir ilk kez bir gazeteci telefon etmişti.

Ayrılırken, fotoğrafçı Güzprensi'ne, 1981 yılında bir Fin dergisinin düzenlediği okuyucu yoklamasında Charles Manson'ın ikizi olarak seçilmiş olduğunu anımsayıp anımsamadığını sormuştu.

Charles Manson şu Fransız film yıldızı mıydı, diye sordu genç adam usulca.

Çok önceleri, bizlerin, Yanlış Dergisi'ni çıkartanların, halk içinde nasıl bir gerçeklik sunmamız gerektiği konusunda birbirimizi nasıl kışkırttığımızı anımsadım. Hangi konuda biliniyorsan o konuda konuşma sakın, elitizminle şaşırt, kabalıklarınla insanları yerlerinden hoplat.

Açık olmak gerekiyordu. Ne kadar zeki olursan ol, duygusallığın canlılığı, yarım yamalaklık, "yüzeysellik" korunacaktı.

Kıskançlığın lafı bile edilemezdi, ün bazılarına daha çok, bazılarına daha az düşmüştü..

Yanlış Dergisi'ni çıkartanlardan bazıları birdenbire, üzerlerine dernek gecelerinde ortaya atılmış en iyi sözcükleri ve sloganları derledikleri rozetler ve çıkartmalar hazırlamaya ve bunları konserlerde ve işgal edilip içlerine yerleşilen binaların 'güle güle oturun' partilerinde satmaya başladılar.

Helsinki'deki bütün bonmarşeler genç giyim bölümlerinde kendi punk köşelerini kurmuşlardı bile, parfümeri reyonları, klasik repertuvarlarıyla yan yana kusursuz bir uyum içinde kara ve yeşil rujlar, ojeler ve rimeller satmaktaydılar. Bu punk furyasından Yanlış da neden yararlanmasındı ki?

Jari'nin çevresinde toplanmış bulunan yirmi yaşın altındakiler artık bu çevrenin hacıyatmazları ve kendilerine söylenenleri yerine getirmekten başka bir şey yapmayan kişiler olmak istemiyorlardı, tersine, daha çok dolaysız eylem, daha çok düşüncelerini ifade ede-

bilme, daha çok işgal, daha çok kauçuk kova, daha çok çürük yumurta ve sonunda da daha çok bok özlemi içindeydiler.

Olli'nin ortaya atmış olduğu dizi adı ideolojisi de yaşamıyordu artık; çok geçmeden herkes yine özbeöz adıyla gösteri yapmak ve yazmak istemişti.

Yanlış'ın yazı kurulu toplantıları, değişik punk mezheplerinin çatıştığı ve birbirlerini suçladıkları kargaşalıklar halini aldı. Olli'nin ve benim yeni önerilerimiz ve yaptığımız konuşmalar bastırılıyor ve biz daha doğru dürüst ağzımızı bile açmadan ıslık yağmuruna tutuluyordu.

Biliyor musun, dedi genç adam bana, aslında o kırıkları yeniden birleştirebilirlerdi, eski tabloya hiç aldırmadan, tümüyle kendi istedikleri bir düzene göre.

Şaşırarak izledim genç adamı ben.

O kilisede, her neredeyse işte, diye sürdürdü sözlerini genç adam. O mozaiği tümüyle kendi istedikleri gibi yeniden düzebilirlerdi. Hiç düşünmemiştim bak ben bunu daha önce: korktular, mozaik tablonun eskisi kadar güzel olamayabileceğinden korktular, ve o yüzden öylece ellemeden bıraktılar.

Aslında fikir annemindi, dedi Güzprensi coşkuyla ve daktilosuyla anı kitaplarını büyük bir karton kutunun içine yerleştirdi.

Annesi ilanı gazetede görmüştü ve bana ilandan

söz etmişti. İlgilenebileceğimi düşünmüştü, üç aylık kirayı da peşin ödemişti.

Gülümsedi Güzprensi, küçük kasaba arabayla yalnızca elli dakikalık bir uzaklıkta. Ev eski ve tam ırmağın kıyısında, üst kattaki oda küçük ama aydınlık, işler durumda bir çini sobası bile var, orada yazmaya dört elle sarılacağımdan eminim.

İki bayram arasında, günlerden bir gün, genç adam bana, eve telefon etti ve çabucak, aramasının aslında çok önemli bir nedeninin olmadığını söyledi.

Genç adam sabah uyanmıştı ve çok uzun zamandır ilk kez içinde bir istek duymuştu, telefonda benim sesimi duymak istemişti, ve eğer mümkünse kedinin sesini de, şu sonuncusunun, karanın.

Birazcık eğlenerek, tombul kediyi uyumak üzere köşesine kıvrılmış olduğu kanepeden kaldırdım ve telefonun yanında otursun diye bıraktım. Kedi telefonun kıvrımlı kablosuna baktı uykulu uykulu. Öbür elimle okşadım onu.

Kara on beş yaşında, dedim genç adama ve bıraktım, kedi şakaklarıyla elimdeki ahizeye sürtündü.

Ve de hâlâ makara sarıyor, dedi genç adam etkilenmiş bir biçimde ve sessizce dinledi.

Masanın ucunda oturmuştu Güzprensi, şarkı söylüyordu:

your shoulder bone connected to your neck bone,

your neck bone connected to your head bone,

and these are the words of the Lord.

Irmak kıyısıdaki yeni yazma odasında üç gece geçirmişti, sonra da mukavva kutusuyla birlikte apar topar bodrum katına geri dönmüştü.

Geceleri bir şey garip garip uğulduyordu ve merdivenler alt kattaki çocukların, alacakaranlıkta üzerlerine basılınca ürkünç seslerle gıcırdayan oyuncaklarıyla doluydu.

"Them bones, them bones are gonna walk around, them bones the bones are gonna walk around", diye şarkı söylüyordu gitarını tıngırdatarak.

Güzprensi gözden kaybolmaya başlıyor, arada günlerce ortalıkta görünmüyor.

Bodrum katının aralık duran kapısından başımı şöyle bir uzatmak için uğruyorum oraya. Kaç kez kapının kapalı olmasını ve onu kendi anahtarlarımla açabilmeyi istemiştim.

Dairenin içi alacakaranlık. Pikap kendi kendine cızırdıyor, kırık plâklar oraya buraya saçılmışlar. Elektrik süpürgesi yerde ortada hortumu çıkmış öylece duruyor. Kırmızı balıkların bulunduğu cam kavanoza göz atıyorum ben: rengi atmış balıklar suyun içinde karınlarını havaya dikmiş yüzüyorlar. Kavanoz kokuyor, Ray-Ban gözlükler, sümüksü sudan kavanozun ardını zor seçiyor.

Kitap raflarından aşağı kitaplar indirilmiş. Birkaç tanesini yerlerine kaldırıyorum. Birdenbire, sanki annemin eşyalarını karıştırıyormuşum gibi bir duyguya kapılıyorum: Güzprensi'nin bütün kitaplarında altları çizilmiş satır ve sayfaların yanlarına kondurulmuş ünlem işaretleri bulunuyor.

Çiçekli alın bandı çalışma masasının lambasından aşağıya sarkıyor.

Daktiloda boş bir dosya kâğıdı takılı, çöp kâğıtlarla dolu, başlanıp bırakılmış cümleler, yüz markkayı aşan birçok Alko satış fişi ve masada birleştirerek bir yap-boz oluşturmaya başladığım pembe yazı kağıdı parçaları: "   senin yaratıcılığının özünde nasıl yanıp tutuştuğunu izlemek bana acı veriyor. Yardımcı olmak isterdim sana bir biçimde, senin o ince düşüncelerinin hepsini herhalde anlamıyorum ben, senin için önem taşıyan neyse ona yoğunlaşabilesin, diye neyim var, neyim yok hepsini verirdim... Hille."

Güzprensi gece beni, adresini kendisinin de bilmediği bir yerden telefonla arıyor, geriden saç dövülmesine benzer bir ses geliyor. Sesin nereden geldiğini sorduğumda, koca bir şişin ateşte çatır çatır döndüğünü belirtiyor.

Kuzu burada, duyuyor musun Tavşancık, diye inliyor, ben bir an için sessiz kalmışken.

Korkuyorum, burada yarı giyinik çocuklar ve el silahları var, diyor.

Telefonda ağlıyor Güzprensi, üç gündür hiçbir şey yemedim, gelip beni buradan alabilir miydin, diye is-

tekte bulunuyor.

Lucia Gününde[13] sulusepken yağdı, bildik patikamızda yürüdük, yer yer birimiz öbürünün ardına düşerek, başıma ceketimin kukuletasını geçirmiş, önden ilerledim ben, arada dönüp, ıslak ayakkabılarına baka baka, ellerini iyice ceketinin cebine daldırmış, ardımda yürüyen genç adama bakıyordum.

Artık geriye dönsek nasıl olurdu, diye sordum yorulmuş bir halde.

Nasıl istersen, diye yanıtlıyor genç adam.

Lucia Günü akşamı, on dört yıl önce, kitabımın yayınevinin yazar olarak bana hâlâ gönderdiği yeni nüshalarını taşımaktan ve esin beklemekten iyiden iyiye bıkmış olan Güzprensi Amsterdam'a gitti.

Amsterdam Hilton'da, vaktiyle John Lennon ve Yoko Ono'nun barış adına on gün seviştikleri aynı otelde bir gece uyumak istiyordu. Belki orada yazmak için iyi titreşimler yakalayabilirdi.

Onu gemiye kadar geçirdim, eldivenlerimle el salladım, geminin merdivenlerinde bana bağırdığını duydum, "kırmızı balıklara yem ver", "onlar ölüyorlar ama", diye geri bağırdım, "suyu dök", diye yanıtladı Güzprensi ve sürdürdü: "hiçbir zaman hiçbir işe yaramadım ben", döndüm ve şehirde tur atan Lucia kortejini, karanlığı bir an için olsun alaşağı edenleri izlemeye koyuldum.

Şehir merkezinde yanaklarım ıslak ıslak dolaştım ve meşale kortejinin kenarlarına dizilmiş kadın ve çocukları izledim, yüzleri canlı ateşin ışığında yüzüyordu, ve ne olduğunu anlamadan kendimi kortejle birlikte yürüyor buldum, önümde omuz omuza sarılarak yürüyen genç kızla oğlanın nasıl birbirlerine fısıldadıklarını dinledim, du är min enda[14], dedi oğlan kıza, kız da oğlanı öpmek üzere uzandı.

Hastanenin ışıkları hep ağaçların ardından birdenbire çıkıyorlardı insanın karşısına.

Olumlu eleştiri mi, diye sordum, ceketinin yakasını yukarıya kaldırmış, beresi alnına düşmüş, soluk soluğa yanımda yürüyen genç adama. Yanakları al aldı.

Zaten başka türlü çıkmaza girmiş olan konularda eleştirel bir biçimde sesini yükselterek ortaya çıkma eğilimi: "Eğitim müdürlüğünün beyni ölmüş, temelden ölmüş, temel eğitim vermişler, banka yöneticilerini hendek kazmaya göndermek gerekir."

Suçlamanın getirdiği suçluluk?

Anne babaya karşı eleştiri getirilince ya da anne babadan talepte bulunulunca duyulan suçluluk duygusu. "Buna inan anne, eğer çocukluğumda bazen dondurulmuş pizzanın dışında da yiyecek bir şeyler bulmuş olsaydım, şimdi çok daha mutlu olurdum."

Etno kaçışçılık?

Şiddetle laponlar, çingeneler, jamaykalı reggaesever tipler, Kürtler ya da yaşam felsefesi açısından

Hintli olanlarla özdeşleşerek kendi beyazlığını yadsıma eğilimi.

Şehirli kurnazlığı?

Şehirlilerin, örneğin, bitpazarlarında, tramvayda beleş yolculuk ederek ya da ağa bedava şarap düşürerek kendini ortaya koyan avlanma içgüdüsü.

Dini bayram sofrası?

Dini bayramların niçin kutlandığını ve nasıl kutlanılması gerektiğini anımsama beceriksizliği. "Emin misin gerçekten, Yazdönümü bayramında mı cadı kılığına girer çocuklar?"[15]

Senin belki de bir kitap çıkartman gerekir elindekilerden, diye önerdi genç adam hastanenin kapısında. Depresyona girmiş punkçular için avutucu bir kitapçık. Bir zamanların öfkeli genç adamlarına biraz punk'çılık.

Bana dair bir şey yazamayacağına göre.

Yorgun yorgun gülümsedi genç adam ve elini sallayarak hastanenin ışıklı koridorunda kayboldu. Asansöre binip gözden yok oluncaya kadar izledim onu.

Kız annesinin dibinde oturuyor ve gazetede yukardan aşağıya bulmacalarını arıyor. Annesinin kokusu kıza tanıdık geliyor, gözlerini kapatıyor ve Kylli teyzeyi ve motor olarak ilk şiirlerinin bulunduğu roketi anımsıyor.

Annesine öyle yakın oturuyor ki, ikisinin kaburgaları birbirine değiveriyor hafifçe, daha hâlâ bulamadın mı, diye soruyor annesi sıkkın bir ifadeyle. Kız bulmacanın tamamını annesine açmak için uzanıyor. Annesi homurdanarak kanepeden kalkıyor ve kız yanından geçerken annesinin sırtına dokunduruyor, ürkekçe.

Kız, annesinin kitabı üzerine bir şey söylemeyi düşünmediğini, ne okumuş olduğunu, ne de okumaya başlayacağını anlıyor.

Sen iyisin, hasta filan değilsin, değil mi, diye soruyor annesi ve sigarasını yakıyor, bulmacaya bir yerlerinden girişiyor.

O eve üçümüz bakmaya gitmiştik. Ve sen o zaman artık gerçekten kurtulacağımıza, Haziran'ın başında taşınabileceğimize söz vermiştin, diyor annesine.

Annesi alnını kırıştırarak kızına bakıyor ve gözlerinin önüne düşen kır perçemlerini geriye itiyor.

'Arnavutluk' ta on harf mi var? Hangi eve?

Dağkristali Yolu 1 H 41, diyor kız usulca.

sen kendin çaldın bir buçuk puanı benden

Peki, nasıl sona erdi her şey, diye sordu genç adam günlerden bir gün, rüzgâr zorlu eserken. Birbirimizin elinden tutuyorduk. sazlıklar neredeyse ikiye bükülüyorlardı ve ıslak yapraklar yüzümüze yüzümüze uçuşuyordu.

Sen anımsamazsın, ne ilk suçluyu, ne de sonuncusunu, özür dileyecek bir şey yok, hele senin kalkıp özür dilemene gerek yok. Her şey üzerine baştan sona yalan söyleyebilirim. Aynen sen de.

Anımsadığımı yalanlayabilirim, ve sen de unuttuğunu, kalkıp külahıma anlatmama izin verirsin, farkındayım bunun. Belki ben önemli her şeyi unuttum.

Bekleyen bakışlarla baktı bana genç adam, açık yüreklilikle.

Birdenbire başlamıştı, uzun bir kendinden geçişti, ve bitti, dedim ben.

Roger Callios, Méduse et Cie adlı yapıtında, hayvanların öykünmesinden söz etmektedir.

Önce tebdil-i kıyafet vardı, maske, öbürüyle aynı görünme isteği. Sonra saklanma gelir, görünmezlik, öbürünün içinde erime. Ve en sonunda ürkütmek, kaçırtmak.

Callios özellikle kelebeklerin kanatlarındaki yanıltıcı gözleri çözümler. Başta çekici gelen, sonunda neredeyse ölümcül bir ürküntü salmaktadır.

Kabadayı, küçük adımlarla aramızda gidip geldi durmadan, artık bir daha görüşmeyeceğimiz konusunda anlaşmaya vardık, anlaşmaları iptal ettik, buluşmak üzere sözleştik, bırakın gemi batsın, uçak düşsün, boş telefon görüşmeleri yaptık, iptallerimizi ettik, birbirimizi gizli gizli izledik, iç parçalayıcı telgraflar yazdırdık, kitapları ve plâkları geri verdik, giysileri de, karşılıklı uygar ifadeler ve yumruklar kullandık, ve sonra görüşmek için hemen bir neden buluverdik - bir telefon, ve yeniden birbirimize sımsıkı sarılıverdik.

Zayıflamış gövdeni, kaburga kemiklerini anımsıyorum, omuz kemiklerinin keskin kenarlarını, ellerimin içinde öylece, bir kedinin derisi gibi, titreyen tenini.

Kendim de istemiyorum her şeyi anımsamayı. Tablonun içine ne zaman .girdi acımasızlık; bir üçüncü taraf olarak ikimizin rekabeti kendi kampımıza ne zaman çektiğimizi anımsamıyorum. Senin bedenin, sözlerin, soluk alışın bile, ne zaman benim alanımı şiddete başvurarak yıkmaya başladı. Ne zaman batmaya başladı bana rahatsızlık duygusu, unutkanlığından, terli görünümünden, gereğinden fazla uzun ayak tırnaklarından duyduğum?

Tartışmalarımız saçmalaşmaya başladı.

Nasıl olur da gazete ropörtajında sen öyle dersin? Neden benden hiç söz etmedin?

Kalkıp, sanki kendin bulmuş gibi, bir de "sismolojik gerilim" ifadesini kullanmışsın!

Sen kendin çaldın bir buçuk puanı benden!

Bir keresinde sen söylemiştin harika bir anlatımım olduğunu.

Neden o zaman istemedin ki benimle birlikte çamur üzerine yazmayı?

Bak gör nasıl yazacağım, hem de çok çirkin.

Ben senin üzerine hiçbir zaman yazmayacağım, sildim seni yaşamımdan.

Yazmadan olmaz ki!

İlişkimizin sonunda, büyük bir açlıkla birbirimizin bir kenara itilmiş yanlarını öğrenmek istiyorduk; güçlü bir terk etme reaksiyonunu başlatabilir miyiz, diye çıkart-

mıştık bu karışıklığı.

Sonunda öyle oldu ki, benim durumdan kurtulabilmek için yeni bir yasak bulmaya çalışmam gerekti.

Değişik arkadaşlar aramaya başladım, krom parlaklığının ışıldattığı, iyi aydınlatılmış kafelerde oturarak sakin sakin konak aşklarından, şehir kültüründen, minimalcilikten ve kendi radyo istasyonlarından konuşan derli toplu giyinen türden.

Yanağımı elime yaslayarak merakla onları dinliyordum, Blade Runner mı, doğru mu söylüyorsun, Blade Runner ha, berberden yeni çıkmış saçlara, yüksek alınlara, yeni moda terimlerin ve adlandırmaların çıktığı minik ağızlara bakıyordum. Özellikle de, "temiz" ve "pek hoş" sözcüklerini kullanış biçimlerine bayılıyordum.

Son derece doğal bir edayla yabancı mezat kataloglarına göz atıyorlar, yalnızca kendi zevkleri için görgü kuralları kılavuzlarına uyarak davranıyorlardı. Ellerine kazmayı almış bina işgalcilerini andıran bir halleri yoktu hiç. Çok geçmeden, köşeleri işgal etmeye başladılar ve onların köşelerinde bulunanlar İspanya'daki kaleler gibiydiler. Onlardan biri bir keresinde kapı eşiğinin alacakaranlığında elimi öpüvermişti. Saç pomadının kokusu bileğime yapışmıştı.

Yoğun olarak her şeyin içinde olma, dışında olma. On beş yılın ardındaki kronolojiyi sonradan göz önüne getirmek çok zor, belki de hiç olmamıştı. Bir sonraki telefon görüşmesinin ya da buluşmanın dışında başka bir

gelecek bulunmadığından yaşam çok açık seçikti. Yalnızca tutkunun yönlendirdiği ruh hali egemendi, öne serilmiş bir ruh hali, bayram sofrası gibi duvarsız, dört bir yandan her rüzgâra açık.

Aşk uzun zamandı. Tartışmaların, ilk kopuklukların, en son ayrılışın ardından geride hâlâ vardı aşk. Onu nereye yerleştireceğimizi bilememiştik.

O sonsuz ayrılığı izleyen zamanın nasıl olduğunu anımsamaya çalıştım. İçim öylesine buruktu ki, kustum, derim döküldü, bedenim, uyuşturucu alışkanlıklarını bırakma sürecinde olanların girdiği türden çeşitli nöbetlere tutuluyordu. Öyle bir burukluktu ki, tramvayda öfke nöbetlerine giriyordum, kapıları tekmeliyor, duraklara gelmeden inmek için durdurmaya kalkıyordum tramvayı.

Günlük işlerimin üstesinden nasıl geldiğimi anımsamıyorum, kapıyı kimseye açmıyordum, ne de telefona yanıt veriyordum, tam bir hafta yataktan çıkmadım, yumuşacık havlu bornozuma bürünerek yattım ve titredim, Barbara Streisand'in plağını, ezberleyinceye, plağın canı çıkıncaya kadar dinledim.

Bir telesekreter aldım, Yanlış'ı çıkartanlardan biri bir partiye filan giderken beni de yanında götürmeye can atınca ahizeyi kaldırmadım bile. Yumuşak ve alçak erkek sesini her duyuşumda, bırakılan mesajı dinlemeye koşuyordum, ahizeyi kaldırmayı geçirmiyor değildim içimden.

Uyurgezer olmuşsun, diyorlardı eski kız arkadaşlarım, ayıl artık! Günlük düzenine dön! Onların yanla-

rında oturuyordum, dedikleri hiçbir şeyi duymamıştım. Kafamda tekrar tekrar ayrılmalarımızdan birini yinelemekteydim ve kendi iniltimin sesini duydum.

Düşüyor ve insanlara çarpıyordum, derimde morluklar ve yaralar belirdi, bu ilk başlardaki sarhoşluğu anımsattı bana. Kuaförden randevu aldım; saçımı kestirmek istedim. Yeni renklerde giysiler satın almaya karar verdim. Beyaz angora kazağımı ve lacivert deri pantolonumu bir naylon torbaya koyup, giysi odasının arkasında bir yere koydum. Güzprensi'nin mektuplarını, kartlarını ve notlar yazdığı kâğıt parçalarını kara çöp torbalarına tıkıştırdım ve tavan arasına götürdüm, Kabadayı'yı, ayımızı da onların yanında bir yere attım. Bana armağan edilmiş ipek giysileri elbise dolabının en üst gözüne kaldırdım, Finlandiya'nın güveleri uzak ellerin tırtıllarının yarattıklarını yesinlerdi.

Dergilerde farklı görünümlü erkeklerin resimlerine bakıyordum, güzel ve doğru düzgün olan kendi erkek arkadaşımı ve eski erkek sınıf arkadaşlarımı anımsadım, aklımdan onların olumlu özelliklerini geçiriyordum. Acaba onlardan biriyle iletişim kurup, bir kadeh şarap içmeye çağırmak olabilir miydi?

Sonra telefona doğru emekledim ve bildik numarayı tuşladım, tekrar tekrar telesekreterdeki mesajı dinledim, Paris'le ilgili olarak ne deniyordu, anlamadım, yalnızca Güzprensi'nin telefonda boşalınca nasıl duyulduğunu anımsadım.

Bir keresinde yeni arkadaşlarımla birlikte akşam yemeğinde bir restoranda oturuyorduk ki, baş garson başını eğerek yanıma geldi ve kulağıma, restorana gir-

meye çalışan ve sizi tanıdığını iddia eden ve sizinle görüşmek isteyen çok zayıf bir kişi dış kapıda dikiliyor, diye kulağıma fısıldadı.

Baş garson duraksadı ve öksürür gibi yaptı. Sözlerinin geri kalanını son derece alçak bir sesle kulağıma fısıldayarak söyledi: çok zayıf kişi, ne yazık ki içeriye kadar giremez... kişi... ne diyeyim, bilmem ki,.. deniz boyundaki serserileri andırıyor... ve parmak boğumlarının ikisini de... nasıl desem... çengelli iğneyle delmiş.

Baş garson derin bir iç çekti, Kabadayı'yı sırtından tutarak masaya, Kir Royal kokteylimin yanına yerleştirdi.

Bunu masaya koymam rica edildi, dedi baş garson.

Kim var kapıda, diye sordular yanımdaki arkadaşlarım benden şaşkın şaşkın, bir bana, bir de kir pas içindeki koalaya bakarak.

Burada olmadığımı söyleyin ona, diyerek yanıtladım bir an için bana bakan, Kabadayı'yı masadan alan, başını aşağıya kadar eğerek kendisinden isteneni yerine getirmeye giden baş garsonu.

Çengelli iğnelerden mi söz etti o, o iğrenç böcek de neydi, diyerek merakla sordular yanımdaki arkadaşlar.

Kabadayı'nın masada, kadehlerin gölgesinde oturur haldeki görüntüsü gözbebeklerimden uzun zaman gitmedi.

Komik bir soru olmalı, dedi genç adam ve bana dön-

dü, üvez ağacı yaprağını yanağımdan alarak saçlarıma dokundu. İşte oradasın.

İşte buradayım ben, diyerek gülümsedim.

Bir cuma öğleden sonraydı, hastaneye gitmemiştim, yok, hastanenin kapısından içeriye doğru yürüyordum, ancak genç adamı girişte dış kapının camının ardında kollarını kasmış dikilirken görünce gerisin geri döndüm ve deniz kıyısının yolunu tuttum, tek başıma.

Ortak patikamızı, köprüde, parktaki bankta, ördeklerin yanında durmadan çabuk adımlarla yürüdüm. Adanın etrafında bir tur attım, gezici kilise teknelerinin, su dolu çukurların ve çalılıkların arasından hızla geçtim ve içimde tanımlayamadığım bir kazanma sevinci duydum.

Terk etme tasarısı, zamanında benim en sevdiğim şeylerden biriydi. Her şey, insanın canını sıkan ufacık ayrıntılardan nasıl da başlıyordu ve her sabah duyulan burukluk duygusundan, her şeyin çok geçmeden nereye varacağı nasıl da biliniyordu.

Güzprensi'nden sonra, yanlarına gitmeden edemediklerim, kendilerinin yüzünden aldatıp yalan söylediklerim oldu. Ancak aralarında Güzprensi gibi birisi hiçbir zaman yoktu.

O çılgın aşkı zihnimde canlandırdım durdum, taa ki küçülene, solana ve yitene dek.

Konuları ve insanları tartıyorum, diyerek yanıtladığımı fark ediyorum, bir Kasım günü kapımı tıklatarak, sa-

bah kendileri evden çıkarken de, akşamüstü de niçin hep aynı yerde oturduğumu öğrenmek isteyen kızlarıma. Hem de odanın karanlığında oturuyorum, ışıkları yakmamıştım bile.

Elimde pirinç köle halkası duruyor, hâlâ bileğime olur mu, diye denedim.

Kapımda şöyle yazıyor: Laboratuvar. Tehlikeli maddeler. Eleştirel deneyler. Girmek yasaktır.

Aslında pek de şaka sayılmaz.

Şimdi o eski arkadaşların daha mı zayıflar, yoksa daha mı kilolular, diye soruyor büyük kızım ciddi bir edayla ve masamda önüme koyduğum fotoğrafa bakıyor.

Onlara geçmişten, gençlikten, önce elden geldiğince en açık seçik biçimde anımsamak, sonra da en ufak ayrıntısına varıncaya değin unutmak istenen konulardan söz etmeye çalışıyorum.

Fotoğrafı çerçeveletmedim, çoğunlukla notlarımı koyduğum İncil kaidesine iliştirdim o kadar, fotoğrafın orada yalnızca geçici bir süre durduğunu belirtmek istiyorum.

Güzprensi yanımda dikiliyor, zeminde karlı park görünüyor, fotoğraf makinesinin önüne doğru koşmuşuz biz, soluk soluğa, parlak gözlerle, pek bir mutlu gülümsemekteyiz.

O zemin katına gidiyorum bir daha, evrak çantam kol-

tuğumun altında sıkıştırılmış. Anahtarları, bir kez olsun onun kapısını açmak kısmet olamayan anahtarları Güzprensi'nin masasına bırakıyorum.

Yüzümü koltuğun dirseğindeki yeleğe yaslıyorum, yeleği kokluyorum, gözyaşlarımı gömüyorum ona.

Alacakaranlık odada şöyle bir çevreme bakıyorum. Girintinin duvarındaki çatlaktan üzerlerine notlar yazılmış onlarca minik kağıt parçası baş veriyor.

Bir an için düşünüyorum, sonra yerdeki kibrit kutusunu alıyorum, en alttaki kağıt parçasını ateşe veriyorum ve anında duvarda, tutuşmasıyla sönmesi bir olan ateşten bir kemer beliriyor.

Bazen genç adam aşağıya, girişe gelmeyi unutuyordu ve onu yukarıdan, beşinci katın kapalı koğuşundan ben alıyordum. Koğuşun pencerelerinde demir parmaklıklar, balkonlarında kümes telleri ve kapılarında panzer camlarıyla, pırıl pırıl parlayan kocaman kilitler vardı.

"Finlandiya dünyanın en ileri gelen polis devletlerinden biri; burada polisler, kapı nöbetçileri ve otobüs müfettişleri cirit kol gezmekte, dünyadaki en yaratıcı düzen kuralları yazıcıları burada. Helsinki, sokaklarında bir müzik aletinin çalınmasına, yerlere resim yapılmasına, takı satılmasına izin verilmeyen tek Batı Avrupa başkenti, yalnızca yürümekten başka bir şeye izin yok, o da son derece sınırlı bir tarzda olmalı. Helsinki, en önemli iki sözcüğün, 'İZİN VERİLMEZ' olduğu bir şehir." diye yazmıştı Güzprensi Yanlış dergisi'nin en son sayısında.

Koğuşun koridorunda birisi hep Müzik Televizyonu'nu izliyordu; doğduğu zaman, Avrupa'nın, eski sınırları, nefretleri ve önyargıları unutacak ve her yerde aynı ritimle, neşeyle dans edecek yeni kuşağını yaratacağını duyuran kanalı.

Balkanlarda her iki tarafın genç askerleri birbirlerini öldürmeye çıkmadan önce kendi televizyonlarından bu kanalı izlemişlerdi. Aynı şakalara gülmüşler, aynı rock yıldızlarına hayran kalmışlar ve şarkıları mırıldanmışlardı.

Bir an, haçların, gamalı haçların, yinglerin, yangların, Buda resimlerinin, Kullervo'nun lanetinin ve hilallerin ekranda yukardan aşağıya doğru nasıl aktığını izlemek için duraksadım. Irk çatışmasından, savaşta ölenlerden, kırmızı ökaliptüsten, tarayıcı mermilerden, Afrika'nın yoksulluğundan arada şöyle bir kısa ışık kesiti.

Genç adamı elleri kucağında yatağında otururken buldum.

Elektroşok tedavisi şimdilik bitti, dedi genç adam ve ağır ağır içini çekti. Belli olmaz, bakarsın çok yakında taburcu olurum.

Genç adama, ulusal ekonomik krizi önleme kampanyası için bir keresinde benden slogan cümleleri yazmamı istediklerini söyledim.

Sanki bu işsizlik bir gün bitermiş gibi, dedi genç adam yorgun yorgun.

Sen ne önerdin?

İşsizliğin ardından bahar, diye yanıtladım.

Helsinki'nin dört bir yanında dalgalanıyordu, her yerdeydi, reklam sütunlarında, otobüslerin yan taraflarında ve duraklarda. Şehirde pusuya durup, insanlar yazıyı okurken yüzlerindeki ifadeleri izledim.

Nasıl görünüyordu insanlar?

Nasıl görünecekler, hiçbir biçimde.

Ben anımsamıyorum o yazıyı, dedi genç adam. Belki daha o zaman hastanedeydim.

Genç adam hastane yatağında oturuyor ve kollarına bakıyordu.

Nedendir bilmiyorum, o şişko papazın bize o ilk sabah neler söylediğini anımsıyorum, diye sürdürdü genç adam. İç sıkıntısına, yalana ve ölüm isteğine dair.

Annem hep başkalarının artıklarını yerdi seve seve, bir ara parasını yatak yorgan dolabında, silindirli ütüden geçirilmiş çarşafların arasında saklardı, dedim genç adama.

Annem hiçbir şeyi atamazdı, dolaplar gereksiz bir sürü eşyayla tıklım tıklım doluydu. Değerli birkaç parça mücevheri, bir iki ufak tefeği ve bir çift komik görünümlü yüksek topuklu ayakkabıyı da saklıyordu, ayakkabılar savaş öncesi dönemden kalmaydılar, onun gençliğinden, babamdan önceki özgür zamanlardan. O ayakkabıları kilitli kapılar ardında saklamaktaydı annem, tek başınayken çıkartıp izliyordu.

Peki, ya bizlere ne demeli? İlk NMT cep telefonu, Rolex, Zippo, jakuzi, dağ bisikleti, müzikli tuvalet kâğıdı askısı. İyi yılların sıcaklığı, gün ışığının şekere dönüşmesi gibi hırsa dönüşüyordu.

Eşya zor zamanları atlatmamızda bize de yardımcı olur mu? Neden eşya bizim çekmecelerimizde o kadar cansız görünüyor? Eşyaların dış kabukları yoluyla gençliğimizin taşkınlığını ve büyüsünü mü, her şeyin olanaklı olduğu, her projeye para bulunduğu zamanları mı anımsıyorduk?

Belki de unuttuğum için sonuçta şanslı sayılırım, dedi genç adam ve kollarını ensesinin arkasına götürerek gerindi.

Bu bir telefonda röportaj, fazla zamanınızı almayacak, soru şöyle: gençlik hâlâ, içinden Hazreti Musa'ya görünen meleğin belirdiği, kül olmadan yanan çalı mıdır, diye sordu bir kadın sesi bana telefonda ve şuh bir hareketle sigarasından bir nefes çekti.

Hastanenin bahçesinde, cep telefonum yanağıma dayalı ayakta bekliyor, dış kapıya bakıyorum. Genç adam daha görünürlerde yoktu.

Öyle oldu ki, artık vizyonların, ütopyaların ve coşkuların yerini sürekli olmak üzere istatistikler, araştırmalar ve galluplar aldı, değil mi, diye ekledi kadın sesi.

Başkaldırı müzeye mi kaldırıldı? Niçin oluyor da, genel gençlik normu olarak başkaldırısal düşündürücülük artık yok, var mı? Şimdilerde yalnızca parlak, hevesli ve evcil gençler var artık, değil mi?

Boyunlarında kravatlarla ve yüklü sponsor yardımlarıyla devrim yapan Marski[16] ve Coca Cola[17] çocukları? Onlar mı devrim yapıyorlar? Bilim teknolojisi terimleriyle tartışan erken bitme ekonomi delileri ve ağ doktorları mı?

Kürk kasketin kulaklıklarını aşağıya indirdim ve kadının şuh sesini daha kısık bir tonda dinledim.

Bütün bu rol oyunları ve çılgın partiler üzerine düşünmek gerek? Bugün gençlerin nasıl aylaklık ettiğini ve nerede aylaklık ettiğini bilmemiz gerekir mi? Aslında kalkıp onlarla niçin ilgilenmeliyiz ki?

ve düşünceler ve başkaldırılar ve tanrılar

Yanlış Derneği kurulduğu gibi bitirildi, yasal bir biçimde, tutanak ve hükümler çerçevesinde.

"Aktif üyelerimizin bir çoğu, işlerinde ve uğraşlarında, Derneğin benimsediği ve desteklediği ilkelerden uzaklaşmış bulunduğundan, hatta yakın gelecekte derneğe ve dernekle ilgili her şeye karşı çıkacaklarını bildirdiklerinden- ve Derneğin sesi olan Yanlış dergisinin son sayılarının tasarımı, çıkartılması ve dağıtımı sırasında da gözlemlendiği gibi, bazı ilkelerin ihmali, sorumsuzluk ve süregelen bazı başka ilgisizlikler söz konusu olduğundan, Yanlış Derneği'nin şanını koruyabilmek amacıyla, derneğin kurallarının 9. hükmüne göre yasal olarak ve oybirliğiyle derneğin kapatılması-

na karar verilmiştir."

Ticaret Yüksek Okulu'nun birinci sınıf öğrencilerinden bir grup derneğimizin adını satın almak istedi. Satmadık biz.

"Eskinin yağmuru radyo yayınlarını bozuyordu, şimdiki yağmur televizyonun yerine geçmekte, eskinin yağmuru 'Yurdumuz'[18] şarkısına yağdı, şimdiki yağmur blues'larla dolu", diye yazıyordu yeni doğmuş Finlandiya dergisinin ilk başyazısında. Alıntılar yapmıştık bu yazıdan en son toplantımızda, etkilenmiştik birazcık ve çığrından çıkmış bir başkaldırının ve provokasyonun her ne olursa olsun yanmaya devam edeceğini doğruladık.

Toplantının sonunda Yanlış'ın ilk sayısının başyazısından bir bölüm okuduk: " Sizi oturduğunuz yerden kalkmaya razı edebilmeyi, ellerinizi evrak çantalarınızdan ve cüzdanlarınızdan çekmeye, protokollerden uzak kalıp yerlerinizden kalkmaya ikna edebilmeyi isterdik, hepimiz uçarız işte o zaman, uçar daktilolar ve kitaplar, yazılamamış mektuplar ve kimbilir kentauroslar da, uçar kediler yeşil yeşil yanan gözleriyle, uçar akağaçlar, yıldızlar ve umutlar, düşünceler ve başkaldırılar ve tanrılar."

O bahar, sanatçıların barış treni Finlandiya'nın her tarafını dolaştı.

Her keresinde bir temanın işlendiği toplantıların sonunda koca göbekli, saçları sakalları birbirine karışmış şairler ve solucan gövdeli punklar şiirler okuyup,

gösteriler yaptılar, ben de Helsinki'nin Kallio semtine, tepeliğe seve seve ve güle oynaya yuvamı kuruyorum.

Boy George ve Culture Club kıta boyunca Charma Cameleon'ı söylüyorlardı.

Kara, geniş Meksika şapkasının altında, Boy'un ufak, tebeşir beyazına bulanmış kız yüzü, gözlerinde koyu koyu parlayan kajal çizgileri, yanağında doğum lekesi, kankırmızısı bir ağız, gergin deri pantolonun içinde sallanıp duran dar bir basen. Videonun sonunda gökten dolarlar ve pamuk şekerler yağıyordu.

Ben, kütükten yapılmış evimizin aynı zamanda oturma odası olan mutfağında erkek arkadaşımla birlikte televizyon izliyor, diktiğim soğanlı bitkilerin yeşerme zamanlarını hesaplıyor ve arada sırada, okumak üzere Güzprensi'nin gönderdiği kartpostalları alıyordum.

"Menoa fresklerinin dibinde, boğaların boynuzlarının arasında oramız, her tarafımız kan içinde dans ediyoruz.

İmza olarak: "Senin Kuzun"

Güzprensi, Seine Nehri'nde, Austerlitz köprüsünün altında, kiralamış olduğu bir sandal evde yaşıyordu, baharın soğukluğundan ve bozuk sobadan yakınıyordu. El parmaklarının boğumları eskiden olduğundan daha fazla şişmişlerdi, sabah çimdiklediğinde, derisi akşamki kabarıklığındaydı hâlâ.

Kabadayı artık aramızda gidip gelmiyordu.

Olli son zamanlarda cıvıl cıvıl ajandalar tasarımladı,

dedim genç adama, sayfalarında harflerin ve sayıların allak bullak bir düzenle çılgınca cirit attığı kara kapaklı büyük bir cep ajandasını ona uzatırken.

Genç adam hacimli ajandayı kucağına aldı, bir an için elleriyle tarttı, armağan kurdelesini çözdü ve ajandayı karıştırmaya başladı.

"Her yerdeki kurumlara hayır!"

"Şimdi harekete geç, gerekçeyi daha sonra göster!"

Her haftanın kendi mottosu vardı. Olli yılın son haftası için Taatto'nun Kara'ya verdiği öğüdü seçmişti: "Eskiden babaların da ödleri kopardı, ama yine de ömürleri kadar yaşarlardı."

Gülümsedi genç adam.

Ona, 80'li yılların ortalarında dine dönen ve bir zamanlar değişim öğrencisiyken tanışmış olduğu adamın yanına, Alabama'ya yerleşen Aino'dan söz ettim. Orada Rüzgâr Gibi Geçti'deki gibi bir evleri ve birkaç çocukları vardı, Aino bir iplik fabrikasında çalışıyor, karaderili kadınlarla birlikte ruloları döndürüyordu.

Dine dönüşünden önce Aino çantasında oradan oraya, sayıları neredeyse on binleri bulan"aşk virüsleri" kurbanlarını konu alan ve bin yılın sonundaki Helsinki'nin çöle dönmüş sokaklarından korku sahneleri çizen gazete küpürleri taşıyordu, Turkulu bir doktor, şehrin dibindeki Seili adasının hastaları atmak amacıyla hazır tutulmasını önermişti ciddi ciddi.

Bazen Aino ve Kaapo pat diye çıkıp geliyorlardı

ve gece boyunca kanepemde oturarak birbirlerine yüksek sesle İncil okuyorlardı, Aino, 'Dağdaki Vaazi', Kaapo, 'Musevilerin Mısır'dan Çıkış'ını. Kaapo en sonunda ilkeleri yüzünden hapse düştüğünde Aino düzenli olarak onu görmeye gitmişti, bazen şarkı bile söylemişti, okulunun koro repertuvarından potburiler, Jesus bleibet meine Freunde.

Aki Yeşiller Partisi'nin kuruluşunda yer almıştı ve şimdi arada sırada ufak mizah öyküleriyle parti organına danışmanlık yapıyordu, şiir yazmayı bırakmıştı, duyduğumuza göre, şiir yazmak, ağaçların ziyan edilmesinden başka bir şey değildi. Jari bir zamanlar tiyatro okulu öğrencilerinin çevredekilere rahatsızlık vermek üzere düzenledikleri değişik gösterilerde kendisini öne çıkartmıştı, güzelce akşam gazetelerinin dedikodu sütunlarına kadar ulaştı, sonradan medya penaltısına çıkıp, alternatif operetler yönetmek üzere Stockholm'e gittiğini duyduk.

Tintti'yi, semt şenliğinde akustik gitar eşliğinde şarkı söylerken gördüm, raggea'ci rasta saçları tutam tutam omuzlarında sallanıyordu. Kaapo, bildik yüzlerin ve gövdelerin göründüğü ve Helsinki'nin gece yaşamını betimleyen retrospektif bir kaç fotoğraf sergi düzenlemişti, sen de silindir şapkanlaydın.

Genç adam gülümsedi, yeni cep ajandasınının sayfalarını çevirdi ve doldurulmuş sayfaya gelince durdu.

Bana çevirdi bakışlarını. O sayfaya ufak bir öykü yazmıştım.

Okudu genç adam:

Kız, annesi ve kızkardeşiyle birlikte şehrin yeni bembeyaz semtindeki daireye bakmaya gitti. Bir cuma akşamüstüydü. Taksiyle gittiler, bütün adres levhalarının Kasım güneşinin ışığında parıldadığı o yere, adres, Kristaldağı Yolu 1 H 41. Üç kişilik asansörle bir çırpıda çıktılar üst kata ve daireyi yavaş adımlarla baştan aşağı gezdiler, evin dört bir yanı aydınlık ve ferah, küçük bir balkonu var, geniş banyo ve mutfakta buzdolabı derin dondurucu.

Buraya taşınacağız, diye söz veriyor annem, balkonun korkuluklarına dayanıp bir yandan da sigarasını tüttürerek.

Bu kez vazgeçmek yok ama, diyor kız. Yemin eder misin, anne?

Yemini bilemem, ama sana söz veriyorum, diyor annesi gülerek ve üçü başparmaklarını tokuştururlar birbirleriyle, kızkardeşi de gülümser mutlulukla, hiçbir zaman yapmadığı bir şeydir bu.

O eve yapılan ziyaretten sonra kız sevinçten yerinde duramaz, büyük bir şevkle lise bitirme sınavlarına çalışır ve bütün bahar değişik bir geleceğin düşünü kurar. Yaz başında üçü de babasının yanından taşınacaklar, sonunda huzurlu bir yaşama kavuşacaklardır.

Yeni bir olasılıktır o, bir bahar verilmiş son derece gözüpek bir sözdür. Kız sezer, tabii ki, annesinin bu kez de cesaret edemeyeceğini ve bir kez daha yeniden çekineceğini, ama her şeye karşın Dağkristali Yolu 1 H 41 vardır, gidilmiştir oraya, kıza dayanma gücü ve-

ren, üçünün ortak gizidir bu, küçük, parlak bir ayrıcalık, kızın yaşamında alışkanlık edindiği türden bir ışıltıdır, Dağkristali Yolu 1 H 41, kendi türünde çocukluğun sonuncusudur.

Çok sonra, ölümünden çok kısa bir süre önce, annesi, gerçekte o adreslerden hiçbirine, Dağkristali Yolu'na bile, taşınmayı hiçbir zaman düşünmemiş olduğunu söyler.

Kızlarına, düş kurmanın ve düşkırıklığına uğramanın gerçekte ne gibi duygular olduğunu öğretmek istemişti yalnızca. Bir adresi yitirmek neler hissettirir insana, ardı ardına güzel bir yaşam üzerine kurulan düşü yitirmek, durmadan, aynı annesinin savaş zamanı Viipuri'de uğradığı yitim gibi.

William Styron'ın deliliğe yapılan geziyi konu alan yazısı ilk kez 1989'da bir konferansın ardından, sonra da genişletimiş bir deneme olarak aynı yıl Vanity Fair dergisinin Aralık sayısında yayımlandı. Dergideki yazının getirdiği sesten destek alan Styron, denemesini, 1991 yılında Darkness Visible adıyla yayımlanan ufak bir kitap haline getirdi, Karanlığın Resmi.

Darkness Visible, kahramanını, tıp biliminin ve ozanların farklı adlar verdikleri bir hastalığın içine kurar. Üzüntü, melankoli, içsıkıntısı, ruhsal çöküntü, acı, bir sıkıntı, bir alacakaranlık, ormanın karanlığı, yüreğe saplanmış bir kılıç.

Styron'ı tedavi eden doktorlardan biri şöyle tanımlamıştır: "Eğer depresyonla ilgili bildiklerimizi, Ko-

lomb'un Amerika'yı keşfine benzetecek olursak, Amerika hâlâ keşfedilmemiş durumda ve biz Bahamalar'da küçük bir adadayız."

Depresyonun iki büyük gizemli yanı var: depresyon nereden geliyor ve nereye gidiyor. Bunun yanında, depresyonla ilişkili olarak beyin kimyasında oluşan değişimler neredeyse tam bilinmektedir, bu değişiklikleri etkileyecek, manik-depresif hastaların tedavisinde kullanılan lityum türünden ilaçlar bulunamamıştır.

Styron'ın söylemek istediği iyimserdir yine de: depresyon iyileşebilir. Yeniden kavuşulabilir yaşam sevincine. Bu, depresyona tutulanların belki tek, ancak en önemli avuntusudur.

Patateste serotonin bulunduğunu duydum, kimden duyduğumu anımsamıyorum, dedi genç adam, ben elimi çantama atıp, onun için pişirdiğim kocaman fırınlanmış patatesi çıkartmaya çalışırken.

Çok sevinmiş ve bir parça da etkilenmiş göründü alüminyum folyoya sarılmış patatesi eline aldığında. Patatesin ağırlığını yokladı eliyle.

Kocaman bir mükemmellikten, daha küçüğüne, diye gülümsedim ben ve genç adama kaşığı uzattım.

Düşünce okuyucususun sen, Kızıl kafa, dedi genç adam bana coşkuyla, patatesin sarılı olduğu gümüş renkli tabakayı soymaya başlarken. Günde böyle iki tane, ya da öyle çok büyük olursa bir tane, patates yemeye karar verdim, patates şarlatanları ve prozac'ı uzak tutuyormuş insandan.

Hastane bahçesindeki su birikintilerinin üzerindeki ince buz tabakasını ayaklarımın ucuyla kırdım durdum ve genç adamın bir ısırışta sarımtırak unlu patatesin kabuğundaki Rustica yazılı etiketi koparışını izledim. Patatesten buğular çıkıyordu, genç adamın soluğu da buğuya dönüşüyordu.

Bu hastalığa yakalananlardan yarısı yeniden hastalanıyorlar, dedi genç adam ve bana da bir parça patates uzattı. Patates parçasını önce parmaklarımın arasında tutayım demeye kalmadı, başımı kaldırmamla, genç adamın bir an duraksadıktan sonra patates parçasını ağzıma atması bir oldu.

Yine yazmaya başladım, dedi fısıldayarak genç adam, yüzü yüzümün dibinde.

Mırıldandığımı fark ettim hemen.

Eğer beni anımsayacağına söz verirsen, senin üzerine bir şey yazmayacağıma söz veririm ben, dedim genç adama. John Lennon öldüğünde benim senin yanında olduğumu anımsa. Sana, John Lennon öldüğünde nerede olduğun sorulursa beni anımsa.

Anımsayacağına söz verdi genç adam.

Taburcu olacağı gün genç adamın o kadar çok uykusu vardı ki, benimle kantine kahve içmeye gidecek gücü bulamadı kendinde. Hastane odasında alacakaranlıkta kolları başının altında öylece uzandı ve ben de yatağın dibinde sandalye tepesinde oturdum, havadan konuştuk, dışarda ağır taneler halinde kar yağıyordu.

Sözümün ortasında genç adamın uykuya dalmış olduğunu fark ettim. Bir ayağı karyolanın dışına çıkmıştı. Ayağını yavaşça kaldırıp yatağa yerleştirdim. Çıplak tabanında, derisinin kendi renginden daha açık olan ameliyat yaraları görünüyordu.

Sevgili Güzprensi, yaşlanıyoruz. Çok geçmeden nefesimiz kokacak ve dişlerimizin arasında, tıpkı yeni doğmuş bebeğin kakası renginde ve çocuklarımızın iğrenerek bakacağı birikintiler kalacak. Bizi bir zamanlar neyin birleştirdiğini, geceler boyunca nelerden konuştuğumuzu, mektuplarımızda neler yazdığımızı, nasıl oldu da o kadar zamanı bir arada geçirdiğimizi düşünüyoruz; ama hemen bir yanıt bulamıyoruz ve tırnak uçlarımızla kahvehane masasını tıklatıp duruyoruz. Küçük bir mum tek başına yanıyor dibine kadar, dondurma eriyor, kokular bir şeyleri anımsatıyor. Hiçbir neden bulamıyoruz, ancak birlikte bir şeyleri yitirmiş olduğumuz açık.

Öykümüzü anlattım, Güzprensi, onu sıkıca kavradım, kendime mal ettim, ırzına geçtim, bozdum, onunla oynadım, onu istediğim gibi harcadım, sevdim onu. Sendeyiz derinlerde bir yerde, sana, suskunluğuna, unutuşuna bağlanmış kalmışız, oralarda bir yerlerde bizim ortak yuvamız. Senin susman sonunda ele verdi bizi, tavşan avcısı çıngırağının son çevrimi yatıyor bu tutuklukta. Sessizliğin senin, benim sözcüklere düşmeme, başka bir şey yapmayıp yazmak istememe yol açtı, sağ olasın bunun için, gurur duyuyorum bir parçası olduğum için senin suskunluğunun.

Yazma sevincinden çılgına dönerek yazdım bu küçük aşk öyküsünü, anlattım artık öykümüzü, bizim gibileri gelir, bizim gibileri geçer, böylece unutur gideriz biz de, tabii ki birlikte yaşlanacağız eninde sonunda. Çocuklarımın babası biliyor şimdi, artık kaçmadığımı. Gençliğime, Güzprensi'yle birlikte.

Harri'ye:

(Taslağı severek okuduğun için sağ olasın)

1 ruska: güzleri, ani ısı değişimi nedeniyle ağaçların uğradığı renk değişimine verilen ad. Renk değişimi, özellikle Laponya bölgesinde güzel görünümler oluşturmakta ve bölgeye çok sayıda turist çekmektedir.

2 pogo: zıplamak için kullanılan yaylı sopa. 'Pogo yapmak', sanki bu sopayla zıplar gibi zıplamak.

3 fjälräven: İskandinav ülkelerinde kullanılan ünlü bir spor giysi markası.

4 jugend: Alman Judendstil tarzı mimari; Finlandiya'da yüzyıl başında, ulusal romantik hareketin bir parçası olarak gözdeliğini korumuştur.

5 på finska: İsveççe"Fince olarak" anlamına gelir.

6 teddy: 50'li yılların rock'n roll müziğine meraklı olanlara takılan ad.

7 nen: Fince soyadlarının büyük çoğunluğu, bir sözcüğe küçültme sıfatı anlamını veren -nen ekiyle bitmektedir.

8 isamesih: ölçü birimi.1 ölçü = bir hardal tohumu (yazarın notu).

9 salmiyak: Finlandiya'ya özgü meyan köklü ve biraz da tuzlu tadı olan şekerleme.

10 Primula: İsveç'te üretilen bisküvi, kek markası. Fazer ise Fin ürünüdür.

11 Kalevala: Dünyanın en önemli halk destanlarından biri olan Fin ulusal destanı.

12 Mumin: Fin yazar Tove Jansson'un yaratmış olduğu, çizgi filme de geçmiş masal kahramanı.

13 Lucia günü: 13 Aralık'ta İskandinav ülkelerinde kutlanan ışık bayramı. Finlandiya, bir İskandinav ülkesi değil de, bir Kuzey ülkesi olmakla birlikte, ülkedeki İsveççe konuşan azınlığın da etkisiyle bazı İskandinav gelenekleri yaşamaktadır.

14 du är min enda: İsveççe, 'sen benim her şeyimsin'.

15 Yazdönümü bayramı, yılın en uzun gündüzünde gerçekleştirilen kutlamalar. Paskalya'da ise, çocuklar cadı kılığına girip, çevrelerindekileri korkutmaktadırlar.

16 Marski: Mareşal Carl Gustaf Emil Mannerheim (1868-1951), Finlandiya başkomutanı. 1944-46 yılları arasında görev yapmış Finlandiya cumhurbaşkanı.

17 Coca Cola, Finlandiya'ya 2. Dünya Savaşı'ndan sonra gelmiştir.

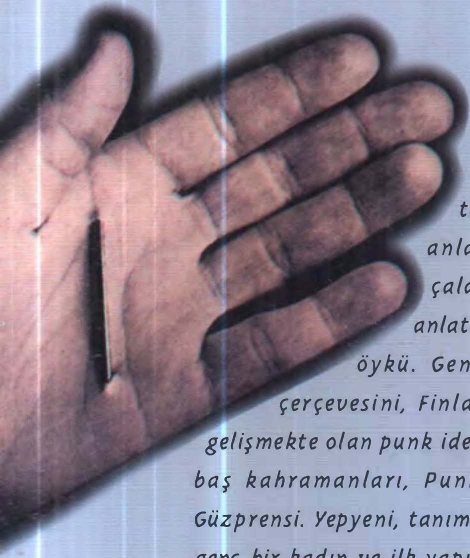
18 Yurdumuz: Finlandiya ulusal marşı.

ÇEVİRMENİN AÇIKLAMASI

"diletant", "arogant", "establishment" gibi sözcükler çeviride aynen bırakıldı. Bu sözcükleri Fince'de züppeler kullanmaktadır. Yazar, sözcükleri bilerek kullanmış.

* Karnevalleştirmek: Yazar, burada sözcük oyunu yapmış. *Karnaval* sözcüğünden yola çıkarak, hem *karnaval havası vermek*, hem de sözcüğün gerçek anlamıyla *etselleştirmek* deyişlerini birleştiriyor.

*burn-outizm: Burada da sözcük oyunu var. *Burn-outizm*, çağımızın hastalığı olan bitip tükenme. Ama Fince de *burn-autizm* diye yazılıyor. *Autizm* ise otizm, yani içe kapanma hastalığı.

Güzprensi çılgın bir aşkın yıllar sonrasına taşan öyküsü. Anlatıcıyla anlatılanın birbirlerinden çaldığı ve on beş yıl sonra anlatı alanına taşırdıkları bir öykü. Gençliğin ve çılgın aşkın çerçevesini, Finlandiya'nın başkentinde gelişmekte olan punk ideolojisi çiziyor. Romanın baş kahramanları, Punk'ın Bayan Papazı ve Güzprensi. Yepyeni, tanımadığı bir dünyaya giren genç bir kadın ve ilk yapıtıyla ünlenmiş genç bir yazar.

Büyük bir coşkuyla ve sıcak bir üslupla yazılan roman, yakın tarihe ışık tutma kaygısıyla ayrı bir önem kazanıyor.

Yakın tarihi, şiirsel ve çarpıcı bir dille yansıtan Anja Snellman otobiyografik öğeler taşıyan bu dokuzuncu romanıyla edebiyat çevrelerinde geniş yankılar yapmış, tartışmalara yol açmıştır.

Dizi Editörü: Erdal Alova

ISBN 975-533-257-X

9 789755 332574